

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Årsrapport 2025

NIBIO ÅRSRAPPORT | 2025

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Innholdsfortegnelse

1	Leders beretning.....	5
2	Introduksjon til virksomheten og hovedtall	7
2.1	NIBIO og samfunnsoppdraget	7
2.2	Organisasjon og ledelse i NIBIO.....	8
2.3	Utvalgte hovedtall	11
2.3.1	Nøkkeltall – økonomi	11
2.3.2	Utvalgte volumtall.....	12
3	Årets aktiviteter og resultater	17
3.1	Mållrettet bruk av midler til forskning, oppdrag og innovasjon.....	17
3.1.1	Nasjonale og internasjonale FoU-aktiviteter	17
3.1.2	Vitenskapelig kvalitet	39
3.1.3	Omfang av innovasjonsaktiviteter	42
3.2	Kunnskap og kompetanse tilgjengelig for næring og forvaltning.....	46
3.2.1	Faglig omtale av forvaltningsstøtte og de viktigste leveransene innen hovedområdene	46
3.2.2	Brukerformidling og synlighet i media	67
3.3	En effektiv og robust instituttsektor i samspill med andre	74
3.3.1	Effektiv drift.....	74
3.3.2	Økonomisk robusthet	75
3.3.3	Samarbeid med andre kunnskapsmiljøer	75
4	Styring og kontroll i instituttet	79
4.1	Overordnet tilstandsvurdering av styring og kontroll	79
4.2	Oppfølging av eventuelle merknader fra Riksrevisjonen	79
4.3	Nærmere omtale av vesentlige forhold ved styring og kontroll.....	80
4.3.1	Bemanning og personalforvaltning i NIBIO.....	80
4.3.2	Status for likestilling og instituttets arbeid med å hindre diskriminering.....	83
4.3.3	Status sykefravær.....	86
4.3.4	Lærlinger i instituttet	87
4.3.5	Rapport om mål, tiltak og konkrete resultater for HMS-arbeidet	87
4.4	Regjeringens fellesføringer i tildelingsbrev 2025	88
4.4.1	Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk.....	88
4.4.2	Ansettelse av personer med funksjonsnedsettelse	89
4.4.3	Konsulentbruk.....	90
4.5	Digitalisering og IKT-utvikling i NIBIO	91
4.5.1	Tjenester som retter seg mot eksterne brukere	91
4.5.2	Effekter av nyere IKT-løsninger internt og for brukerne.....	94
4.6	Samfunnssikkerhet, beredskap og informasjonssikkerhet.....	98
4.6.1	Øvelser	98
4.6.2	Risikovurdering	98
4.7	Forvaltning av statens eierinteresser i selskaper	98
5	Vurdering av fremtidsutsikter	99

6	Årsregnskap	101
6.1	Ledelseskommentarer til Årsregnskap 2025	101
6.2	Bevilgningsrapportering 31.12.2025	103
6.3	Resultatregnskap	105
6.4	Balanse	106
6.5	Kontantstrømoppstilling.....	108
6.6	Regnskapsprinsipper og noter til årsregnskapet	109

1 Leders beretning

NIBIO: Livsviktig kunnskap for samfunn og natur

2025 har vært et år preget av høy aktivitet, styrket konkurransekraft og tydelig strategisk retning for NIBIO. I en tid med økt geopolitisk uro, skjerpede klima- og naturforpliktelser og rask teknologisk utvikling har instituttet levert solid forsknings- og forvaltningsstøtte i tråd med vårt samfunnsoppdrag.

NIBIOs samlede inntekter var i 2025 på 988 mill. kroner, med et driftsresultat på 12 mill. kroner. Oppdragsvirksomheten ga et overskudd på 12 mill. kroner, noe som har styrket virksomhetskapitalen og bidrar til instituttets økonomiske robusthet. Dette bekrefter at NIBIO er en attraktiv og konkurransedyktig samarbeidspartner for både offentlige og private aktører.

Forskning med relevans for samfunnets behov

NIBIO har i 2025 levert gode resultater og hevdet seg godt på både nasjonale og internasjonale forskningsarenaer. Selv om konkurransen om forskningsmidler er økende, vurderer vi samlet resultatoppgjør innen forskning og oppdrag som god. Vi er særlig tilfredse med at vi har økt antallet Horisont Europa-prosjekter med ti, til totalt 38 prosjekter i 2025.

I 2025 har NIBIO iverksatt et målrettet arbeid for å posisjonere instituttet innen fagområder som utgjør kjernen i vårt samfunnsoppdrag. Innen området natur og areal har NIBIO tatt en ledende rolle og, sammen med næringsaktører og forskningspartnere, sendt inn en senter søknad til Forskningsrådets utlysning.

I lys av økt oppmerksomhet rundt bioressurser og matsikkerhet arbeider NIBIO med å etablere et senter i samarbeid med sentrale nordiske og norske partnere. Målet er å ta en tydelig posisjon i møte med samfunnets behov og kommende utlysninger.

Innen kunstig intelligens har NIBIO koordinert en større senter søknad som dessverre ikke nådde opp i 2025. I etterkant har NIBIO og NMBU gått sammen om å utvikle et samarbeid om et senter for AI for natur. Det pågår også et arbeid for å posisjonere NIBIO inn mot kommende satsinger knyttet til samfunnsoppdraget for sirkulær økonomi.

Forvaltningsstøtte og beredskap

Som forvaltningsorgan har NIBIO levert på alle oppdrag i tildelingsbrevet. Instituttet har bidratt med statistikk, kart, analyser og utredninger som støtter politikkutforming, jordbruksoppgjør, klima- og naturarbeid samt samfunnssikkerhet. Behovet for kunnskap om beredskap, matsikkerhet og ressursgrunnlag er ytterligere aktualisert i lys av den internasjonale utviklingen.

I godt samarbeid med Landbruks- og matdepartementet (LMD) er det gjennomført en gjennomgang av NIBIOs oppgaveportefølje for å sikre at oppgavene er relevante og tilpasset dagens behov. Dette medførte justeringer i porteføljen og frigjorde midler til gjennomføring av JordVAAK, et nasjonalt overvåkningsprogram for jordbruksjord i Norge.

Det er fortsatt stor etterspørsel etter kartfestet areal- og ressursinformasjon, landbruksøkonomiske data og genetiske ressurser. Digitalisering og datadrevne løsninger har derfor vært et strategisk satsingsområde. I 2025 har vi styrket arbeidet med kunstig intelligens, maskinlæring og automatisert datafangst for å effektivisere både forskning og forvaltningsoppgaver.

Strategisk utvikling og kompetanse

2025 er første år i gjennomføringen av NIBIOs strategi for 2025–2030. Strategien tydeliggjør vår rolle som premissgiver i bioøkonomien og understreker behovet for økt tverrfaglighet, teknologikompetanse og internasjonal samhandling.

Vi har arbeidet systematisk gjennom året med konkrete kvartalsvise aktiviteter for å realisere strategien. Dette har omfattet alt fra kartlegging av forretnings- og dataprosesser, digitalisering og effektivisering av søknadsarbeidet, til utvikling av faglige satsinger og arbeid med instituttets verdier. Arbeidet videreføres i 2026, og det er igangsatt en organisasjonsutviklingsprosess for å sikre at NIBIO er organisert og rigget for å levere på våre mål.

Instituttet hadde 751 ansatte ved utgangen av året, med en balansert kjønnsfordeling og bred internasjonal bakgrunn. Antall avtalte årsverk var 699, og forholdet mellom faglige og administrative årsverk viste en effektiv organisasjon. Generasjonsskiftet pågår fortsatt, og rekruttering av unge forskere, stipendiater og teknologikompetanse er avgjørende for kapasitet og videreutvikling i årene fremover.

Den vitenskapelige produksjonen holder et høyt nivå, med 320 publikasjoner i 2025, hvorav 72 på nivå 2. Publikasjonspoengene ligger noe under langtidsgjennomsnittet, men kvaliteten og bredden i publiseringen er fortsatt sterk. Samtidig har vi hatt høy formidlingsaktivitet, med omfattende deltakelse i samfunnsdebatt, konferanser og media.

Robusthet i en tid i endring

NIBIO står i skjæringspunktet mellom næring, forvaltning og forskning. Vår kombinerte rolle gir oss en unik posisjon, men krever også kontinuerlig utvikling. I 2025 har vi styrket vår økonomiske robusthet, igangsatt arbeid med å kartlegge og videreutvikle infrastrukturen og økt investeringene i ny teknologi og fasiliteter. Dette arbeidet vil bli ytterligere forsterket i 2026.

NIBIO vil også styrke og profesjonalisere forvaltningen av eiendomsporteføljen, i lys av at instituttet nå har gått fra å være leietaker til å ha forvaltningsansvar for den samlede eiendomsmassen vi disponerer.

Klimaendringer, naturtap, geopolitisk usikkerhet og teknologisk omstilling vil prege årene fremover. Styret og ledelsen vurderer at NIBIO er godt posisjonert til å møte disse utfordringene. Med høy faglig integritet, sterk regional tilstedeværelse og tett samarbeid nasjonalt og internasjonalt skal vi fortsatt levere livsviktig kunnskap for samfunn og natur.

Styret og ledelsen vil rette en stor takk til alle ansatte for innsatsen i 2025. Deres kompetanse, engasjement og omstillingsevne er avgjørende for at NIBIO lykkes med sitt samfunnsoppdrag.

Ås, 4. mars 2026

Arne Rørå
Styreleder

Ivar H. Kristensen
Adm. direktør

2 Introduksjon til virksomheten og hovedtall

2.1 NIBIO og samfunnsoppdraget

NIBIO er et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter under Landbruks- og matdepartementet (LMD), og ledes av et styre som er oppnevnt av departementet. Styret besto ved utgangen av 2025 av sju medlemmer: Arne Rørå (styreleder) Kirsten I. Værdal (nestleder), Kristin Ianssen, Erlend Bullvåg, Lars Petter Bartnes, Ingunn M. Vågen og Erling Meisingset. Lars Petter Bartnes kom inn som styremedlem 1. juli 2025. Astrid Lier Rømuld fratrådte fra samme dato.

NIBIO er et nasjonalt ledende forskningsinstitutt innen bioøkonomi, og har samtidig en sentral rolle som forvaltningsorgan. Instituttet leverer kunnskapsstøtte i form av undersøkelser, målinger, analyser, utredninger, kart og statistikk innenfor landbruks-, miljø- og arealsektoren.

Som ledende forskningsinstitutt innen bioøkonomi skal NIBIO utvikle, forvalte og formidle kunnskap som støtter matsikkerhet, bærekraftig landbruk, ressursforvaltning, innovasjon og verdiskaping i biobaserte næringer. Instituttet har også ansvar for å levere kart, statistikk, analyser, utredninger og annen kunnskapsstøtte til forvaltning, beredskap, næringsliv og samfunnet for øvrig.

NIBIO kombinerer rollen som konkurranseutsatt forsknings- og oppdragsaktør med rollen som langsiktig leverandør av offentlig finansiert forvaltningsstøtte og beredskapsoppgaver. Den regionale tilstedeværelsen bidrar til god samhandling med aktører over hele landet, og et bredt internasjonalt samarbeid sikrer tilgang til forskningsfronten.

NIBIOs strategi for 2025–2030 skal styrke leveransene knyttet til samfunnsoppdraget og sikre måloppnåelse innen tre delmål fastsatt av LMD:

1) Målrettet bruk av midler til forskning og innovasjon

NIBIO har en stor og variert FoU-portefølje, med rundt 1600 løpende prosjekter. Grunnfinansieringen brukes målrettet til kompetanseutvikling, styrking av posisjonen i oppdragsmarkedene og tilrettelegging for nasjonale og internasjonale søknader. Instituttet har høy aktivitet i Norges forskningsråd, FFL/JA, regionale ordninger samt i EUs Horisont Europa. Oppdragsinntektene økte i 2025 og bidrar til å bygge virksomhetskapital.

2) Kunnskap og kompetanse er tilgjengelig for næring og forvaltning

Som kunnskapsinstitusjon har NIBIO et ansvar for at kunnskapen er relevant og nyttig for brukerne. Instituttet arbeider i skjæringspunktet mellom produksjon, miljø og klima, og leverer kunnskap langs alle bærekraftsdimensjoner. I 2025 bidro NIBIOs fagmiljøer med over 1200 foredrag og formidlingsaktiviteter, og flere prosjekter har økt grad av brukermedvirkning. Forvaltningsoppgavene omfatter blant annet utvikling og formidling av kart, statistikk, veiledere og annen brukerrettet informasjon som støtter digitalisering og effektiv ressursforvaltning.

3) En effektiv og robust instituttsektor i samspill med andre

NIBIO har omfattende samarbeid med andre forskningsinstitutter nasjonalt og internasjonalt, samt tett kontakt med universiteter, næringsaktører og regional forvaltning. Den regionale strukturen styrker dialog og samarbeid over hele landet. På geodataområdet har NIBIO eksempelvis et nært samarbeid med sentrale aktører gjennom sektoransvaret for kart og geodata.

NIBIO er et solid institutt og vil videreutvikle samarbeidsformer som styrker både forskningsaktiviteten og forvaltningsoppgavene.

2.2 Organisasjon og ledelse i NIBIO

Per 31.12.2025 hadde NIBIO 751 ansatte. Mer detaljerte oversikter over ansatte og bemanning presenteres i kap. 2.3 og 4.3.1.

Instituttet er organisert i fem faglige divisjoner og fire sentrale stabsenheter.

Divisjoner

Divisjon for matproduksjon og samfunn har ansvaret for FoU innen matproduksjon og bærekraftig landbruk, med vekt på planteproduksjon og vekster dyrket i norsk jord- og hagebruk, agronomi, teknologi, biologisk mangfold samt tilhørende økonomiske og samfunnsfaglige problemstillinger. Verdiskaping basert på norske ressurser er viktig, også innenfor den blå-grønne sektoren.

Divisjon for miljø og naturressurser arbeider med FoU innen jord, vann, restråstoff og avfall, vegetasjon og miljøteknologi. Divisjonen dokumenterer miljøtilstand og utvikler kunnskapsgrunnlag for klimatilpasning, utslippsreduksjon og omstilling til en sirkulær økonomi.

Divisjon for skog og utmark arbeider med FoU langs hele den skogbaserte verdikjeden - fra foryngelse og ressursforvaltning til bruk av trevirke, biomasse og andre utmarksressurser. Klima- og miljøhensyn står sentralt i arbeidet.

Divisjon for bioteknologi og plantehelse har ansvar for FoU innen plantehelse og plantevern i skog-, jord- og hagebruk, inkludert nasjonal beredskap og mattrygghet. Arbeidet omfatter også forskning innen genetik, molekylærbiologi og bioteknologi.

Divisjon kart og statistikk leverer forvaltningsstøtte i form av kart, statistikk og utredninger innen ressurskartlegging, genressurser, geodataforvaltning og landbruksøkonomi. Divisjonen organiserer helhetlige informasjonskjeder som spenner fra datafangst og dataforvaltning, via bearbeiding og analyser til bred formidling av geografiske og økonomiske data gjennom digitale kartløsninger.

Flere tverrgående temaområder, som klima og matsikkerhet, involverer alle divisjoner.

Stabsenheter

Fire staber er tilknyttet administrerende direktør.

Forskningsstaben koordinerer instituttets faglige virksomhet og bistår i hele verdikjeden - fra søknadsskriving til kommersialisering. Staben har ansvar for oppfølging av faglige satsninger og følger opp eksterne aktører som blant annet Norges forskningsråd og EU. Den forvalter midler til strategiske utviklingstiltak, herunder fordeling av grunnfinansiering og kunnskapsutviklingsmidler.

Organisasjonsstaben har ansvaret for instituttets HR- og personalforvaltning, virksomhetsstyring, støttesystemer, informasjonsforvaltning, samt drift og utvikling av IKT-infrastruktur. Staben har også ansvar samlet eiendomsforvaltning, med stasjonsledere med regionalt ansvar og teknisk personell tilknyttet prosjektarbeid og drift. Organisasjonsstaben er sekretariat for samarbeidsutvalget (SU) og arbeidsmiljøutvalget (AMU). I tillegg har staben ansvaret for etatsstyringsdialogen med LMD, lønnsoppgjør, konsernjuridiske tjenester, kontraktbistand samt sikkerhet og beredskap på virksomhetsnivå.

Økonomistaben består av controllerfunksjon, prosjektøkonomer, regnskap, lønn og innkjøp. Staben har ansvar for budsjettering, økonomioppfølging, fastsettelse av timepriser, rapportering og offentlige anskaffelser. Prosjektøkonomene følger opp økonomien i NIBIOs om lag 1600 prosjekter. En sentral oppgave er å sikre god økonomistyring både på prosjektnivå og på overordnet instituttnivå.

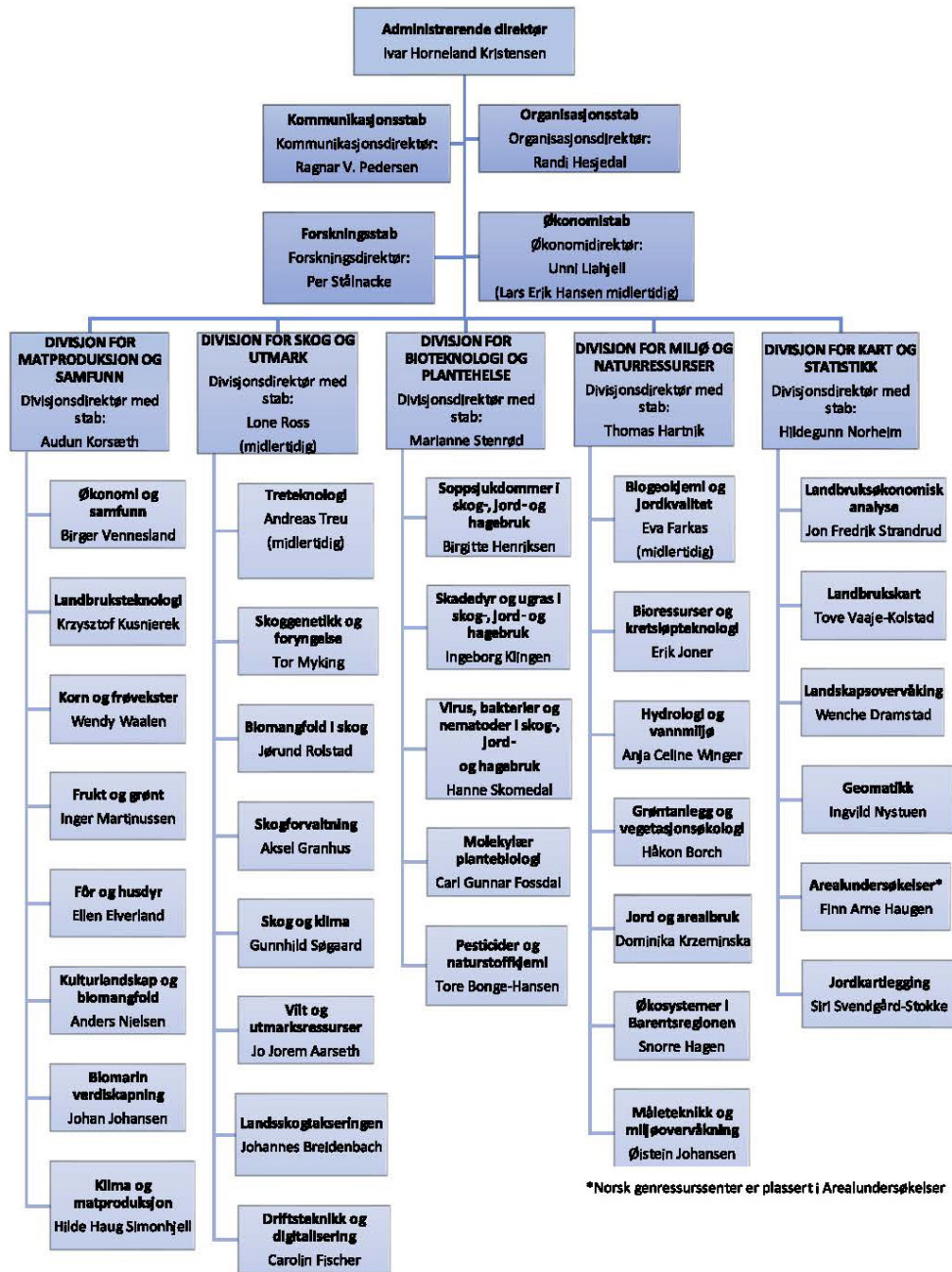
Kommunikasjonsstaben har ansvar for eksternt kommunikasjon og profilering av instituttet. Staben ivaretar fagformidling i ulike kanaler og formater, inkludert støtte til konferanser, møter og arrangementer. I samarbeid med forskningsstaben og fagdivisjonene arbeider kommunikasjonsstaben målrettet med nettverksbygging og markedsarbeid nasjonalt og internasjonalt. Staben har også hovedansvar for å legge til rette for intern kommunikasjon, blant annet gjennom digitale plattformer. Videre bistår den i søknadsutforming og leder eller deltar i arbeidspakker knyttet til kommunikasjon og formidling i større prosjekter.

NIBIO er lokalisert på 15 steder rundt omkring i landet med hovedkontor i Ås:

Oversikt som viser den geografiske plasseringen til NIBIOs stasjoner og kontorer.

Organisasjonskart:

Organisasjonskart per 1. januar 2026.

2.3 Utvalgte hovedtall

Dette kapitlet gir oversikt over utvalgte hovedtall for NIBIO, herunder nøkkeltall i form av økonomiske størrelser og utvalgte volumtall som sier noe om NIBIO sin virksomhet.

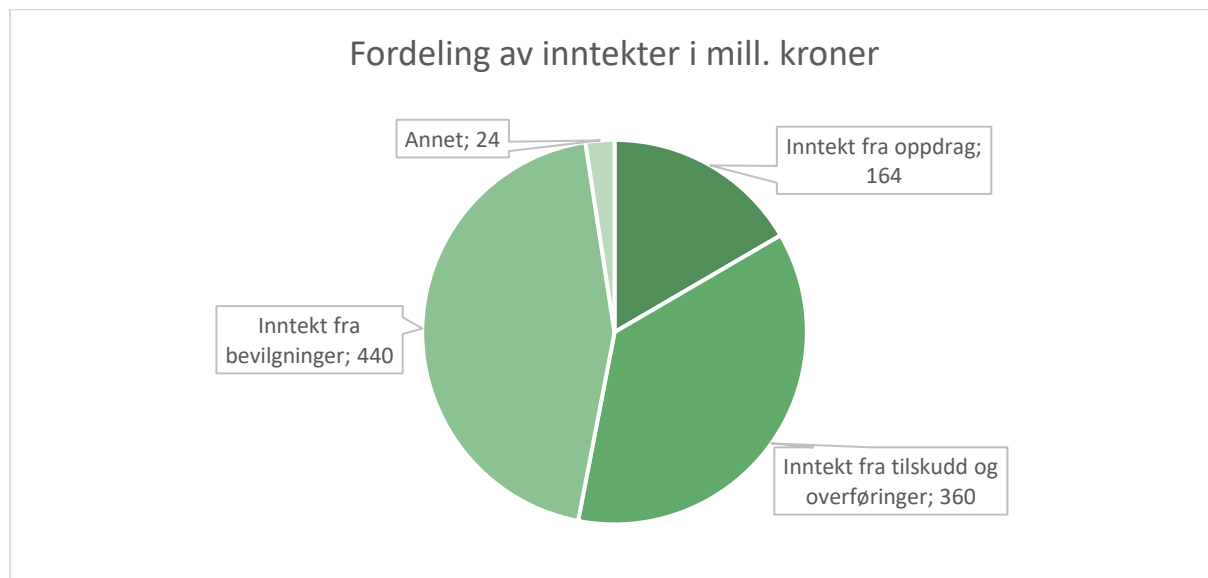
2.3.1 Nøkkeltall – økonomi

Inntekter

NIBIOs samlede inntekter var 988 mill. kroner i 2025. Driftskostnadene utgjorde 976 mill. kroner. Dette gir et driftsresultat på 12 mill. kroner. Resultatet fra prosjekter knyttet til oppdragsvirksomheten var på 12,5 mill. kroner, et beløp som i sin helhet er disponert til økning av virksomhetskapskapitalen.

All aktivitet i NIBIO er organisert i prosjekter. I 2025 hadde NIBIO om lag 1600 prosjekter.

Driftsinntekter fordelt på inntektskategori:

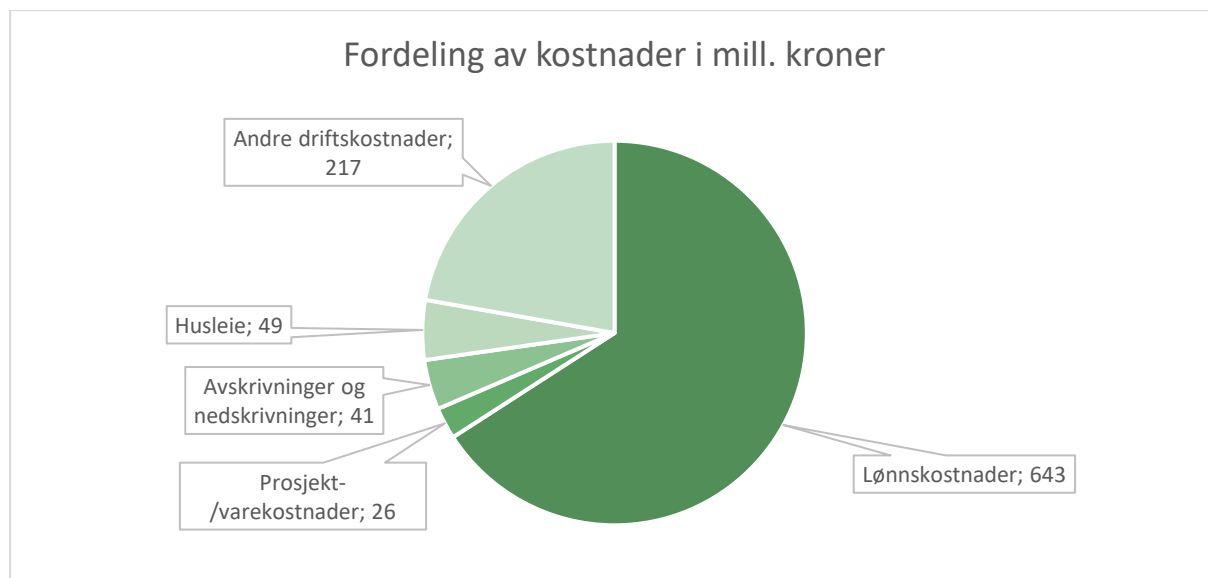

Inntektene i kategorien «Annet» består i hovedsak av leieinntekt fra fast eiendom og salg av ulike produkter ved stasjonene.

Kostnader

De samlede driftskostnadene i 2025 utgjorde 976 mill. kroner. Lønnskostnaden er den største kostnaden i NIBIO med 643 mill. kroner, og tilsvarer om lag 66 % av de totale driftskostnadene. Prosjekt-/varekostnader knyttet seg utelukkende til leverandørkostnader i oppdragsprosjekter og utgjorde 3 % av de samlede driftskostnadene i 2025. Fordeling av driftskostnader er vist i figuren på neste side.

Driftskostnader 976 mill. kroner fordeler seg slik:

Beregnete nøkkeltall fra årsregnskapet for 2025 - inntekter og kostnader:

	2025	2024	2023	2022	2021
Samlede bevilgningsinntekter av totale inntekter	45 %	49 %	49 %	47 %	48 % **
Endring i ikke inntektsført bevilgning av total bevilgning for året	1 %	-9 %	-8 %	-4 %	7 % **
Totalt ikke inntektsført bevilgning av total bevilgning for året *	11 %	15 %	19 %	20 %	25 %
Samlede oppdragsinntekter av totale inntekter	17 %	16 %	14 %	14 %	14 %
Husleiekostnader av totale driftskostnader	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
Lønnskostnader av totale driftskostnader	66 %	67 %	67 %	66 %	70 % **
Utførte årsverk i perioden	696	704	681	641	640
Avtalte årsverk i perioden	734	744	716	677	675
Årets resultat på oppdragsvirksomheten mot totale oppdragsinntekter	8 %	5 %	5 %	8 %	8 % **

* Gjennomværende LMD- og NFR-bevilgning, i forhold til mottatt bevilgning fra LMD og NFR. Se note 17 for detaljer.

** De historiske nøkkeltallene for 2021 kan være endret i forhold til tidligere presenterte tall, grunnet tilbakeløst mva og endret vurdering i berapning av resultat fra oppdragsvirksomheten.

Tabellen viser en positiv utvikling i oppdragsinntektene fra 2023 til 2025.

2.3.2 Utvalgte volumtall

Antall ansatte i NIBIO

Tabellene nedenfor viser utviklingen i antall ansatte, antall årsverk, samt kjønnsfordelingen i NIBIO.

Antall ansatte i NIBIO 2021-2025, fordelt på kjønn:

Ansatte	2021	2022	2023	2024	2025	I % av totalen	2025	2025	Kvinner i %
	Sum	Sum	Sum	Sum	Sum		Menn	Kvinner	
Sum	691	708	752	762	751	100	389	362	48

Antall ansatte per 31.12.2025. Gjelder personer i aktiv lønn per dato.

NIBIO har hatt en økning i antall ansatte siden 2021. Antallet stabiliserte seg fra 2023, og per 31. desember 2025 har instituttet 751 ansatte. Kjønnsfordelingen er balansert, med 48 prosent kvinner og 52 prosent menn.

Antall årsverk* i NIBIO 2021-2025, fordelt på kjønn:

Avtalte årsverk	2021 Sum	2022 Sum	2023 Sum	2024 Sum	2025 Sum	I % av totalen	2025 Menn	2025 Kvinner	Kvinner i %
Sum	637	654	696	704	699	100	356	343	49

*Avtalte årsverk. Ansatte justert i forhold til stillingsprosent per 31.12.2025. Gjelder personer i aktiv lønn per dato.

Antall avtalte årsverk i NIBIO økte fra 2021 til 2023 og har siden vært relativt stabilt på rundt 700. Per 31. desember 2025 utgjør det samlede antallet 699 avtalte årsverk.

Antall faglige årsverk* per rene administrative årsverk i NIBIO 2021-2025

Andel beregnet	2021 Sum	2022 Sum	2023 Sum	2024 Sum	2025 Sum
Andel	6,2	6,0	6,2	6,4	6,4

*Avtalte årsverk per 31.12.2025. Gjelder personer i aktiv lønn per dato.

Tabellen over viser en økning i antall faglige årsverk per rene administrative årsverk fra 2022 og frem til 2023. I 2024 og 2025 hadde instituttet 6,4 faglige årsverk per administrativt årsverk.

Vitenskapelige publikasjoner

Antall vitenskapelige publikasjoner i 2025 var 320, noe som er lavere enn i de siste fem årene. Nivå 2-publikasjonene ligger imidlertid fortsatt på et høyt nivå.

Antall publikasjonspoeng endte på 259. Dette er noe lavere enn snittet for årene 2018-2024.

Totalt er det publisert i 216 ulike vitenskapelige *peer-review*-tidsskrifter. De tolv mest brukte tidsskriftene er som følger (antall publikasjoner i parentes):

1. International Turfgrass Society Research Journal - 9
2. Forest Ecology and Management (nivå 2) - 9
3. Science of the Total Environment (nivå 2) - 7
4. Acta Horticulturae - 6
5. Scandinavian Journal of Forest Research - 6
6. European Journal of Soil Science - 5
7. Computers and Electronics in Agriculture (nivå 2) - 4
8. European Journal of Plant Pathology - 4
9. Scientific Reports - 4
10. Global Change Biology (nivå 2) - 4
11. Crop Science - 4
12. VKM-rapport - 4

Vitenskapelig publisering 2018-2025:

Indikatorer	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Snitt 2018- 24	2025
Antall publikasjoner	305	275	358	346	326	349	342	328,7	320
Hvorav antall nivå 2- publikasjoner	46	41	52	72	73	66	73	60,4	72
Publikasjonspoeng	235,9	212,5	274,3	310,1	258,1	285,8	285,9	266,1	259
Publikasjonspoeng/ÅV*	0,75	0,68	0,89	0,99	0,80	0,81	0,80	0,82	0,75

Tall hentet fra NVA 19.02.2026.

*) årsverk (ÅV) er her hentet fra kap. 4.3.1 og antall utførte årsverk i kategorien 'vitenskapelig ansatte' og 'vitenskapelig ledelse'

Annemformidling

Tabellen nedenfor viser et utvalg av andre viktige publiseringskanaler. Antall foredrag har økt i etterkant av pandemien. Antall skriftlige bidrag (rapporter, fagbøker etc.) er fortsatt på et høyt og stabilt nivå.

Øvrig vitenskapelig og populærvitenskapelig formidling i NIBIO (2021-2025):

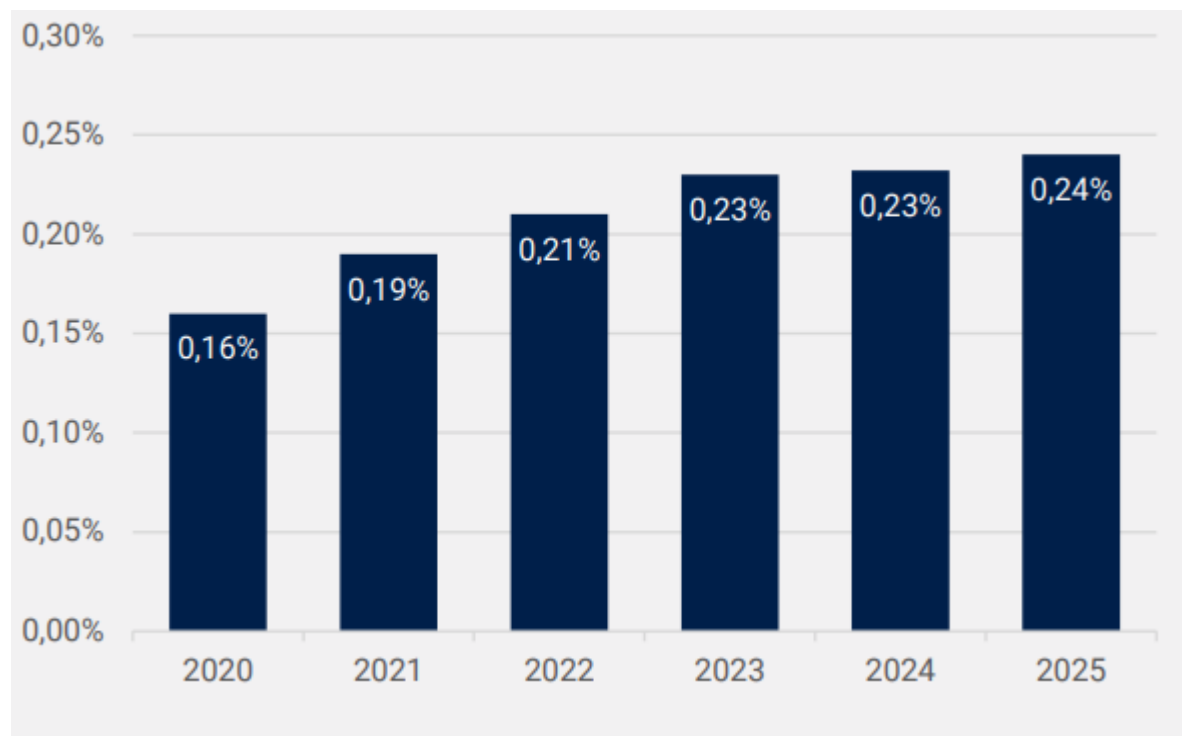
Kanaler	Antall 2021	Antall 2022	Antall 2023	Antall 2024	Antall 2025
Fagbøker, lærebøker eller andre selvstendige utgivelser	3	9	11	8	10
Kapitler eller artikler i fagbøker, lærebøker, konferanserapporter og fagtidsskrift	85	60	78	75	78
Rapporter i egen rapportserie	210	159	167	159	179
Rapporter i ekstern rapportserie	36	22	34	24	45
Rapporter til oppdragsgiver (konfidensielle sluttrapporter)	6	5	8	5	9
Vitenskapelige foredrag, fremleggelse av paper/poster	186	290	284	345	325
Faglige foredrag, populærvitenskapelige artikler og foredrag	638	790	946	844	878
Ledere, kommentarer, anmeldelser, kronikker o.l. publisert i tidsskrift, dagspresse	222	206	170	195	243

NIBIOs synlighet i media. Antall oppslag av ulike typer i årene 2019-2025:

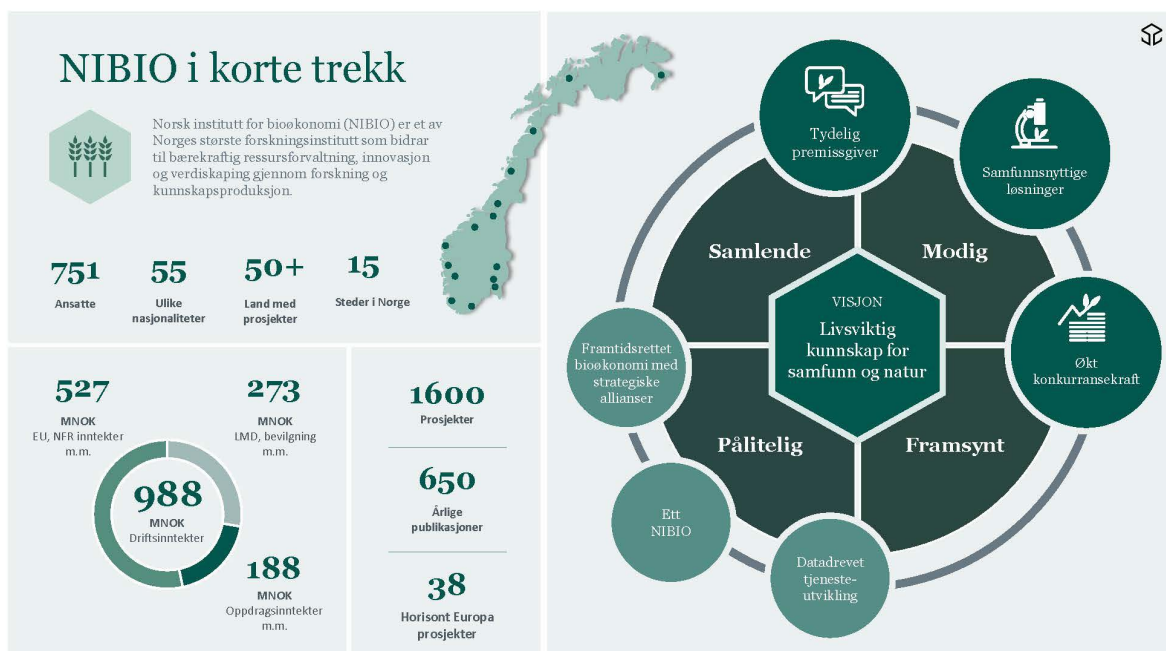
Type omtale	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
I media totalt ¹⁾	4 444	4 337	4 603	4 338	4 517	4 447	4273

1) Medieomtale totalt baserer seg på tall fra Infomedia Nyhetsvarsel, og kan ikke direkte sammenlignes fra år til år fordi dette er søk under stadig tilpassing og kalibrering.

Omtale av NIBIO som andel av artikler i norske medier:

NIBIOs omtalemengde har holdt seg relativt stabil over tid, selv om den totale medieproduksjonen i Norge har falt de siste årene. Basert på innholdsproduksjon hos NRK og de store mediehusene Schibsted, Amedia og Polaris, har NIBIOs andel av publiserte artikler økt fra 0,16 % i 2020 til 0,24 % i 2025. Når den totale nyhetsproduksjonen går ned, er det et godt resultat at NIBIO opprettholder en stabil omtalemengde.

Utvalgte tall per 31.12.2025.

Ledelsen i NIBIO mars 2026. Foto: Erling Floistad

3 Årets aktiviteter og resultater

I kap. 3.1 omtaler vi NIBIO sin målrettede bruk av midler til forskning, oppdrag og innovasjon. Forvaltningsstøtte og bruken av kunnskapsutviklingsmidlene, er beskrevet i kap. 3.2.

Kap. 3.3 beskriver hvordan NIBIO sørger for effektiv drift og økonomisk robusthet, og hvordan vi samarbeider med andre kunnskapsmiljøer.

3.1 Målrettet bruk av midler til forskning, oppdrag og innovasjon

3.1.1 Nasjonale og internasjonale FoU-aktiviteter

FoU er i dette delkapittelet definert som forsknings- og oppdragsprosjekter. Resultater fra aktiviteter som er finansiert med kunnskapsutviklingsmidler er ikke rapportert her, men i kap. 3.2.1.

3.1.1.1 Overordnet vurdering - trender og utfordringer

Overordnet vurdering

NIBIO sin resultatoppgåelse i 2025 på forskning og oppdrag vurderes som god til meget god. Denne egeuvurderingen begrunner vi her og i kap. 3.1.1.2-3.1.1.4, 3.1.2 og 3.1.3.

NIBIO har i 2025 levert solide faglige resultater innen forskning og oppdragsvirksomhet. Når det gjelder tilslagsrater, har instituttet hatt varierende suksess på de ulike konkurransearenaene, noe som utdypes i kap. 3.1.2.2 og 3.1.2.3. Dette henger sammen med en større konkurranse på alle tilskuddsarenaer som følge av økt antall søknader og dermed økt konkurranse. Oppdragsprosjektene har omfattet et bredt spekter av overvåkings- og kartleggingsprosjekter, utredninger og analyser både for offentlige og private oppdragsgivere, men vi ser at denne aktiviteten ikke vokser like mye som tidligere.

Instituttet har i 2025 fortsatt å øke aktiviteten rundt formidling av kunnskap om dagsaktuelle problemstillinger og har deltatt aktivt i samfunnsdebatten og i flere høringer. NIBIO har vært til stede på nasjonale møteplasser som Arendalsuka og Forskningsdagene, og arrangert en rekke seminarer og markdager. Instituttet har lagt vekt på å bidra på en saklig og etterrettelig måte med grunnleggende kunnskap i offentlige debatter.

Faglige trender og utfordringer

NIBIO har opparbeidet en sterk posisjon og et godt omdømme internasjonalt, og er en attraktiv samarbeidspartner i internasjonale prosjektutlysninger. Deltakelse i EU-prosjekter utfordres fortsatt av lav kostnadsdekning og egenandelskrav, og der er kompensasjonsordninger som PES og Retur-EU avgjørende. NIBIO deltar også i europeiske samarbeidsprosjekter utenfor EU, og har hatt gode prosjekter i Norad/UD.

Eksterne oppdrag og særlig utredningsoppgaver er viktige, og oppdragsinntektene har økt som resultat av målbevisst satsning. Oppdragsgiverne er både offentlige etater og private aktører.

NIBIO ser også økt viktighet i vår rolle som «kunnskapsoversetter» av nye EU-retningslinjer eller nye reguleringer. For eksempel er endringer i regelverket for genredigering av planter på vei i Norge, i tråd

med kommende EU-tilpasninger. Dette vil åpne for bruk av teknologien i norsk planteforedling, slik at nye sorter kulturplanter med ønskede egenskaper som økt resistens, holdbarhet og klimatilpasning kan utvikles. Dette er områder NIBIO forsker aktivt på, og utviklingen krever høy fagkompetanse og grundige etiske vurderinger for trygg og bærekraftig innovasjon.

Europeiske og nasjonale mål om redusert bruk av kjemiske plantevernmidler er et annet eksempel som gjør at stadig flere slike midler ikke lenger er godkjent for bruk i Norge. Dette skaper et nasjonalt behov for å utvikle nytt utstyr, metoder og produkter som kan erstatte eller redusere bruken av tradisjonelle kjemiske plantevernmidler. NIBIO har en sentral rolle i å møte denne utfordringen, både som leder og deltager i nasjonale og internasjonale prosjekter.

Andre FoU-trender

Klimaendringer skaper store utfordringer for norsk matproduksjon og natur. Innen for eksempel potetproduksjon er friske settepoteter avgjørende for å bekjempe potetvirus og bakteriesjukdommer. Samtidig sprer almesjuka seg på Vestlandet, noe som viser hvordan nye skadegjørere etablerer seg i takt med klimaendringer og økt handel. For å møte disse truslene satser instituttet på moderne diagnostikk og avansert laborieutstyr for å identifisere og kvantifisere planteskadegjørere.

Omdisponering av skogareal til utbygging, beite og andre formål øker, og påvirker tilvekst, opptak av klimagasser og tilgang på biomasse. Behovet for å balansere arealbruk, biodiversitet, skogbruk og effektiv ressursutnyttelse er underliggende i mange av våre prosjekter og oppdrag. Forskningsrådets finansiering på skogrelaterte fagområder har gått ned, men NIBIOs aktiviteter øker på grunn av mer støtte fra andre kilder, særlig Horisont Europa.

I EU og i Norge er det stor etterspørsel etter effektiv ressursbruk og sirkulære løsninger i bioøkonomien, både av hensyn til beredskap og miljø. Sirkulær økonomi og bærekraftig fôr krever innsats fra alle sektorer og samfunnsaktører for å utvikle sirkulære forretningsmodeller og teknologier, og behovet for forskning og utvikling er tydelig. Gjødseleksforordningen begrenser bruk av husdyrgjødsel, biorest fra biogassanlegg og annet biologisk restråstoff på jordbruksarealer, noe som gjør det nødvendig å utvikle biogass, fôr, gjødsel og andre høyverdige produkter som markedet etterspør.

Norges forpliktelser i Naturavtalen har forsterket behovet for kunnskapsbasert naturrestaurering. NIBIO har levert avansert arealkartlegging, nye kartgrunnlag og tverrfaglig kompetanse som støtter kommunenes og myndighetenes arbeid. Instituttet deltar i flere store restaureringsprosjekter av myr og tidligere torvuttak, som gir betydelige gevinster for naturmangfold og karbonlagring.

Informasjonsbehov om jordhelse i forhold til biodiversitet, karbonlagring i jord og arts mangfold, økosystemtjenester og robuste dyrkingssystemer fortsetter å øke. Dette vises ved flere prosjekter og økt formidling til næring og forvaltning ved seminar og praktiske demonstrasjoner. Også internasjonalt øker etterspørselen etter NIBIOs kompetanse innen jord og jordhelse.

Algeoppdrett og -industri med tropiske arter har lenge vært stort i Asia. Nå øker interesse i Norge og Europa for kaldtvannsarter med flere funksjonelle egenskaper. Gjennom forskningsprosjekter og oppbygging av infrastruktur og teknikk for sortsutvikling av makroalger har NIBIO lagt til rette for næringsutvikling og redusert risiko for genetisk forurensning av lokale algestammer.

Det er fortsatt stor etterspørsel etter kartfestet areal- og ressursinformasjon, landbruksøkonomiske data og kunnskap om genetiske ressurser. Dette drives frem av forhold som arealbrukskonflikter, næringsutvikling, effektivisering i offentlig sektor, internasjonale rapporteringskrav, klima- og naturvern hensyn og beredskapsbehov og -krav. Derved øker også behovet for grunnleggende informasjonsberedskap, data-drevne løsninger og tjenester, samt grundigere analytisk arbeid.

Rekruttering og kompetansebygging

Generasjonsskiftet i NIBIO er fortsatt høyt og på linje med de siste 4-5 årene. Dette har medført mange nye ansettelser. Store nasjonale prosjekter har gjort det lettere å rekruttere, spesielt gjennom PhD-stillinger og postdoktorstillinger i prosjekter som SmartForest (SFI) og CircWood (Grønn plattform). Rekruttering av flere studenter gjennom masteroppgaver de siste årene har gitt instituttet anledning til å bli kjent med mulige framtidige medarbeidere og styrket båndet til universiteter og høyskoler. Det er viktig at forskningsprosjektene har plass til rekrutteringsstillinger som stipendiater og postdoktorer, slik at vi får bygget nødvendig kunnskap og spesialistkompetanse.

En vedvarende utfordring er å finne kandidater med tilstrekkelige språkkunnskaper og innsikt i norsk næringsliv og offentlig forvaltning. NIBIO har satset betydelig på språkopplæring. NIBIO opplever utfordringer med å beholde unge ingeniører og teknisk spesialkompetanse over tid. Dette er uheldig, da mange spesialistoppgaver krever lang opplæring.

Teknologi og kompetanse

Teknologiutviklingen skjer raskt, og NIBIO må stadig kunne ta i bruk ny teknologi i sitt arbeid. Dette krever mer kompetanse innen datavitenskap, digitalisering og robotisering. For å rekruttere slik kompetanse er instituttet avhengig av større prosjekter. I 2025 ledet NIBIO arbeidet med søknaden "AI for Nature" til Forskningsrådet. Søknaden nådde finalerunden, men fikk ikke støtte denne gangen. Ideene i søknaden vil imidlertid være viktige fremover for å posisjonere NIBIO innen teknologiområdet.

Økt bruk av KI-metoder gjør at behovet for teknisk kompetanse øker. På enkelte områder, som innenfor skog, er NIBIO ledende i Europa. I 2025 har NIBIO styrket arbeidet med å ta i bruk maskinlæring, store språkmodeller og annen KI-teknologi der det kan gi bedre forskning.

Nyhet 04.11.2025. [Har dyrka Noregs første avokado](#). Foto: NIBIO

3.1.1.2 Strategisk kompetansebygging - bruk av grunnfinansieringen

NIBIO har i 2025 videreført en målrettet og strategisk bruk av grunnfinansieringen (GF-midler) for å styrke instituttets langsiktige kunnskaps- og kompetanseoppbygging. Disse midlene er avgjørende for å øke vitenskapelig kvalitet, fremme internasjonalisering, styrke samarbeid og sikre instituttets konkurranseevne på nasjonale og internasjonale arenaer.

Vitenskapelig publisering og kompetanseutvikling

GF-midler har muliggjort vitenskapelig publisering som ikke lar seg gjennomføre innenfor ordinære prosjektrammer. Dette har bidratt til formidling av viktige forskningsresultater, styrket intern kompetanse og gitt NIBIO et kvalitetsstempel nasjonalt og internasjonalt. Midlene har også vært brukt til formidling, nettverksbygging og posisjoneringstiltak, med sikte på å styrke instituttets konkurranseevne i kommende utlysninger fra Norges forskningsråd og Horisont Europa. Kompetanseutvikling og kvalitetssikring har vært prioritert, særlig med tanke på integrering av nye internasjonale medarbeidere og utvikling av interne og eksterne kontaktnett. Vitenskapelig publisering beskrives nærmere i kap. 2.3.2.

Nettverksbygging og tverrfaglig samarbeid

Forskeropphold, deltakelse på fagmøter, konferanser og seminarer nasjonalt og internasjonalt har vært finansiert med GF-midler. Dette har styrket instituttets nettverksbygging, internasjonalisering og kvalitetssikring av forskningen. Samarbeidsavtaler med eksternt anerkjente gjesteforskere har bidratt til å heve det faglige nivået og utvide instituttets internasjonale kontaktnett.

Internt har GF-midler stimulert til samhandling på tvers av faglige disipliner. I 2025 ble det også igangsatt et arbeid med bedre digitale løsninger for data.

Utdanning, rekruttering og forskningsinfrastruktur

GF-midler har vært sentrale i delfinansiering av doktorgradsprosjekter og veiledning av masterstudenter.

Grunnfinansieringen har også muliggjort oppgradering av fasiliteter og investering i ny forskningsinfrastruktur. Blant annet har vi investert i en avansert åkersprøyte med utstyr, videreutviklet infrastruktur for 13C-merking og ferdigstilt forskningsfasiliteter for arbeid med genredigerte (CRISPR) planter i NIBIOs lokaler på Ås.

GF-midler er også bruk til administrasjon og rådgivning knyttet til bruk av droner.

Forvaltningsrettet forskning

NIBIO har mange oppgaver innenfor forvaltningsstøtte (se kap. 3.2.1 nedenfor). Noe av GF-midlene benyttes til strategisk forskning for å styrke arbeidet med disse oppgavene og for å utvikle oss innenfor FoU-området. Et nytt, nasjonalt kart over agroklimatiske soner, en kartbasert klimagasskalkulator for å beregne fremtidige utslipp basert på reguleringsplaner og arbeid med KI-baserte verktøy for innsamling av data fra driftsenheter i landbruket er eksempler på slike forskningsarbeider i 2025.

Strategiske satsinger og regionale initiativer

Som oppfølging av ny strategi har vi så langt brukt GF-midler på den faglige satsningen bioressursers betydning for samfunnssikkerhet og beredskap. En tverrfaglig arbeidsgruppe ble satt ned og har arbeidet frem en intern rapport som vil følges opp i 2026

I 2025 brukte vi om lag 19 mill. kroner til 15 andre strategiske instituttsatsninger, såkalte «Framtidssatsninger i NIBIO (FS)». FS-prosjektene skal utvikle nye FoU-områder og kompetanse som er nødvendig for å svare opp instituttets samfunnsoppdrag.

Strategiske instituttsatsninger 2025 (FS-prosjekter):

Strategiske instituttsatsninger 2025 (FS-prosjekter)

- Klima – nytt kunnskapsgrunnlag for planlegging og klimatilpasning
- Metodikk for å vurdere effektene av fremtidig klima på konkurransen mellom utvalgte ugras- og kulturplanter
- En effektiv genredigeringsplattform for å gjøre norske plantesorter mer klimatilpasset og resistente mot plantepatogener (FS-GenEdit)
- Metodikk for kombinerte studier av metabolom og mikrobiom i plante/jord for en styrket plante- og jordhelse (og jordhelse) - tilnærming innen én helse-forskningen (FS-Omics)
- Ressursgrunnlaget for landbasert matproduksjon
- Planter for naturrestaurering
- Karbonlandbruk – utvikling og dokumentasjon av effekter (Carbon farming)
- Ny skogstrategi for Norge – konsekvenser for produksjon, økonomi og biomangfold
- Raffinering av husdyrgjødsel for bedre nærings sirkulasjon i matproduksjonssystemer
- Avl av tang: en flaskehals for utnyttelse av marine bioressurser
- Metastrekoding og KI som verktøy innen diagnostikk, sykdomsepidemiologi og modellering
- Kunnskapsutvikling omkring bruk av kunstig intelligens (KI) på økonomi- og registerdata
- DNA i vann: En robust bioindikator i vannmiljø og økosystem
- Produksjon av innovative fôrprodukter basert på sirkulære og avfallsbaserte råvarer
- Lukkede hogster - beslutningsstøttesystem for nye skogforvaltningsalternativer

Grunnfinansieringen har også vært brukt til strategisk kompetanseoppbygging innen flere viktige fagområder. Eksempler på dette er karbonlagring og stabilitet, myr, jordhelse, sirkulær bioøkonomi, miljøgifter og økosystemtjenester. Videre har det blitt satset på utvikling av genetiske markører for vannovervåking og indikatorer for bærekraftig byutvikling. Det er også arbeidet med miljøvennlig etablering av plengress, forekomst av PFAS i landbruksavrenning og biogassbehandling av fiskeslam. Fjernanalyse, smak og aroma i matvekster og effektivisering av sortsprøvinger har vært viktige satsingsområder. Metodikk på bruk av KI i entomologiske samlinger og somatisk embryogenese i granplanteproduksjon har fått økt oppmerksomhet. Det er etablert metoder for diagnostikk av fytosplasma i flere kulturer, samt av råte på trær. Til slutt har det vært fokus på bruk av luktstoffer i integrert plantevern og lavrisiko plantevernmidler tilpasset norske forhold.

GF-midler har vært viktige egenandeler i store forskningsprosjekter som SmartForest (SFI), SpruceBeetle, Fragraria Defence, Copernikus (ESA), EJP-Soil og GreenRoad. Videre har grunnfinansieringen bidratt til videreutvikling av sentre som Senter for presisjonsjordbruk, Senter for presisjonsskogbruk og Centre for International Development (CID).

Instituttet har styrket regionale satsinger, blant annet i Steinkjer og Bodø, og videreført ordningen med regionkoordinatorer.

3.1.1.3 Faglig omtale av FoU-aktivitet, prioriteringer og resultater

I dette kapittelet omtaler vi et utvalg prioriteringer og resultater fra NIBIOs nasjonale og internasjonale FoU-aktiviteter i 2025, samt betydningen av resultatene for brukerne (oppnådde og mulige effekter).

Kapittelet er delt inn i sju fagområder som til dels har tette koblinger: Forskning på framtidens matproduksjon (1), biomangfold (2), skog- og utmarksressurser (3), plante-, jord- og skoghelse (4), mat- og fôrtrygghet (5), miljø og naturressurser (6), og kart, statistikk, geodata, økonomi og arealressurser (7).

Kapittelet avsluttes med omtale av NIBIOs internasjonale utviklingsarbeid i lav- og mellominntektsland (8) og samarbeid med Kina (9).

1 Framtidens matproduksjon

I 2025 har NIBIOs FoU-arbeid gitt ny kunnskap som kan styrke norsk mat- og fôrproduksjon. Vi har spesielt vektlagt hvordan forbruk og produksjon av vegetabilsk mat kan økes, nye råvarer fra land og hav og forvaltning av miljøgoder og økosystemtjenester.

Produksjon av plantebasert mat

NIBIO har fulgt opp målene fra tidligere regjeringer og Matkornpartnerskapet om å nå 50, 70 og 90 % nasjonal sjølforsyning av henholdsvis matenergi, fôr til husdyr og matkorn gjennom flere utredninger og forskningsprosjekt. Vi har undersøkt både begrensninger og muligheter som ligger i norske og lokale agroklimatiske forhold og arealtilgang. I tillegg har vi testet teknologi for mer effektiv og moderne bruk av kulturplanter.

I prosjektet GreenRoad har vi kartlagt arealer med gode klimatiske betingelser for dyrking av grønnsaker i Norge, og vi så at det ikke er tilgangen på slike som begrenser økt norsk produksjon. Viktigere flaskehals er leveringsmuligheter og tilgang på investeringsmidler og kunnskap/rådgivning. For eple er det dagens forbruk som begrenser produksjonen. Det kan trolig økes ved å forbedre smak og kvalitet. For mer klasse 1-frukt er presis tynning og valg av pollensort viktig. Grøntnæringens muligheter ligger i å utnytte markedsmulighetene, styrke samarbeidet mellom produsentene, utnytte innovasjonsmuligheter og dra nytte av norsk kostholdspolitik.

I Prohøst-prosjektet utviklet vi klimarobuste dyrkingsstrategier for høsthvete som møter markedets krav. Høsthvete kan etableres godt med minimal jordarbeiding, jevn halmfordeling og effektiv ugrashåndtering. Gjødsling ved såing i september anbefales ikke, mens sen og presis delgjødsling med nitrogen øker proteininnholdet. Det er over 70 % sannsynlighet for å oppnå matkvalitet på høsthvete i sentrale korndistrikter. Tilgang på yterike sorter, gunstige gjødselpriser og god oppfølging gjennom vekstsesongen er avgjørende for at høstkorndyrking skal bidra til matkornforsyningen.

Foredling og bruk av grasprotein til svin og fjørfe

I OneTwo-prosjektet har vi utviklet grønn bioraffinering for lokal fôrproduksjon. Et velfungerende pilotanlegg produserte grasproteinkonsentrat og pressrest for fôringsforsøk. Fôr med grasprotein ga like god tilvekst hos kylling som kontrollfôr, mens fôring med pulp ga like høy melkeproduksjon, bedre fôrutnytting og økt nitrogeneffektivitet hos melkekyr. Verdikjedeanalysen vår viste muligheter, men pekte på behov for større pilottester, bedre organisering og avklart økonomi. Utvikling av helårsdrift med grasensilasje som råvare til bioraffinering ble vurdert som den største enkeltutfordringen. Bioraffinering av engvekster kan bidra til bærekraftige verdikjeder i husdyrproduksjonen, men det er et samspill av mange faktorer som bestemmer om målet kan nås.

Sortsutvikling i makroalger

NIBIO Bodø har etablert et av Europas første polyplodilaboratorier for tare, med produksjon av protoplaster og diploide gametofytter av sukkertare, butare, søl og havsalat. Økt kromosomtall gir høyere avling og bedre stresstoleranse. Triploide, sterile alger muliggjør trygg norsk sortsutvikling uten genetisk risiko for lokale bestander.

Økosystemtjenester fra pollinatorer

Eple er en viktig vekst i norsk hagebruk, og trenger krysspollinering for å sette frukt. Vi har vist at produksjonen i norske eplehager kan økes ved at pollineringen forbedres og at det er de ville biene som er de mest effektive pollinatorene. Vi har også undersøkt om ville blomster konkurrerer med epleblomstene om pollinatorene og fant at så ikke er tilfellet. Pollinatorene holdt seg til enten eple- eller villblomster, og langt de fleste foretrakk epleblomster. Epleblomstene fikk faktisk flest pollinatorbesøk i hagene med flest villblomster.

Virkemidlenes betydning for motivasjon og effekt av miljøtiltak

I 2025 har vi evaluert den regionale miljøtilskuddsordningen (RMP). Vi konkluderte at den er meget viktig for bøndernes motivasjon til å gjennomføre miljøtiltak, og at den har gitt betydelige positive miljøeffekter. Forvaltningsmodellen med regionale prioriteringer av tiltak bidrar til at de er tilpassa miljøutfordringer i den enkelte region, og videre til god måloppnåelse og forankring og oppslutning om miljøarbeidet. Samtidig oppleves ordningen kompleks i forvaltningen og blant gårdbrukere, og vi foreslo forenklingstiltak. Vi pekte også på mulige justeringer og muligheter for å fjerne eksisterende og inkludere nye tiltak som kunne gi større, positive miljøeffekter.

2 Biomangfold

I 2025 har NIBIO styrket kunnskapsgrunnlaget og utviklet nye løsninger for å bevare og fremme biomangfold i skog, byområder og i vannmiljø.

Gjennom Restore-prosjektet har vi fått interessante resultater om populasjonsgenetikk på fire arter vi oppformerer frø til pollinatorstriper og blomsterenger.

Biomangfold i skog

NIBIO har bistått myndighetene med videreutvikling av instruksjoner for kartlegging av skognatur, Naturindeks for Norge, Rødliste for naturtyper, og tilstandsregnskap under naturregnskap, og ledet prosjekter som bruker Norsk rødliste for arter som verktøy i forvaltningen. Vi bidrar til kvantitative kriterier for naturnærhet i kartleggingssystemet Natur i Norge (NiN), og har levert et landsdekkende kart over naturskog til Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet. Vår deltakelse i nordiske nettverk og formidling gjennom media har bidratt til økt oppmerksomhet om bruk og vern av skog. I tillegg har vi vurdert hvordan ulike sertifiseringsordninger og frivillig vern påvirker bevaring av truede arter og nøkkelbiotoper.

Biomangfold i urbane områder

For å møte behovet for klimatilpasning og styrket naturmangfold i byene, har vi startet utvikling av metoder og indikatorer for å vurdere kvaliteten på grønne områder. Dette gir forvaltning og politikere bedre verktøy for å ivareta økosystemtjenester og rekreasjonsverdier i urbane miljøer. Arbeidet legger grunnlaget for mer målrettet forvaltning av byens grønne strukturer, til nytte for både natur og innbyggere.

Biomangfold i vann

I 2025 har vi arbeidet for å øke forståelsen av sammenhengen mellom arealendringer på land og biomangfold i vann, blant annet gjennom prosjektene Sabicas og Helt naturlig. Ved å ta vare på naturlige leveområder langs vassdrag har NIBIO vist at det biologiske mangfoldet kan opprettholdes.

3 Skog- og utmarksressurser

Også i 2025 har NIBIO styrket kunnskapsgrunnlaget for bærekraftig forvaltning av skog og utmark med særlig vekt på teknologiutvikling, klimatilpasning, økosystemtjenester og effektiv ressursutnyttelse. Skogen spiller en nøkkelrolle i det grønne skiftet, både som karbonlager og leverandør av biomasse til fossilfrie produkter. Samtidig øker konkurransen om arealene, og det stilles stadig større krav til å forene volumproduksjon og hensyn til klima, biologisk mangfold og andre samfunnsinteresser. NIBIOs forskning gir næring, forvaltning og samfunn kunnskap for å balansere disse hensynene.

Teknologi og driftsteknikk i skogbruket

Vi har videreutviklet digitale løsninger for planlegging, gjennomføring og dokumentasjon av hogster. Sky-løsningen ForestSens, utviklet i prosjektet SmartForest, brukes nå av over 300 aktører og tilbyr avanserte algoritmer for kartlegging av kjøreskader, treslagsklassifisering og enkelttresegmentering. Vi har også jobbet med automatiserte roboter og droner for praktiske skogtiltak, og søkt om kommersialisering av disse løsningene. De to EU-prosjektene, Small4Good og SingleTree, er koordinert av NIBIO og skal fremme multifunksjonell skogforvaltning og optimalisere verdikjeder gjennom presisjonsskogbruk.

Kunstig intelligens og maskinlæring

NIBIO er ledende internasjonalt innen bruk av kunstig intelligens i skogbruket. Gjennom SmartForest og spin-off-prosjekter har vi utviklet algoritmer som ForAI-net, SegmentAnyTree og Point2Tree, som gir nye muligheter for overvåking, kartlegging og automatisering. NIBIO ledet søknaden «AI for Nature» til Forskningsrådet, med mål om å styrke KI-arbeidet for natur og skog. Søknaden var med i finalerunden, men fikk ikke finansiering i denne runden.

Skogforvaltning i et endret klima

Vi har forsket på hvordan ulike treslag og skogbehandlingsmetoder kan gjøre skogen mer motstandsdyktig mot klimaendringer, insekter og andre sykdommer. Gjennom DEMO-prosjektet kartlegger vi kostnader og effektivitet ved alternative hogstformer, og vi har levert kunnskap om effekter av ulike skogtiltak på klima, økologi og næring til Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet. NIBIO har bidratt til den nordiske boka «Continuous Cover Forestry in Boreal Nordic Countries», som sammenfatter kunnskap om lukkede hogster og deres betydning for produksjon, karbonbalanse og biodiversitet. Modellutvikling viser at færre grantrær og mindre hogstkanter kan redusere risikoen for barkbilleutbrudd i et varmere klima.

Bedre metoder for kartlegging og overvåking av skogen

Forbedringsarbeidet i Skogressurskartet SR-16 er videreført og brukes nå aktivt av næring og forvaltning i mange ulike sammenhenger. Gjennom blant annet Horisont Europa-prosjektene Pathfinder og Monifun har vi utarbeidet et felles europeisk system for skogovervåking og forbedret statistikken for europeiske skoger ved å effektivisere samarbeidet og informasjonsutvekslingen mellom ulike land.

Klimagassmåling og karbonbalanse

Gjennom ICOS-nettverket har vi videreført målinger av karbonlagring og klimagassutslipp fra norsk skog. Data fra Hurdal-stasjonen inngår i flere nasjonale og internasjonale prosjekter, og gir grunnlag for bedre forståelse av skogens rolle i karbonbalansen.

Skoggenetikk, planteforedling og foryngelse

Forskning på det genetiske grunnlaget for bevaring og bruk av treslag står sentralt i flere prosjekter. Vi har styrket forskningen på klimatilpasning, genetisk mangfold og produksjon i skogplanteforedlingen, blant annet ved hjelp av genomiske verktøy, og vi er FoU-leverandør for nytt foredlingsprogram for eik. Landsomfattende kartlegging av foryngelse hos gran videreføres som grunnlag for nye tiltak for å bedre overlevelse og vitalitet etter planting. Vi har også studert effekter av ulike plantetidspunkt og gjødslingsstrategier, og bidrar faglig i nasjonal skogbrannberedskap.

Bærekraftig bruk av trevirke og sirkulær økonomi

Vi har løftet fram nye sirkulære og biobaserte materialer i EU-prosjektene BioPhenom, EcoReFibre og WoodStock, og styrket innsikten i klimasmart trebruk og granvirke i nord. Grønn plattform-prosjektet SirkTre/CircWOOD går inn i slutfasen med viktig kunnskap om returtre. Phosboard og Algabond utvikler innovative trepaneler, mens ArcticAlpineDecay avdekket biologisk nedbrytning av kulturhistoriske konstruksjoner i tre på Svalbard.

Beitegrunnlag, beiteskader og rovdyr

Vi har kartlagt beitegrunnlag og skadeomfang fra hjortevilt, villsvin og grågås, og utviklet løsninger for å forebygge beiteskader. Bruk av droner og sensorer gir mer presis overvåking av beitedyr og vilt, og vi har utviklet en metode for telling av tamrein med bruk av droner og kunstig intelligens. NIBIO har også styrket arbeidet med å kartlegge dødsårsaker og redusere tap til rovdyr. Gjennom Norsk viltskadesenter har vi bistått næringen med forebyggende tiltak og rådgivning.

Skogskader og beredskap

NIBIO har deltatt i internasjonale prosjekter om skogbrann og styrket samarbeidet med nasjonale aktører om stormskadeberedskap. Vi har utviklet risikomodeller for vindfelling og snøbrekk, og kartlagt risikoområder knyttet til kritisk infrastruktur. Modellene skal kunne predikere skader og gi innspill til riktig stedstilpasset skogforvaltning. Dette gir bedre grunnlag for beredskap og tiltak mot abiotiske skogskader.

4 Plante- jord- og skoghelse

I 2025 har NIBIO styrket kunnskapsgrunnlaget og utviklet nye løsninger for å fremme plante-, jord- og skoghelse i norsk landbruk og skogbruk. Arbeidet har hatt særlig fokus på integrert plantevern, digitalisering og presisjonsteknologi, klimatilpasning, friskt sortsmateriale, importkontroll, tiltak for jord- og plantehelse, og håndtering av skogskader.

Integrert plantevern og redusert bruk av plantevernmidler

I 2025 har NIBIO gjennomført flere forskningsaktiviteter for å ta i bruk bærekraftige plantevernmetoder i praksis. IPM fruit-prosjektet har dokumentert at biopesticider og insektnett gir reelle alternativer til kjemiske plantevernmidler. Analyser av 2024-data viser at plantevernmiddelavdrift også påvirker pollinatorer. Solutions-prosjektet har vist at varmtvann med eller uten mekanisk kutting er effektive tiltak mot utløpere i jordbær, og bedre enn tilgjengelige bioherbicider. I Nord-Norge, hvor vi har verdens nordligste grønnsaksproduksjon, har vi arbeidet med verktøy for overvåking og bekjempelse av kålmøll og kålflue. Gjennom langvarig satsing på kjemisk økologi og luktstoffer i integrert plantevern, har vi per 2025 etablert et rammeverk for gjennomføring av luktbaserte studier i naturlige miljøer. Dette kan gi mye raskere svar på anvendte problemstillinger enn kun laboratoriebaserte forsøk.

I 2025 har vi forsterket forskningsinnsatsen på mer bærekraftige tiltak mot tørråte og tørrfleksjuka i potetproduksjon gjennom NoBlight-prosjektet. Vi har publisert oppdaterte risikotabeller for å utlekking av plantevernmidler til grunnvann som brukerstøtteverktøy for bedre miljøvalg ved bruk av plantevernmidler. Gjennom intern satsing og nordisk forskningssamarbeid om lavrisiko plantevernmidler (LRP) har vi etablert analysemetodikk for et utvalg stoffer og testet effektivitet i felt, med vekt på bedre tilgjengelighet for norske bønder.

Datadrevet og presisjonsbasert plantevern

NIBIO tar presisjonsjordbruk fra utvikling til praktisk bruk. Feltforsøk med KI-baserte løsninger viser at sensorer, droner og dyplæringsmodeller kan tilpasse gjødsling, sprøyting og kalking etter behov på ulike deler av jordet. EcoPatch-sensoren, utviklet med Dimensions Agri Technologies (DAT), benytter kunstig intelligens for presis ugrasbekjempelse. Prosjektet PresiHøstkorn har dokumentert at høstkornavlinger generelt holder samme nivå ved flekksprøyting av frøugras om våren som ved

tradisjonell breisprøyting. Neste steg er videreutvikling av DAT-teknologien for bruk i rapsdyrking. I et nystartet NMBU-ledet prosjekt deltar vi i utvikling av KI-basert kartlegging og innovative bekjempelsesstrategier for mer bærekraftig kontroll av høymole i eng og beite. Disse nyvinningene bidrar til mer målrettet ressursbruk, lavere utslipp og økt bærekraft i norsk landbruk.

Friskt og motstandsdyktig sortsmateriale

NIBIO har styrket satsingen på moderne bioteknologi og målrettet plantehelsearbeid for å redusere sjukdomspress i norsk frukt-, bær- og grøntproduksjon. Vi videreutvikler CRISPR-Cas9-metoder til flere kulturer, inkludert potet og eple, slik at de blir mer motstandsdyktige mot plantesjukdommer. Dette arbeidet er særlig viktig nå som regelverksendringer åpner for bruk av slik teknologi i foredlingsarbeidet også i Europa. Prototyper av isbergsalat skal testes i veksthus, med mål om gradvis innføring i verdikjeden. Vi har intensivert innsatsen mot fytoplasmasykdommer, med flere diagnostiske tester, blant annet for fytoplasma i blåbær og smittesporing i Celina-pærefelt og bringebærfelt. Med kombinasjonen av genredigering, diagnostikk og kunnskapsutvikling tar NIBIO en ledende rolle innen plantehelse og bærekraft.

Importkontroll og bekjempelse av skadegjørere

Økende global handel fører til større risiko for spredning av karanteneskadegjørere og øker behovet for innovasjon innen tidlig deteksjon og automatiserte løsninger. I 2025 har vi videreført arbeidet med vekt på kvalitet og stabilitet i etablerte metoder. Prototyper av luktbaserte sensorsystemer er testet ut i EU-prosjektet PurPest. Det nystartede senseApest-prosjektet skal identifisere luktstoffprofiler fra vertsplanter under angrep fra ulike skadegjørere, med mål om å utvikle algoritmer for ekstrapolering til nye vertsplanter. Gjennom RessursRetur-prosjektet har norsk damp- og varmtvannsteknologi vist gode resultater mot karanteneskadegjørere og invaderende plantearter og vi har dokumentert metoder for rensing av jordmasser ved anleggsprosjekter. For å sikre energieffektivitet og effektive resultater, trengs det fortsatt mer kunnskap om optimal dose (temperatur og tid) for å bekjempe ulike skadeorganismer.

Plantehelse, jordhelse og én helse

Vi har satt i gang flere nye initiativer for å styrke bærekraftig plantevern og jordhelse, noe som er avgjørende for fremtidens matproduksjon og redusert bruk av kjemiske midler. I 2025 ble AGROSOIL, et EU-finansiert Living Labs-prosjekt, startet for å fremme agroøkologiske strategier for ugrasbekjempelse og jordhelse, med vekt på grasarealer og løsninger som kombinerer avlingsstabilitet og miljøhensyn. Vi viderefører utviklingen av avansert metodikk for kombinerte studier av metabolom og mikrobiom i jord og planter. Dette gir viktig innsikt i samspillet mellom jord- og plantehelse. Satsningen er tilknyttet TerraNordica-nettverket for nordisk samarbeid om agroøkologi.

NIBIO har et økt fokus på sammenhenger mellom jord-, plante-, dyre- og human helse. I 2025 startet vi studier for å undersøke hvordan brukere av skoler, barnehager og idrettsanlegg som ligger tett på jordbruksarealer blir påvirket av plantevernmidler. Disse stoffene kan spres med vind, men det er lite kunnskap om hvor mye mennesker i nærområdene faktisk utsettes for. Vi videreutvikler metoder for å kartlegge hvor lenge plantevernmidler blir værende i miljøet, blant annet gjennom studier av forekomst i sedimenter i jordbruksbekker. PestiSed-prosjektet som startet i 2025 vil gi bedre kunnskap om binding, transport og persistens av plantevernmidler i jord og vann.

I pilotprosjektet "Fluor fra jord til bord" har vi utviklet to viktige analysemetoder for å oppdage PFAS ("evighetskjemikalier") i jord, vann og planter. Metodene vil bli viktige for å kartlegge graden av

påvirkning i miljøet og gjennom mat og fôr i en én helse-sammenheng. Sammen med Veterinærinstituttet har vi fortsatt søkelys på azoler, en klasse antibiotika som brukes mot soppinfeksjoner hos mennesker, dyr og i landbruket. Nye funn viser at azoler kan lagres lenge på plast i naturen, noe som øker faren for resistensutvikling hos skadelige sopper mot antibiotika og plantevernmidler.

Skoghelse og skadeforebygging

Å forebygge skogskader er avgjørende for et bærekraftig skogbruk og for å redusere tap som følge av sykdommer og klimaendringer. Gjennom FriskSkog-prosjektet, som ble avsluttet i 2025, har vi utviklet et helhetlig rammeverk for råteresistensforedling i gran. Ved å kombinere feltarbeid, SNP-basert genotyping (Single Nucleotide Polymorphisms), statistisk modellering og hogstmaskindata, har vi levert metodikk og genetiske verktøy som effektivt styrker foredlingen av råteresistent gran.

Vi har videreført innsatsen med skjøtsel og restaurering av edelløvsskog, med hovedvekt på askeskog rammet av askeskuddsjuke. Gjennom AskFrem-prosjektet har vi utformet konkrete skjøtelsråd for askeskogen i naturreservatet på Fjugstad i Vestfold. Arbeidet svarer på en stadig økende etterspørsel om rådgivning for skjøtsel av askeskog og bevaring av ask i byområder og parker.

NIBIOs overvåking av granbarkbillebestanden viser at granbarkbille finnes, i til dels betydelige mengder, i nye granområder i Vest-Norge. Det er også indikasjoner på at høye billefangster i indre deler av Sør-Norge er ettervirkning av stormvær i 2021. Vi har vektlagt å identifisere skogbestand som er ekstra utsatt for barkbilleangrep for å styrke beredskapen mot barkbilleskader.

5 Mat- og fôrtrygghet

NIBIO har i 2025 styrket mat- og fôrtryggheten gjennom avanserte analyser, metodeutvikling og målrettet forskning. Våre kontroller har dokumentert svært lave nivåer av plantevernmiddelrester i norskproduserte vegetabiler, mens importerte varer stort sett ligger innenfor tillatte grenseverdier. Våre oppdaterte screeningmetoder omfatter nå over 850 pesticider og 1600 andre kontaminanter, og benyttes også for kontroll av råvarer og restråstoffer i fôrproduksjon. Vi har videreutviklet metoder for å påvise plantetoksiner og etablert en svært sensitiv analyse for 12 PFAS-stoffer, som for første gang er brukt til å undersøke PFAS i norske vegetabiler på oppdrag for Mattilsynet. Disse resultatene gir økt trygghet for forbrukerne, støtter bærekraftig ressursforvaltning og bidrar til innovasjon i hele verdikjeden.

6 Miljø og naturressurser

I 2025 har NIBIO levert ny, praktisk anvendbar kunnskap som styrker klimatiltak, jord- og vannforvaltning, sirkulære verdikjeder og naturrestaurering. Vi har utviklet metoder og modeller som gir mer presis rapportering, bedre virkemiddelbruk og tryggere ressursutnyttelse – og testet løsningene sammen med partnere i Norge og internasjonalt for rask implementering der effekten er størst. NIBIO har over flere år økt sitt oppdragsvolum innen samferdselssektoren. Store infrastrukturprosjekter, bruker instituttets kompetanse på sensorteknologi, jord-, vann- og naturkartlegging, miljøovervåking og næringsstoffrenseløsninger.

Jord og klima – karbonlagring og forvaltning av myr

I samarbeid med industripartnere har vi videreført satsing på biokull som klimatiltak med tre utredninger om biokullstabilitet og karbonkreditter. Praktisk testing av løsninger som ammoniakksorpsjon på biokull og forbedret kompostering har gitt grunnlag for mer presise utslippsberegninger som gir forvaltningen mulighet for å ta i bruk klimatiltak raskt, med dokumentert effekt i klimagassregnskap.

For bedre dokumentasjon av klimagassutslipp og lagring av karbon i jord har vi utviklet og tatt i bruk ny metodikk: robotiserte GC system for klimagassmålinger, og ^{13}C metoder med automatisert kammer for å spore karbon i jord. Dette har bidratt til kunnskapsutvikling og løsninger innenfor agroøkosystemer og metodikken har styrket NIBIO sin posisjon innen jord, karbon og bærekraftige dyrkingssystemer.

I 2025 leverte vi viktige resultater og publikasjoner fra EJP Soil prosjektet, om jordkarbon, planterøtter og driftsmetoder i norske dyrkingssystemer (EJP MAXROOT, EJP-CARBOSEQ). I SOLO-prosjektet bidro vi med faglige analyser til felles EU-rapport om kunnskapsbehov for jordkarbon. Vi bidro til den nasjonale «Jorduka» (60 deltagere) og formidlet hovedresultater fra programmet.

På dyrket myr fortsatte klimagassmålinger på Svanhovd for fjerde år og ble utvidet med første år med vintermålinger og med samarbeid med Universitetet i Tromsø og Universitetet i Liege. På Fureneset etablerte vi et nytt paludikulturfelt (dyrking under våte forhold) med automatiserte sensorer. Publiserte resultat i 2025 styrker kunnskapen om bærekraftig bruk og klimatiltak på norske myrreal.

Jord og jordhelse

I 2025 har NIBIO styrket kunnskapsgrunnlaget og levert konkrete løsninger for jordhelse tilpasset norske forhold. Gjennom et avsluttet doktorgradsarbeid utviklet vi metodikk som gjør det mulig for bønder å sammenligne egen jordhelse med normalverdier for den spesifikke jordtype og klima. Vårt arbeid dokumenterte at vekstskifter og fangvekster gir bedre jordstruktur, økt karbonlagring og fosforbinding – uten avlingstap. Vi viste samtidig at vurdering av jordhelse må tilpasses lokale forhold. Evaluering av Regionale miljøprogram bekreftet at tiltakene NIBIO har utviklet gir god effekt på jord og klima, med ytterligere potensial gjennom bedre målretting av klimaeffektive arter.

Det har vært stor etterspørsel etter bistand til massehåndtering av jord i 2025. Erfaringer over flere år fra store prosjekter med flytting av jord gir nå grunnlag for vurderinger og veiledning om hva som skal til for å lykkes og hvorfor noen prosjekter får store utfordringer både med dyrkingsmuligheter og miljøeffekter.

Hydrologi og vannkvalitet – målrettede tiltak og beslutningsstøtte

NIBIO har deltatt i innovative forskningsarenaer og prosjekter rundt avrenning, næringsstoffer og erosjon, med vekt på overvåking og modellering. Data fra JOVA-programmet og ulike prosjekter har blitt brukt til å modellere tiltakseffekter og fremskrive avrenning av næringsstoffer og partikler, blant annet gjennom etterspørsel fra forvaltningsmyndigheter etter kilderegnskap. Etterspørsel etter kunnskap om kilder til nitrogenavrenning og synergier mellom tiltak for nitrogen og fosfor er særlig etterspurt.

Våre resultater viser at omgraving av myrjord, sammenlignet med tradisjonell grøfting, gir lavere grunnvannstand, redusert vanninnhold og mindre utslipp av metan og karbon, samtidig som de fleste brukere rapporterer om økt avling.

Vi har jobbet med å harmonisere miljømål for fosfor og nitrogen i europeiske vannforekomster, samt å ta i bruk nyere sensorteknologi for mer presis tilstandsklassifisering. Vi har utviklet og benyttet nedbørfeltmodeller til å predikere effekten av ulike tiltak og naturbaserte løsninger i jordbruket under ulike klimaforhold. Vi har modellert nitrogenavrenning ved ulike klimascenarioer og utviklet verktøy som kan beregne effekter av tiltak i pilotområder under fremtidige klimabetingelser.

I 2025 satte vi økt fokus på synergier mellom tiltak for nitrogen og fosfor. Våre analyser fra forsøk i ulike romlige skalaer dokumenterer at jordarbeiding og gjødsling gir effekt på begge næringsstoffene, mens grastiltak har noe mindre effekt grunnet arealomfang og utfrysing av fosfor. Vi har videre funnet synergier mellom vannmiljøtiltakene og tiltak for andre miljøtema. Slike synergieffekter er viktige når en skal finne målrettede tiltak.

NIBIO har møtt stor etterspørsel etter kunnskap om naturbaserte renseløsninger, blant annet for fosfor og nitrogen fra veier, deponier og jordbruksarealer. Våre forsøk dokumenterer at nitrogenfritt emulsjonssprengstoff gir minimale avrenningsproblemer, og at biofilter av løvskogvirke effektivt kan rense nitrogen fra sprengsteinavrenning over tid.

Ekstremvær og økt vannføring i norske vassdrag gjør jordbruksarealer stadig mer utsatt for erosjon. I 2025 opplevde NIBIO et tydelig økt behov fra forvaltningen for faglig støtte til bærekraftige og naturtilpassede erosjonssikringsløsninger. Slike løsninger er avgjørende for å sikre matproduksjon og robuste lokalsamfunn i møte med klimaendringene. Løsninger som kan dempe effekten av klimaendringer utvikles i mange pågående nasjonale og europeiske forskningsprosjekter, der NIBIO bidrar med kapasitetsbygging, modellutvikling, policy-dialog og løsninger som styrker klimatilpasning og robusthet i lokalsamfunn.

Undersøkelser av trifluoreddiksyre (TFA) viser forhøyede nivåer i bekker i jordbruksområder, mens råvann og drikkevann hadde lavere konsentrasjoner i tråd med forventede tilførsler via nedbør. Overvåking av plantevernmidler og deres metabolitter i grunnvann har avdekket funn av nyere metabolitter, tidvis over terskelverdi og drikkevannsgrensen på 0,1 µg/l.

Vi har kartlagt metoder for hydrologisk modellering, og hvordan disse kan benyttes for å forstå effekten av ulike kantsikringer mot erosjon. Vi har også sammenlignet genetiske analyser mot konvensjonelle metoder for kartlegging av hvordan ulike typer kantsoner påvirker den genetiske variasjonen i vassdrag og studert tungmetall-forurensing i vassdrag.

Bioressurser og kretsløpsteknologi

På temaet biogass har NIBIO bidratt med oppdatert kunnskap om behandling av restråstoff i biogassanlegg, oppgradering til H₂ og for første gang vist at marint fiskeslam kan anvendes alene med et betydelig biogassutbytte.

NIBIO har jobbet tett med biogassbransjen for å vurdere egnethet av ulike avfallsråvarer, og med Mattilsynet for å sikre korrekt dokumentasjon og etterlevelse av aktsomhetsplikten ved bruk av nye råstoffer. I forbindelse med nytt gjødselregelverk bistod vi avløpsbransjen og utviklet en P-kalkulator som vi nå drifter på vegne av Mattilsynet, noe som gir bedre kontroll på fosforinnholdet i gjødselprodukter. Gjennom innovativ raffinering av biogass og rejektivann, inkludert produksjon av hydrogen via biogassfermentering og vannrensing med mikroalger, har vi bidratt til økt ressursutnyttelse og redusert miljøbelastning. Resultatene styrker biogassnæringens lønnsomhet og gir samfunnsgevinster gjennom tryggere, miljøvennlige kretsløp.

Grøntanlegg – bærekraftig turfgras i på golf- og fotballbaner.

NIBIO har i 2025 levert fire sentrale rapporter som styrker kunnskapsgrunnlaget for bærekraftig ferdigplenproduksjon. Våre resultater viser at norsk produksjon gir lavere jordtap per rull enn internasjonale sammenligninger, og vi har dokumentert hvordan bruk av resirkuleringsprodukter ytterligere kan redusere jordtap, avrenning og forbedre ressursutnyttelsen. Det er stor interesse for kunnskap om turfgras, på «NIBIO International Turfgrass Field Day» deltok 100 deltakere fra 11 land. Vi leder eller bidrar i syv nye internasjonale forskningsprosjekter om karbonbalanse, robotklippere og presisjonsvanning, herding/overvintring og bekjempelse av myntflekk. I et nytt IPN-prosjekt på Landvik tester vi alternative løsninger til gummigranulat for sportsarealer, og bidrar slik til tryggere og mer bærekraftige løsninger.

Naturrestaurering og naturfrø – robuste, stedstilpassede blandinger

I 2025 lanserte vi “Robust frøblanding” for pollinatorstriper i Nordland, Midt-Norge og Sør-Vestlandet. På blomstereng.no veileder vi om etablering og skjøtsel. Salget av frøblandinger til pollinatorstriper og naturrestaurering firedoblet seg fra 400 kg i 2024 til 1600 kg i 2025, noe som gir økt tilgang til lokale ressurser for naturmangfold. I Restore-forsøkene med nøkkelartene prestekrage, blåklukke, ryllik, rød jonsokblom, og markjordbær ved seks forskningsstasjoner påviste vi lokal genetisk variasjon hos rød jonsokblom og dokumenterte at ryllik kan dyrkes med mindre fokus på frøoverføringssoner. Arbeidet vakte internasjonal interesse, og vi ble invitert som partner i et EU-Biodiversa-prosjekt om frøoverføringssoner.

Sammen med Nittedal torvindustri AS fortsatte vi å restaurere Glesmyra (Våler, Innlandet) for å reetablere Sphagnum-vegetasjon og gjenoppta naturlig karbonlagring, og utviklet metoder som kan skaleres til andre myrområder som skal restaureres etter torvhøsting.

Jordflytting og massehåndtering – nye arealer av overskuddsmasser

NIBIO viste i en evaluering i 2025 at korrekt jordflytting ved veiutbygging på Hedemarken og i Lillehammer gir nye arealer med like gode eller bedre avlingsresultater enn opprinnelige jordbruksarealer. Evalueringen viser også at feil maskinbruk og svak jordfaglig kompetanse hos entreprenørene kan gi store følgefeil og føre til alvorlige produksjonstap. På Riis gård i Ås etablerte vi et nytt fulldyrket areal basert på sorterte overskuddsmasser fra Oslo-området, med svært gode avlinger som resultat. Vi har delt våre erfaringer og resultat i «Norsk Landbruk» høsten 2025 og gjennom lansering av en nettside for beste praksis i Norden. I tillegg har vi bidratt til JRC-rapporten «Assessment of the State of Soil Health in Europe» gjennom «Terra Nordica»-prosjektet, noe som styrker kunnskapsgrunnlag for bærekraftig jordforvaltning.

Økosystemer i Barentsregionen – risikovurdering, genetiske verktøy og forvaltning

NIBIOs overvåking av brunbjørn i Øst-Finnmark hadde i 2025 særlig søkelys på Karasjokområdet. Både kjente og nye individer ble identifisert gjennom vårt hårfelleprogram, et arbeid som styrker datagrunnlaget av bestandsvurderingene i grenseområdene. Vår raske og presise DNA-analyse i Jarfjord-saken var avgjørende for forvaltningens håndtering. Vi videreutviklet metabarcoding-metodene våre og bruker dem nå til diettstudier og dokumentasjon av artsmangfold i ulike miljøer.

Gjennom analyser av kadaverfunn for rein og sau har NIBIO dokumentert utfordringer i randsoner mellom rovvilt- og beiteprioriterte områder, noe som gir et bedre kunnskapsgrunnlag for erstatningsvurderinger og mer treffsikker forvaltning.

Vårt DNA-laboratorium styrket referansedatabasen for tamrein i Finnmark, inkludert flere siidaandeler i Vest-Finnmark, og bisto Reinpolitiet og Statsforvalteren i etterforskning knyttet til ulovlige slakteplasser. Etter forespørsel fra rettsvesenet har vi utviklet metodikk og rutiner for inkludering av elg i kriminalteknisk arbeid.

NIBIO har dokumentert at produksjonsdyr kan bidra til spredning av antimikrobielle resistensgener i jordbruksmiljøer, selv ved moderat antibiotikabruk. Vi har levert nye data om pukkellaksens påvirkning på vannkvalitet, bakteriesamfunn og næringsstoffer, og videreutviklet klimabaserte nisjemodeller kombinert med DNA-metoder for tidlig og presis påvisning av fremmede arter.

I kyst- og ferskvannsprosjekter har vi videreutviklet genetiske markører for rognkjeks med relevans for lusespiseatferd, kartlagt truet elvemusling i Grense Jakobselv og styrket norsk-finsk samarbeid om storørret i Pasvik–Enare. Dette gir bedre grunnlag for bærekraftig bestandsforvaltning, genetisk robusthet og bedre utsettingspraksis.

Overvåkingsteknologi

Innen vannovervåking har NIBIO i 2025 tatt i bruk og optimalisert høyteknologisk optisk sensorteknologi, med særlig vekt på nitratmålere, for presis overvåking av vannkvalitet direkte i felt. Data fra sensorene samles i en sentral database og presenteres fortløpende på nett, slik at myndigheter og næring raskt kan identifisere trender, avvik og mulige utslipp, samt følge respons i avrenning fra f.eks. gjødsling i jordbruket. Vi har også testet og sammenlignet ulike løsninger for kontaktløs overføring av hydrologiske data for å sikre best mulig datakvalitet. Dette gir bedre beslutningsgrunnlag for bærekraftig vannforvaltning og styrker samfunnets evne til å håndtere miljøutfordringer på en effektiv måte.

7 Kart, statistikk, geodata, økonomi og arealressurser

I 2025 har NIBIO videreutviklet og levert kunnskap, metoder og digitale verktøy som gir myndigheter, næring og samfunn et solid grunnlag for næringsutvikling, bærekraftig arealforvaltning, klimatilpasning og ressursutnyttelse.

I 2025 har NIBIO dokumentert verdiskapingen i jordbruket i Nord-Norge, studert investeringsstrategier og gransket bruk med melkeproduksjon eller sauehold i Troms og Finnmark. Økonomien i hestehold er også undersøkt. Vi har levert data om tilgang og forbruk av matvarer til Helsedirektoratet, forbedret beregning av grovfôrkostnader, og kartlagt kostnader og barrierer i drenering.

Videre har vi gjennomført kartlegging av maskinparken i jordbruket for å undersøke barrierer for overgang til nullutslippsmaskiner.

I 2025 har NIBIO studert om bakkemonterte solkraftverk i Norge ivaretar biologisk mangfold og økosystemtjenester. Instituttet har hatt det tekniske ansvaret for Miljødirektoratets kart over grå areal. Vi har refotografert utvalgte kulturlandskap og gjort det tilgjengelig for et bredere publikum. Videre har vi analysert økosystemtjenester og rødlistede arter i jordbrukslandskapet, og effekter av regionale miljøprogram på fugl.

Vi har utarbeidet kunnskapsgrunnlag for arbeidet med jordvernstrategi i Voss og utført jordkartlegging og registrering av sjikttykkelser til bruk i plansaker for SVV. Vi har også utført forstudier for etablering av et nytt jordprøveregister. Videre har vi laget temakart som viser opptak og utslipp av klimagasser og levert disse til mange kommuner. Vi har videreutviklet klimagasskalkulatoren og veiledet kommunene i bruk.

På oppdrag fra Statens vegvesen har vi undersøkt hvordan vegbelysning påvirker insekter og deres leveområder. Vi har også hjulpet Miljødirektoratet med å innarbeide økosystemklassifikasjon i Grunnkart for arealanalyse. NIBIO bidrar med GIS-analyser for å finne arealer som egner seg for restaurering, og i 2025 har vi levert grunnlag for å identifisere områder med potensial for naturrestaurering.

I 2025 relanserte og videreutviklet vi varemerket PLANTEARVEN®, og styrket faggrunnlaget for utvelgelse av nye bevaringsområder for genressurser i skogtrær.

Vi forbedret kartløsningen RMP og oppdatert Gårdskart og Jordregister for Landbruksregisteret. Vi har utviklet digital datafangst for NiN-data til Universitetet i Oslo, levert kartgrunnlag for teigbasert tilskudd i Nord-Norge, og laget en feltapplikasjon basert Nord-Norge, og laget en feltapplikasjon basert på åpen kildekode.

8 Centre for International Development (CID) ved NIBIO

I 2025 har CID ved NIBIO styrket sin rolle som kunnskapsleverandør og partner for bærekraftig landbruksutvikling i lav- og mellominntektsland. Gjennom tverrfaglige prosjekter, kapasitetsbygging og internasjonalt samarbeid har CID bidratt til økt matsikkerhet, bedre ressursforvaltning og klimatilpasning i flere regioner. CID fikk fire nye prosjekter i 2025, som vi gjennomfører i fem afrikanske land med støtte fra NORAD, UD/Ambassadene og Forskningsrådet. Vi har også flere prosjekter i gang i ulike lav- og mellominntektsland.

Partnerskap og globale nettverk

Vi har videreutviklet samarbeidet med sentrale aktører som CGIAR-instituttene og FAO, og var medarrangør for Greenhouse Gas and Animal Agriculture-konferansen (GGAA2025) i Nairobi. Dette styrker NIBIOs posisjon internasjonalt og gir tilgang til nye kunnskapsnettverk.

Innovasjon og digitalisering i Malawi

Gjennom prosjektet MaDiPHS (Malawi Digital Plant Health Service) har vi, sammen med lokale partnere utviklet en digital plantehelsetjeneste basert på kunstig intelligens, skytjenester, oppringingstjenester og smarttelefoner. Tjenesten gir bønder i Malawi tilgang til råd om skadegjørere og klimastress, og bygger lokal kompetanse. I 2025 har prosjektet videreutviklet og testet et brukervennlig grensesnitt, og lansert oppringingstjenesten, som brukes månedlig av rundt 30,000 brukere.

Bærekraftig risproduksjon i Tanzania

NIBIO leder SRI-Tanzania, som nå er inne i sitt siste år. Vi har vist at avlingene kan økes med 25 – 40 % er mulig - noe som gir en betydelig bedre økonomi for bøndene. Prosjektet har fått svært god ekstern vurdering for å løfte bøndenes livsvilkår og inntekter. Vi har også etablert et sør-sør-samarbeid for kompetansebygging gjennom våre prosjekter i India. SRI-Tanzania, finansiert av NORAD (2023-2026) under «Landbruk for Utvikling», bidrar til økt risproduktivitet og matsikkerhet i Tanzania. På grunnlag av resultatene vurderer NORAD å støtte en ny prosjektfase.

Jordhelse og agroforestry

NIBIO leder ClimaSoilHealth-Tanzaniaprojektet, finansiert av NORAD (2024-2027). Jordhelse er avgjørende for matsikkerhet. Vi har så langt trent rundt 1100 småbrukere og interessenter innen bærekraftig jordforvaltning gjennom omfattende opplæring i fire områder i Tanzania, inkludert Zanzibar. Vi har etablert feltdemonstrasjoner og et levende laboratorium for jordhelse (Soil health living lab).

I Malawi leder vi prosjektet Agroforestry-Malawi, som skal øke produktiviteten og matsikkerheten gjennom å styrke institusjonell kapasitet i agroskogbrukssystemer. Prosjektet er finansiert av NORAD og gjennomføres sammen med lokale universiteter og institutter. Prosjektet er inne i sitt andre år og vi har utviklet en opplæringsmanual i agroforestry for bønder og lokale interessenter, og etablert feltdemonstrasjoner i tre distrikter.

Utdanning og kapasitetsbygging

NIBIO deltar i flere utdanningsprosjekter, blant annet One Health-programmet i Etiopia og Malawi, ledet av UiT. Vi har bidratt til etablering av master- og PhD-programmer ved universitetene i Addis Abeba og Malawi, og arrangert workshops for unge forskere.

NIBIO følger opp aktivitetene i åtte «Agroecology Living Labs» i fire land i Sentral- og Øst-Afrika. Dette inngår i siste året av det EU-finansierte prosjektet CANALLSi. De levende laboratoriene fokuserer på helhetlige agro-økologiske løsninger for utfordringer i lokale matsystemer. Deltagelsen fra verdikjedeaktører har økt betydelig, og prosjektet har fått positiv respons fra EU.

Klima, miljø og matsikkerhet

I CoastMan-prosjektet utvikler NIBIO beslutningsstøtteverktøy for mangrovebaserte økosystemer i Øst- og Vest-Afrika, og styrker lokalsamfunnets motstandskraft mot klimarisiko. I FoodsecUR-prosjektet i Etiopia og Norge utvikler vi teknologi for å omdanne menneskeurin til fast gjødsel, og undersøker tekniske, miljømessige og sosiokulturelle sider ved bruken. Dette gir et bærekraftig alternativ til kunstgjødsel og bidrar til tryggere næringssykluser.

Fôr, avfall og ressursutnyttelse

I prosjektet EthiopiaGrass har NIBIO testet ulike gras- og belgvekstblandinger for bedre fôrtilgang og jordforbedring. Over 600 bønder har deltatt, og folkeforskning har gitt innsikt i hvilke vekster som foretrekkes under ulike forhold. I et annet prosjekt, i Ghana, Mali, Niger og Kongo, undersøker NIBIO og IITA hvordan svart soldatflue kan bryte ned organisk avfall og produsere bærekraftig kylling- og fiskefôr.

Restaurering og overvåking

NIBIO har bidratt til utvikling av fjernmålingsbasert metodikk for overvåking av vegetasjonsendringer i restaureringsområder i Etiopia, og har vært involvert i skog- og landskapsrestaurering siden 2017. Dette gir myndigheter og partnere bedre grunnlag for å vurdere effekten av restaureringstiltak.

Klimasmart landbruk og kunnskapsdeling i India

NIBIO leder UPSCALE-prosjektet i India, som nå er i sitt andre år (2024-2028) og foregår i delstatene Assam og Odisha. Målet er å skalere opp bærekraftige og klimabestandige ris- og landbruksteknologier, basert på evidensbaserte innovasjoner fra tidligere prosjekter. I 2025 har vi trent rundt 9000 småbrukere og interessenter i metoder for klimasmart risproduksjon (blant annet Direct seeded rice og SRI) gjennom omfattende opplæring i to klimautsatte delstater. Prosjektet er finansiert av UD/Ambassaden.

9 Samarbeid med Kina

I 2025 har NIBIO styrket samarbeidet med flere ledende kinesiske universiteter og institusjoner gjennom målrettet prosjektoppfølgning, felles laboratorieinitiativ og gjensidige delegasjonsbesøk.

Som eneste institutt i referansegruppen for PANORAMA 2025, bidro NIBIO med innlegg om kinesisk-norsk samarbeid. Samarbeidet med Yunnan Agricultural University har gitt god fremdrift i arbeidspakker, godkjente felleslaboratorium og deltakelse på Agrobiodiversity-konferansen. Partnerskapet med CAAS har blitt styrket gjennom felles søknad om IPP-CAAS-laboratorium, økt aktivitet i Sinograin III og SiNorAMR, samt workshops og publikasjoner. Samarbeidet med China Agricultural University har fortsatt gjennom årsmøte, biokullworkshop, bidrag på WAFI og støtte under LMDs delegasjonsbesøk. Også samarbeidet med Nanjing Agricultural University har vært omfattende, med årsmøter, AMR-En helse-symposium og planlegging av et nytt felleslaboratorium for AMR og jordhelse.

I 2025 etablerte NIBIO dessuten et nytt samarbeid med Beijing University of Chemical Technology, med signert MoU og faglige møter. Videre har NIBIO bidratt i myndighetssamarbeid med relevante aktører, blant annet gjennom besøk fra MOST og LMD, noe som styrker dialogen om framtidig norsk kinesisk forskningssamarbeid innen klimasmart landbruk.

3.1.1.4 Vurdering av resultatenes betydning for brukerne (oppnådde og mulige effekter)

NIBIOs forsknings-, utviklings- og innovasjonsprosjekter har i 2025 lagt vekt på brukernytte og relevans. Instituttet har gjennomgående prioritert dialog og samarbeid med relevante aktører, fra myndigheter og næringsliv til bønder og allmennheten, for å sikre at resultatene raskt kan tas i bruk og gi konkrete effekter. Dette har bidratt til at NIBIOs forskning og innovasjon gir et solid faglig fundament for beslutningstakere, næringsutøvere og samfunnet for øvrig. Samlet sett bidrar NIBIOs forskning og innovasjon til at brukerne får tilgang til relevant og oppdatert kunnskap, som kan tas i bruk for å styrke sjølforsyning, matsikkerhet, miljøhensyn og næringsutvikling. Dette gir både oppnådde effekter, som forbedret produksjon og økt lønnsomhet, og muligheter for videre utvikling og verdiskaping i norsk landbruk og matindustri.

Mer om betydningen av resultatene finnes i kapittel 3.1.1.3, 3.2.1.2. og 4.5.1.

Samarbeid og brukerinvolvering

Tverrfaglig samarbeid, både internt og eksternt, har vært avgjørende for å håndtere komplekse problemstillinger. Ved å integrere ulike fagmiljøer og aktører har NIBIO lagt til rette for bredere tilnærminger og mer helhetlige løsninger. Dette har styrket samhandlingen mellom myndigheter, kommersielle interesser og andre relevante brukere, og bidratt til at forskningsresultater raskt omsettes i praksis – enten det gjelder politikktutforming, utvikling av retningslinjer eller implementering av nye metoder og teknologier.

1 Framtidas matproduksjon

NIBIO bidrar til økt etterspørsel, produksjon og foredling av både tradisjonelle og nye norske kulturvekster, samtidig som produksjonsgrunnlaget kan bevares og miljøpåvirkningen minimeres. Resultatene fra vårt arbeid gir direkte nytte for flere sentrale brukergrupper:

- **Samfunnsplanleggere, myndigheter og forvaltning** har fått tilgang til oppdatert kunnskap om potensial, utfordringer og løsninger for økt produksjon av grønnsaker, frukt og matkorn. Dette legger et solid grunnlag for å styrke sjølforsyningsgraden og matsikkerheten nasjonalt. Evalueringen av miljøvirkemidler fra NIBIO gir samtidig et viktig beslutningsgrunnlag for forbedringer og målretting av tiltak i kommende år.
- **Næringsutøvere i blå og grønn sektor** har fått spesifikk kunnskap om plantemateriale, dyrkingsstrategier og miljøtiltak, slik at produsenter kan oppnå stabil og lønnsom mat- og fôrproduksjon rettet mot markedsbehov.
- **Foredlingsledd og industri** har fått informasjon om kvaliteten på norskprodusert høsthvete og frukt. Dette muliggjør utvikling av produkter som møter forbrukernes krav. Fôrindustrien og industri som ser potensial i å utnytte makroalger til andre formål, har fått kunnskap om produksjonspotensial og innholdsstoffer i lite brukte råvarer, noe som åpner for utvikling av nye fôrresepter og produktgrupper med høy andel av norske råvarer.

2 Bioteknologi og plantehelse

NIBIO driver forskningen fremover innen bioteknologi og plantehelse, og vi leverer konkrete resultater som styrker bærekraften i skogbruk, jordbruk og hagebruk. Dette gir brukerne både umiddelbare og langsiktige effekter gjennom mer robust produksjon, økt lønnsomhet og bedre miljøhensyn.

- **Planteskadegjørere og importkontroll:** Vi har utviklet nye molekylære metoder som gir raskere påvisning av skadegjørere. Dette styrker importkontrollen og forebygger spredning av uønskede organismer. For brukerne, spesielt planteimportører og produsenter, betyr dette økt trygghet og reduserte tap. I samarbeid med Mattilsynet gjennomfører vi hvert år grunnleggende og videregående kurs for planteimportører, slik at de kan identifisere risiko og forhindre spredning.
- **Friskt plantemateriale:** Vi har utviklet nye PCR-tester for virus i jordbær, bringebær og blåbær, som gir raskere overvåking og sikrer høy kvalitet på plantematerialet. Dette gir dyrkere og næringen økt trygghet for produksjonen, reduserte tap og et bedre grunnlag for lønnsom drift. Utvikling av sykdomsresistente planter bidrar til mindre bruk av plantevernmidler, noe som gir positive effekter både for miljøet og økonomien. Vår utvikling av sykdomsresistente og klimatilpassede planter, blant annet med CRISPR/genredigering, gjør det mulig for dyrkere å redusere bruken av plantevernmidler og samtidig sikre avlingene.
- **Integrert plantevern (IPV):** Vi har utviklet sensorteknologi og miljøvennlige alternativer til kjemiske plantevernmidler som lukkestoffer, naturlige fiender og andre lavrisiko plantevernmidler. Dette gir brukerne mer presis og bærekraftig bekjempelse av skadegjørere, og legger til rette for redusert bruk av kjemikalier. I praksis betyr dette både helse- og miljøgevinster for bønder og forbrukere, samt mulighet for økt konkurransekraft. Selv om norske bønder fremdeles mangler gode alternativer til kjemiske plantevernmidler, kommer stadig flere i bruk. Vår deltakelse i internasjonalt standardiseringsarbeid legger grunnlaget for nasjonalt tilpassede løsninger.

- **Droner i plantevern:** Bakkegående droner i presis bekjempelse av ugras er allerede en realitet og NIBIO har vært sentral i utviklingen av ugrasrobotene Kilter i grønnsaker og DATs EcoPatch i korn. For brukerne gir dette økt effektivitet, reduserte kostnader og mindre miljøbelastning. Samarbeidet fortsetter i nye kulturer, noe som åpner for ytterligere effekter i årene som kommer. NIBIO opplever stor interesse for å teste ut flyvende droner i norsk plantevern. Samtidig mangler det kunnskap på flere områder, noe som dannet grunnlag for NIBIOs høringsinnspill knyttet til flyvende droner i 2025.
- **Mat- og fôrtrygghet:** Vi videreutvikler analysemetoder for uønskede stoffer i mat og fôr kontinuerlig, noe som gir Mattilsynet og produsenter et bedre grunnlag for risikovurderinger. Dette gir produsentene økt trygghet og mulighet for raskere håndtering av potensielle utfordringer, med positive effekter for folkehelse og næring.
- **Miljøanalyser:** Vi utvikler metoder for analyse av miljøprøver som gir kunnskap om forekomst og risiko fra plantevernmidler og andre stoffer under ulike driftsformer og klimaforhold. Dette gir bønder, rådgivere og myndigheter mulighet til å iverksette effektive tiltak for et mer bærekraftig landbruk og møte nåværende og fremtidige miljøkrav.

3 Miljø og naturressurser

NIBIO har levert tjenester og kunnskap til vannområder, fylkeskommuner, NVE, Miljødirektoratet, Landbruksdirektoratet, Mattilsynet, kommuner, Bane Nor, Statens vegvesen, landbruksnæringen og andre næringsaktører i vei, bygg og renovasjon og tilhørende næringer:

- **Vannforvaltning og modeller:** Våre forvaltningsmodeller som Agritil og Agricat brukes til å analysere kilder til forurensning og evaluere effekten av tiltak i vannområder. Dette gir vannområder, fylkeskommuner og statlige aktører et faglig grunnlag for å utforme regionale miljøkrav og sammenligne tiltak. Gjennom vårt «Senter for miljømodellering og tiltak» gis støtte til forskning og rådgivning. Oppdatering av «Veileder for miljø og klimatiltak» og nyhetssaker på NIBIOs nettsider gir brukerne ny kunnskap som bidrar til mer effektiv miljøforvaltning, og gir brukerne bedre forutsetninger for å møte regionale og nasjonale miljømål.
- **Biogass:** NIBIOs forskning på biogassproduksjon fra marint fiskeslam og kvalitet av biorest har åpnet nye muligheter for resirkulering og produksjon av fornybar energi og organisk gjødsel. Dette gir aktører i renovasjon, landbruk og energisektoren konkrete verktøy for å omstille seg til mer bærekraftig ressursbruk, og legger til rette for økt utnyttelse av marine ressurser.
- **Jordhelse og karbonbinding:** NIBIOs deltakelse i EU-prosjekter som EJP Soil har styrket nasjonale og internasjonale nettverk for jordhelse og karbonbinding. Vår kunnskapsformidling gjennom arrangementer og instituttets temasider gir bønder, rådgivere og forvaltning tilgang til forskningsbasert informasjon. Dette gir konkrete verktøy og anbefalinger for å møte nasjonale og europeiske krav, og tilpasse driften til norske forhold. Resultatet er økt produksjonssikkerhet, bærekraftig ressursbruk og bedre muligheter til å møte fremtidige miljøkrav
- **Klimagassutslipp fra myr:** NIBIOs samarbeid om klimagassutslipp fra myr gir miljø- og landbruksforvaltningen kunnskap til å sette i verk tiltak. I 2025 deltok vi blant annet i en lokal kunnskapsprosess om myrforvaltning på Smøla og til en metodikk for å identifisere restaurerbare myrarealer i Hustadvika.

- **Jord og frø:** NIBIOs kompetanse på jordflytting, masseforvaltning og frøblandinger til revegetering bidrar til økonomiske og miljømessige gevinster for grøntanleggs- og anleggsbransjen. Riktig masseforvaltning gir store gevinster i form av redusert deponi, økt gjenbruk og bevaring av jordressurser.
- **Pukkellaks:** NIBIOs forskning på pukkellaks gir ny kunnskap om hvordan arten påvirker vannkvalitet, næringsstoffdynamikk og økologiske prosesser i elver. Dette styrker forvaltningens evne til å sette inn målrettede tiltak mot uønskede bestander, og gir lokalsamfunn bedre grunnlag for beslutninger knyttet til beredskap, ressursbruk og miljøhensyn.
- **NIBIOs forvaltningsprosjekter** gir næringen god forståelse av effektive tiltak mot ulike forurensinger, innovative rensemetoder og effektive tiltak mot flomproblematikk.
- **EU-prosjekter:** Gjennom deltakelse i flere EU-prosjekter med norske casestudier har NIBIO bidratt til utvikling og utprøving av nye metoder og modeller for miljø- og landbruksforvaltningen. Dette gir norske brukere tilgang til oppdatert kunnskap og innovative løsninger, og åpner for erfaringsutveksling på tvers av landegrensene.

4 Skog og utmark

NIBIOs forskningsprosjekter innen skog og utmark har gitt betydelige fordeler for brukere hos myndigheter og næring, og næringsaktørens aktive deltakelse i prosjektsenter har økt nytteverdien:

- **Teknologiprosjekter** knyttet til hogst og tømmer har effektivisert planlegging og økt verdiskaping, samtidig som miljøavtrykket reduseres. NIBIOs utvikling av nye verktøy med moderne genomisk teknologi har styrket tilpasningsevnen til klimaendringer og redusert skadetrykk, noe som gir mer robuste granplanter og mindre råtetap. Arbeidet med droneteknologi effektiviserer telling av rein, noe som gir økt nøyaktighet og oversikt for brukerne.
- **Nye patenter og produktideer:** Utvikling av trebeskyttelse og nye treprodukter gir ressurseffektive løsninger. Automatisering av planting både ved posisjonering (SmartPlanter) og bruk av plantedroner er utviklet som prototyper. Vår kartlegging av materialstrømmer og kvaliteter av returtre legger grunnlag for nye verdikjeder basert på tre.
- **Forvaltning av skog:** Kunnskap om skog som vern mot naturhendelser gir bedre beslutningsgrunnlag for myndigheter og næring. Løsninger mot barkbilleskader på Kilden.no har gitt konkrete verktøy som forvaltning og næring bruker aktivt. Vår forskning på skogen som arena for økosystemtjenester bidrar til utvikling alternative inntektsmuligheter for skogeiere, og gir nødvendig kunnskap for restaurering av natur.
- **Forvaltning av hjortevilt og reindrift:** Utvikling av tilleggsfôr og skremmesystemer gir bedre dyrevelferd og redusert skadeomfang.
- **Effekter av EUs politikk:** Oppdatert informasjon fra oss om EUs regelverk gir myndigheter og næring bedre beslutningsgrunnlag.
- **Klimaendringenes påvirkning:** Vår forskning gir næringen en bedre forståelse av trærnes motstandskraft mot abiotiske skader og nye skadegjørere. NIBIOs samarbeid med europeiske forskningsinstitutter om skogens betydning for globalt klima bidrar til bærekraftig skogbruk.

5 Kart og statistikk

NIBIOs FoU-virksomhet innen landbruksøkonomi, kart og statistikk gir tilrettelagte data og analyser som styrker politikktutforming, planlegging, og utvikling av offentlige virkemidler. Effektiv deling gjennom nasjonale portaler gjør resultatene lett tilgjengelige og relevante for forvaltningen. Betalingsvilje for NIBIOs mange utredninger viser at disse er nyttige for oppdragsgiverne. Kart- og geodataproduktene forenkler arbeidet med å ta klima- og naturhensyn i lokale planprosesser. Et stadig tettere etatssamarbeid mellom NIBIO, Kartverket, SSB og Miljødirektoratet om forskning og utvikling av kart- og geodatatenester har styrket de offentlige tjenestene på dette området.

Dette forenkler tilgangen til data og effektiviserer arbeidet med planlegging og dokumentasjon i forvaltningen. Det gjør det enklere å unngå nedbygging av matjord og verdifull natur, og understøtter naturrestaurering, arealnøytralitet og arbeidet med matsikkerhet og beredskap.

3.1.2 Vitenskapelig kvalitet

3.1.2.1 Vitenskapelig publisering i 2025

Omfanget av NIBIO sin vitenskapelige og populærvitenskapelige produksjon i 2025 er omtalt i kap. 2.3.2. Omfanget er vurdert som *god* til *meget god*, noe som begrunnes videre nedenfor.

3.1.2.2 Overordnet vurdering av søknadsaktivitet og resultat

I løpet av 2025 har vi sendt inn nærmere 500 tilskuddssøknader, noe som er betraktelig høyere enn tidligere år. Denne veksten gjelder spesielt søknader til Forskningsrådet og FFL/JA. Vår egen vurdering av tilslagsrater varierer mellom de ulike programmene, fra *dårlig* til *meget god*. Overordnet merker NIBIO en betraktelig økning i konkurranse i form av økende antall søknader både til nasjonale og internasjonale utlysninger.

Til Horisont Europa har vi, i tråd med våre ambisjoner om økt deltagelse, sendt 38 søknader, hvorav ni som koordinator. Evalueringene pågår fortsatt, men så langt har NIBIO fått innvilget åtte prosjekter. Det er tydelig at konkurransen i Horisont Europa har økt betydelig.

I tillegg til disse søknadene har vi deltatt i over 25 søknader til ulike samfinansierte EU-programmer, som Biodiversa, Agroecology, JPI, Future Foods og Interreg. NIBIOs tilslagsrate på disse programmene ligger på samme nivå som Horisont Europa.

I de større nasjonale tilskuddsutlysningene varierer tilslagsraten fra *dårlig* til *meget god* i Norges forskningsråds ulike programutlysninger, mens den er *moderat* til *meget god* i direktoratenes.

Antall søknader til Forskningsrådet har, både i 2024 og 2025, vært betraktelig høyere enn tidligere år, særlig innenfor KSP-programmene. NIBIO hadde også et større søknadsomfang enn tidligere.

- NIBIO sendte fire søknader til ikke-tematiske forskerprosjekter (FRIPRO m.fl.), og fikk én innvilget.
- NIBIO deltok i 34 søknader til Kompetanse og samarbeid (KSP) i Forskningsrådet, hvor fem ble innvilget.
- For tematiske forskerprosjekter ble to av NIBIOs 23 søknader innvilget.
- Innen IPN-programmene fikk ni av NIBIOs 11 søknader tilslag.

I FFL/JA (KSP) fikk vi tilslag på fire av 24 søknader. Forskningsrådet hadde i 2025 en rekke senterutlysninger og én infrastrukturutlysning. Resultatene fra disse kommer i 2026.

NIBIO sendte inn 110 søknader som prosjektleder til de mest aktuelle ordningene i Landbruksdirektoratet i 2025. Her fikk vi innvilget over 35 mill. kroner fordelt på 45 prosjekter: FFL/JA-utredninger/forprosjekt (34 søknader/12 innvilget), Klima- og miljøprogrammet (32/8), Handlingsplan plantevern (20/81), Genressusser (8/8), Nasjonale tilretteleggingsmidler (6/3) og Utviklingsfondet for skogbruket (610/6). Vi er også involvert som samarbeidspartner i flere prosjekter under disse ordningene. Videre var NIBIO søker eller involvert i flere søknader til flere tilskuddsordninger i øvrig forvaltning, f.eks. under Miljødirektoratet (>10), Statsforvalteren (>30) og Fylkeskommunen (>15), til sammen flere enn 70 søknader). Tabellen nedenfor gir en oversikt over tilslagsrater i 2025.

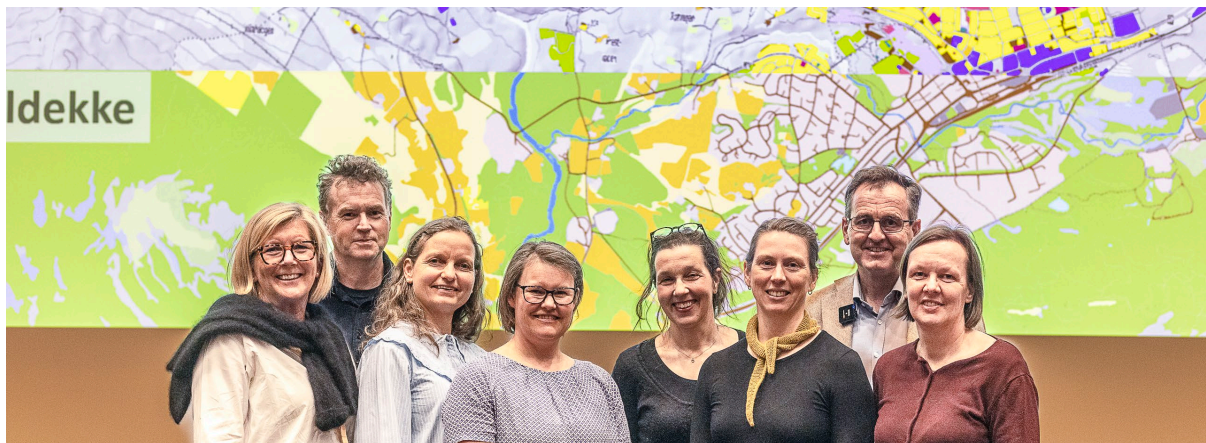
Tilslagsrate på ulike typer prosjektsøknader i 2025:

Program	Antall søknader sendt 2025	Antall søknader innvilget 2025	Tilslagsrate %
Grønn Plattform (Forskningsrådet, IN og SIVA)	6	1	17 %
Ikke-tematiske forskerprosjekt (Forskningsrådet)	4	1	25 %
Kompetanse- og samarbeidprosjekt (Forskningsrådet)	34	5	15 %
Tematiske forskerprosjekt (Forskningsrådet)	23	2	9 %
IPN*	11	9	82 %
INTPART (Forskningsrådet)	5	2	40 %
Forskningsmidlene for jordbruk og matindustri (FFL/JA) KSP	24	4	17 %
Forskningsmidlene for jordbruk og matindustri (FFL/JA) – Forprosjekt og utredninger	34	12	35 %
Statsforvaltere/Fylkeskommuner	24	18	75 %
Horisont Europa 2024***	38	>8	>21 %
Landbruksdirektoratet for øvrig**	76	33	43 %
Nordforsk	15	4	27 %
Era-net/ EØS / Interreg / JPI annet EU cofunded***	>25	4	-

*) IPN inkludert FFL/JA IPN

**) Består av Handlingsplan for PLV, KMP, Økologisk landbruk, Genressusser, Utviklingsfondet for skogbruk og NT

***) Flere søknader er innsendt i 2024 med evaluering i 2025.

Nyhet 03.07.2025: Slik skal Norge få mer oversikt over arealbruken. Foto: Iver Daaland Aase

3.1.2.3 Prosjektporteføljen: forskningsprosjekter og oppdragsprosjekter

NIBIO sin prosjektportefølje på tilskudds- og oppdragsprosjekter har også i 2025 vært på et høyt og stabilt nivå, på i underkant av 1100 prosjekter. Antall nye prosjekter viser totalt en liten økning i 2025, noe som i hovedsak kan knyttes til en oppgang i antall oppdragsprosjekt og prosjekter fra Forskningsrådet.

Nyanskaffelsesraten i 2025 har vært på 30 % målt som totalt antall tilskudds- og oppdragsprosjekter. Dette er litt høyere enn langtidssnittet.

Oversikt over prosjekter i 2025:

Oversikt over eksterne prosjekter (oppdrag og tilskudd)	Antall prosjekter i 2025				Prosjektene verdi i 2025 (MNOK)			
	Oppstart tidligere år	Nye prosjekter i år	Avsluttet i år	Blir med videre til neste år	Oppstart tidligere år	Nye prosjekter i år	Avsluttet i år	Blir med videre til neste år
	(A)	(B)	(C)	(A+B-C)	(A)	(B)	(C)	(A+B-C)
Oppdrag < 100 000,-*	139	72	66	145	3,6	3,7	1,3	6,0
Oppdrag > 100 000,-*	161	91	74	178	122,4	34,6	27,1	129,9
Delsum oppdrag	300	163	140	323	126,0	38,3	28,4	135,9
NFR-tilskudd**	56	12	12	56	131,2	20,4	13,4	138,2
Andre nasjonale tilskudd < 100 000,-*	92	43	51	84	2,1	2,0	0,5	3,6
Andre nasjonale tilskudd > 100 000,-*	212	92	78	226	164,2	44,1	44,1	164,2
Internasjonale tilskudd	87	21	26	82	75,2	5,7	5,6	75,3
Delsum tilskudd***	447	168	167	448	372,7	72,2	63,6	381,3
Totalt, eksterne prosjekter	747	331	307	771	498,7	110,5	92,0	517,2

* Målt i inntektsverdi i 2025
 ** Kun prosjekter som NIBIO selv koordinerer. NFR-prosjekter som NIBIO deltar i som samarbeidspartner, vises under "Andre nasjonale tilskudd".
 *** Tilskuddsprosjektene verdi inkluderer også gjennomstrømningsmidler som er overført til samarbeidspartnere (dog ikke på EU-prosjekter).

NIBIO har ulike finansieringskilder. På tilskudds- og oppdragsmarkedet hadde vi i 2025 i overkant 1100 kunder, inkludert over 300 kunder som vi utfakturerte 100 000 kr eller mer. Antallet kunder viser en liten økning i sammenligning med i 2024. Inntektene fra de aller største kundene og oppdragsgiverne (eks. NFR og EU) økte med rundt 9 % i 2025. Størst er økningen i inntekt fra kommuner og Kartverket. Størst reduksjon er det i inntekter fra fylkeskommunen noe som nok henger sammen med bortfall av RRF-ordningen.

Antall kunder fordelt på inntektsgrupper:

Antall kunder gruppert etter omsetning	2025	2024
Over 20 mill. kr	4	4
5 - 20 mill. kr	13	11
1 - 5 mill. kr	61	75
100.000-1 mill. kr	226	208
0-100.000 kroner	862	861
SUM	1166	1159

NIBIOs elleve største kunder og oppdragsgivere i 2025. Norges forskningsråd og EU er ikke med:

NIBIOs største kunder og oppdragsgivere	2025 i kroner	2024 i kroner
Landbruksdirektoratet	67 888 964	65 150 177
Miljødirektoratet	26 670 199	23 935 283
Fylkeskommuner	4 082 125	8 529 590
Mattilsynet	23 854 749	21 251 395
Norad	7 802 705	8 222 000
Klima- og miljødepartementet	9 255 021	9 835 914
Kommuner	13 038 509	9 569 422
Kartverket	16 626 142	9 306 525
Statsforvalteren	8 695 601	7 973 425
Statens vegvesen vegdirektoratet	5 066 121	5 540 624
Utenriksdepartementet	3 891 328	1 800 000
Sum	186 871 465	171 114 355

3.1.3 Omfang av innovasjonsaktiviteter

Instituttet vurderer resultatoppnåelsen på innovasjonsområdet i 2025 som *god* til *meget god*, med bred aktivitet både innen søknader, kommersialisering og partnerskap med næringsliv.

NIBIO er medeier i ARD Innovation, som forvalter kommersielle innovasjonsprosjekter og IPR-rådgivning. Samarbeidet med Validé i Rogaland styrker instituttets innovasjonsarbeid regionalt og nasjonalt.

Kvantitative resultater

NIBIO fikk i 2025 veldig godt tilslag på IPN-prosjekter (Innovasjonsprosjekter i næringslivet, Forskningsrådet; se 3.1.2.2).

NIBIO har via ARD Innovation søkt ett verifiseringsprosjekt i 2025. I tillegg pågår ett verifiseringsprosjekt, hos en av våre oppstartsselskaper. I tillegg er det i 2025 søkt og fått godkjent fire kvalifiseringsprosjekter, som blir gjennomført i 2025 / 2026.

ARD Innovation har i 2025 allokerert prosjektmidler til 26 prosjekter. TTO-ene allokere selv midler til aktuelle prosjekter. ARD Innovation mottok i 2025, 23 henvendelser (såkalte innmeldte ideer) om mulige innovasjonsprosjekter i 2025. Tre av disse resulterte i DOFI.

Kvalitative resultater

Request: Prosjektet utvikler et verktøy for avlingsregistrering av Grovfôr. Prosjektet har fått tildelt 5 mill. kroner i verifiseringsmidler fra Forskningsrådet og 4,6 mill. kroner fra HANDLE Bærekraftsfond for å videreføre teknologien. REQUEST-HANDLE ble avsluttet etter 2025 og har hatt som mål å redusere teknologi- og markedsrisiko knyttet til en mulig kommersialisering av en traktormontert sensor for avlings- og kvalitetsestimering i grovfôr. Sensoren skal gi gårdbrukeren informasjon som kan brukes i fôrplanlegging og skifteforvaltning. Innenfor prosjektet har det også blitt utviklet en håndholdt versjon for å hjelpe gårdbrukeren å optimalisere høstetidspunkt. ARD Innovation er prosjekteier, mens NIBIO er prosjektpartner. ARD arbeider nå sammen med en investor og forskerne for å etablere et selskap på teknologien i løpet av våren 2026.

CIOL: Ny miljøvennlig trykkimpregnering av trevirke gir produkter med lang holdbarhet og lav pris, og kan erstatte dagens produkter uten utslipp av tungmetaller. Teknologien tåler saltvann, jordkontakt, termittangrep og sopp, og kan erstatte kreosot.

PhosBoard: Teknologi for fiberplater med lav tetthet, miljøvennlige komponenter og lavenergiproduksjon, som gir grønnere byggematerialer med forbedret brann- og fuktmotstand. Prosjektet har mottatt verifiseringsstøtte, og prosjektoppstart var april 2025.

SmartForest: Denne SFI er en 'motor' for innovasjon i skogbruket, med ideer og DOFI-innmeldinger på Forest Sence og automatisert skogplanting.

Skyplanter: ARD har også hatt et kvalifiseringsprosjekt med teknologien SkyPlanter, en dronebasert løsning for planting av trær. I 2026 skal det søkes om verifiseringsmidler fra Forskningsrådet.

Kveik: Det er også blitt tildelt midler til prosjektet Sikring av den norske genressursen kveik med NIBIO som FoU-leverandør. Prosjektet jobber for å sikre kulturarven kveik representerer, sammen med Vestnorsk kulturakademi (VKA). Målet er å sikre genressursene i en kveik-genbank hos VKA i Voss og hos NIBIO. Her hjelper ARD med samhandling, IP-rettigheter og kommersielle muligheter opp mot industri.

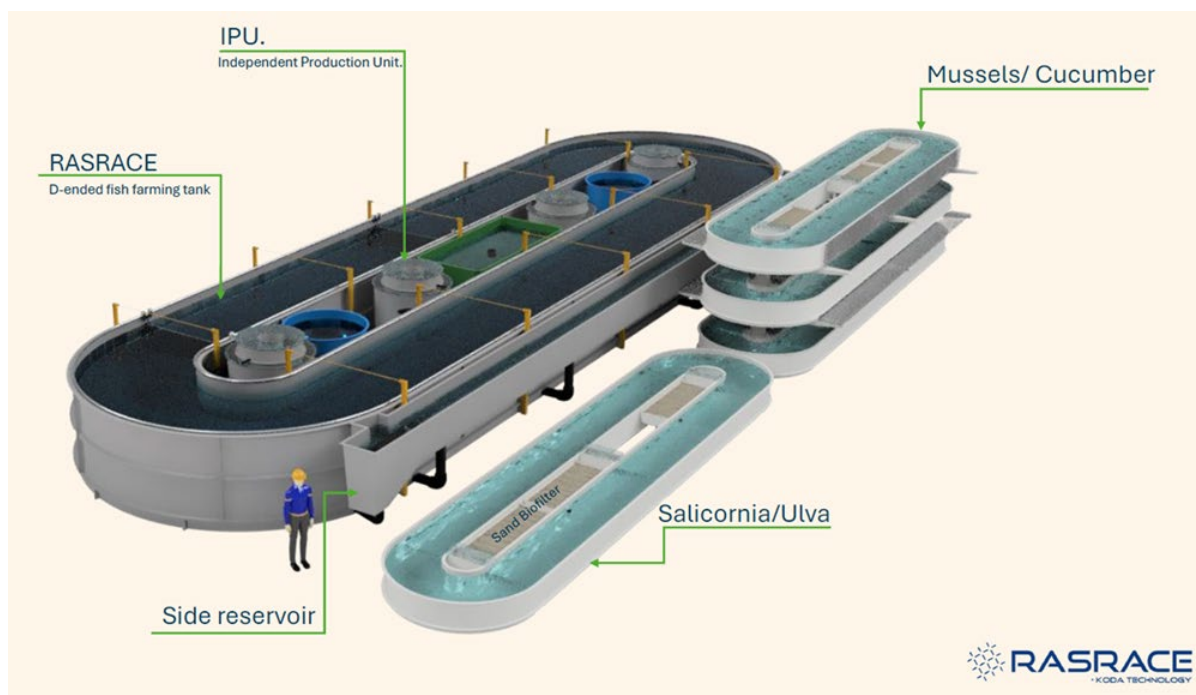
OmniCoat: Det er søkt og innvilget kvalifiseringsstøtte for prosjektet OmniCoat. Prosjektoppstart var mai 2025 og prosjektet skal løpe til slutten av andre kvartal i 2026. Totalbudsjettet for NIBIO er 500 000 kroner.

Biomantle: Biomantle-oppfinnelsen (CIOL Fibergrow) ble innmeldt som DOFI i slutten av 2025, og et kommersialiseringsprosjekt ble igangsatt. Prosjektets mål er å utvikle en ny teknologi for en plastfri skorpe på hydroponiske dyrkingssubstrater. Industrien har vist interesse, og en kvalifiseringsøknad planlegges i nærmeste fremtid.

AlgaBond: Prosjektet undersøker hvordan lim basert på makroalger kan brukes som et miljøvennlig og helsevennlig alternativ til dagens trebaserte lim i sponplater. Målet er å utvikle et holdbart, biobasert lim som utnytter norske brunalger og samtidig reduserer behovet for petroleumbaserte og potensielt skadelige limtyper.

RASRace: I samarbeid med Sigerfjord Marine Innovasjon AS og Koda AS har vi utviklet en pilot for et nytt landbaserte oppdrettsanlegg – RASRace. Målet er å løse utfordringer i tradisjonelle RAS-anlegg, særlig knyttet til biosikkerhet, vannkvalitet og driftsstabilitet. Vi undersøker om RASRace kan bidra til å redusere den fortsatt høye fiskedødeligheten i oppdrettsnæringen. Pilotanlegget er ferdig og skal monteres i Sortland. Når funksjonalitet og ytelse er bekreftet, planlegges en mindre utgave som

del av NIBIOs akvaponianlegg i Grimstad. Sammen med samarbeidspartnere har vi sendt inn flere regionale, nasjonale og internasjonale prosjektsøknader basert på ulike deler av RASRace-konseptet. Det første prosjektet er allerede i gang, med en akvaponisatsing på torsk og havsalat.

SUBTECH 2.0: Utvikling av torvreduserte dyrkingsmedier med norsk trefiber, i samarbeid med industrien. Prosjektet har bidratt til omstilling fra torv og steinull til mer bærekraftige dyrkingssubstrater.

Reindrif: Utvikling av metoder for telling av rein med droner og KI, med mål om bred bruk i viltforvaltning.

Lysfelle: Utvikling av lysfelle med KI for automatisk identifikasjon av nattaktive insekter, og forbedringer i modeller for skogressurskartet SR16.

Ny fikseringsteknologi for trevirke: Kovalent innfesting av kjemikalier mot brann og sopp forhindrer utlekking til miljøet.

Insekter som omdanner organisk avfall: Organisk avfall kan omdannes av insekter til fôr (proteiner, fett, mm), bioaktive naturstoffer, og gjødsel basert på insekt-frass med god effekt på jordhelse og plantevekst. Prosjektene MultiFuelLarvae og ArcticProtein undersøker potensialet i ulike organiske avfallsfraksjoner.

MikRho: Utvikling av mikroalgekultur for industriell produksjon, med fokus på fôr til hoppekreps som igjen er fôr til torsk. Prosjektet bidrar til bærekraftige fôrløsninger og eies av CFEED.

ALGEKYLLING: Verdikjedeprosjekt fra algebiomasse til kyllingfôr, med resultater som viser at enkelte mikroalgearter er godt egnet til bruk i fôr. I 2025 er det lagt til rette for pilotskaladyrking for arter med høyt proteininnhold.

MIKROPILOT: Prosjekt for bioaktive stoffer fra nordiske mikroalger, der stammer fra arktiske marine habitater undersøkes for stoffer med potensial til bruk i farmasi og helsekost, ved hjelp av innovative metoder. Fokus på stressfysiologi for å utnytte metabolitter med kreft- og virushemmende egenskaper.

Genredigering: Innovasjonsarbeid på jordbær, potet, eple og salat gir mer bærekraftige løsninger og sykdomsresistente planter. I 2025 var fokus på å utvikle sorter med økt resistens, holdbarhet og bedre tilpasning til klimaendringer.

SoilSteam: Utvikling av jorddampingsutstyr for bekjempelse av ugras og fremmede arter, med bred bruk i anleggsbransjen. NIBIO deltar i arbeidet med å etablere Norsk Standard for bruk av teknologien.

RessursRetur: Utvikling av vanndampsteknologi for omdanning av biologisk forurensede jordmasser og planteavfall til nye ressurser. Resultatene viser effektiv bekjempelse av organismer og mulighet for rensing og gjenbruk av jordmasser, og legger grunnlaget for oppskalering og praktisk implementering.

Jordblandingsrecepter: Utvikling av tilpassede jordblandinger for leverandører, basert på tilgjengelige ressurser og lisensiert for produksjon.

AgriCascade: I dette prosjektet, der NIBIO samarbeider med industrien, forsker vi på biokullbaserte filtre for ammoniakk i f.eks. fjøs og kompostproduksjon. Prosjektet har ledet til at industrien har utviklet et nytt støvredusert biokullprodukt i 2025. Dette er et viktig steg, ettersom biokullet må være støvredusert for å fungere som filtermateriale.

Nyhet 19.08.2025: [Innovativ bruk av vanndamp redder matjorda](#). Foto: Erling Fløistad

3.2 Kunnskap og kompetanse tilgjengelig for næring og forvaltning

Et viktig mål for NIBIO er at kunnskap og kompetanse skal være tilgjengelig for næring og forvaltning. I dette kapitlet omtales et utvalg av NIBIO sin forvaltningsstøtte, brukerformidling og synlighet i media.

3.2.1 Faglig omtale av forvaltningsstøtte og de viktigste leveransene innen hovedområdene

Landbruks- og matdepartementets bevilgning til kunnskapsutvikling, formidling og beredskap var i 2025 rettet inn mot åtte hovedområder, samt til 'Miljøregisteringer i skog (MiS) og 'Future Forests/ Tilskudd til skog- og klimatiltak'. Oppnådde resultater er presentert per hovedområde. Hovedområdet *Klima* har også en overordnet omtale av natur. Rapportering av området sirkulær bioøkonomi er inkludert i ulike avsnitt under hovedområdene. Dette gjelder for eksempel avsnittene *Organiske avfallsressurser og ikke-fornybare ressurser for landbruket* og *Bærekraftig trebruk og bioenergi*. Rapportering av nye oppgaver omtales tabellarisk i kap. 3.2.1.9, mens oppgaver gitt gjennom året, som supplerende tildelinger, rapporteres under hovedområdene.

NIBIO anser mål- og resultatoppfyllelsen som overordnet å være *meget god*, noe vi begrunner og utdyper videre i de etterfølgende avsnittene.

3.2.1.1 Klima og miljø

NIBIOs arbeid innen klima og miljø i 2025 har hatt som hovedmål å levere kunnskap og løsninger som støtter opp under nasjonale og internasjonale klimaforpliktelser, samt å bidra til en bærekraftig utvikling av norsk landbruk og forvaltning. Instituttet har prioritert overvåking, analyse og formidling av data om jord, vann, klimagassutslipp og miljøtiltak, med særlig vekt på å dokumentere effekter av tiltak og å utvikle modeller og verktøy for beslutningsstøtte. Resultatene fra årets arbeid har vært sentrale for myndigheter, næringsliv og andre brukere, og har bidratt til bedre målretting av miljøtiltak, styrket klimatilpasning og økt samfunnsnytte.

Langvarige feltforsøk og jordhelse

I langvarige feltforsøk henter vi kunnskap om det langsiktige produksjonspotensialet i jordbruket og miljøbelastningen produksjonen medfører. Vi videreførte langtidsmålingene av klimagassutslipp fra myr på Svanhovd for å bygge opp en langtidsdataserie på sammenhengen mellom grunnvannstand og klimagassutslipp. Vi fulgte opp forsøket på Tuv gård, hvor vi også bygger opp en langtidsdataserie – på virkningen som ulike typer fangvekster og dyrkingsforhold har på karbonlagring i jord. Overvåking av CAPTURE-feltet på Kirkejordet (Ås) ble også videreført, som gir viktig kunnskap om fangveksters bidrag til karbonlagring i jord.

Tiltak og effekter på jordhelse ble også undersøkt i flere prosjekter, inkludert i Kjelle ruteforsøk, og i prosjektet Precilience. Fangveksters bidrag til jordhelse ble vurdert spesielt, hvor fem arter (raigras, honningurt, havre, vikker og kløver) fra feltforsøk på Øsaker (leirjord, Østfold) bl.a. ble brukt til å bestemme rot/skudd forhold, for å estimere karbonbidrag og rotfunksjoner i jord. Raigras, havre og vikker hadde høye forholdsverdier, mens honningurt og kløver hadde lavere verdier. Dataene gir grunnlag for å utvikle ulike fangvekstblandinger for karbonbinding og næringsfrigjøring. EJP-Soil prosjektet dokumenterte videre muligheter for å øke rotbiomasse og avling i norske agroøkosystemer.

Dataseriene er avgjørende for å kunne ta kunnskapsbaserte beslutninger som støtter klimatiltak i landbruket, og NIBIO bidro i 2025 til rapport om kunnskapshull om å opprettholde og øke karboninnholdet i jordsmonnet i EU og Norge.

Program for jord og vannovervåking i landbruket (JOVA)

I 2025 overvåket JOVA-programmet ti jordbruksdominerte nedbørfelt. Stasjonen i Ståbekken, Trøndelag overtok for fullt for Hotran (1. mai). Ny overvåkingsmetodikk i Ståbekken har gitt erfaring og kunnskap om vannføringsmålinger og kontinuerlig overvåking av nitrat ved bruk av sensor. Dette gir muligheter til bedre forståelse av prosesser og enkelthendelser. Et digitalt system for datahåndtering er utviklet for gårdbrukerne som leverer data. Tilgjengelige data via [JOVADATA](#) hadde totalt 8 600 visninger, hvorav 1 600 unike, per 8. januar 2026. Det er også et økt antall henvendelser om bruk av JOVA programmets lange dataserier - både fra nasjonale og internasjonale forskningsmiljøer.

Modeller og verktøy for tiltaksvurdering i nedbørfelt

Vi har videreutviklet kunnskap om prosessbasert modellering av tiltakseffekter for å redusere avrenning av partikler (erosjon) og næringsstoffer på ulike skala fra jordprofil til nedbørfelt. Porteføljen av modeller er utvidet med Daisy modeller (nitrogen), SWAT+(vann/jord) og Delft3D for effektstudier av fangdammer. Den nasjonale tilførselsmodellen AGRITIL er videreutviklet blant annet med forbedret beregning av effekt av gjødsling. Modellene er blitt benyttet i Vestfold og Telemark, Oslofjordområdet og Trøndelag for å estimere effekten av tiltak og vurdere behov for ytterligere tiltaksgjennomføring, samt til evaluering av Regionalt miljøprogram (RMP) for å vurdere tiltakseffekter. I 2025 har vi spesielt vurdert tiltak som inngår i regionale miljøprogram og tiltakenes effekter på både N- og P-tap. Arbeid med å utvikle og tilrettelegge planleggingsverktøy systematiseres nå etter behov fra forvaltning og pågående prosjekter som SoilProm, Precilience, Engage og Landex som etterlyser hjelpemidler til bruk for norske nedbørfelt.

Oppfølging av Vannforskriften

Ny kunnskap om arealbruk og tiltak, aktuelt for oppfølginga av Vannforskriften, er lagt ut på «Veileder for miljø og klimatiltak i landbruket», Tiltaksveilederen. Eksempler er informasjon om kantsoner og flom, som også har vært etterspurte tema til foredrag på regionale konferanser for forvaltningen.

Tiltaksveilederen er omstrukturert slik at det skal bli enklere å finne konkret informasjon om vannmiljøtiltak og klimatiltak til nytte for forvaltning, bønder, rådgivingstjenester m.fl., og det opprettes løpende temasider for ulike fagtema.

Hydroteknikk og drenering

Forslag til kartlegging av tilstand til hydrotekniske anlegg er utarbeidet etter bestilling fra Landbruksdirektoratet, og vi har gitt faglige råd til næring og kommuner om hydrotekniske tiltak i problemområder. Feltnålinger fortsatte i 2025 for å dokumentere effekter av ulike dreneringssystemer og filtermaterialer på avrenning, tap av nitrogen og fosfor, samt hvordan dette påvirker lengden på utnyttelse av vekstsesongen. Test av ulike filtermaterialer på et anlegg i Mørdre har så langt vist at bruk av sagflis gir større avrenning enn bruk av PP200- og PP400-filter.

Fra 2019 er det sammenlignet effekt av tre dreneringsmetoder (torpedo-, slisse- og tradisjonelle grøfter) med et kontrollfelt. Hydrologisk er forskjellene små, men de alternative systemene har vært litt mer effektive de siste år. Torpedogrøfter har gjennomgående noe høyere vannføring enn slissegrøfter. Valg av filtermateriale har videre betydning for vannkvaliteten og næringsstofftapet. Nitratkonsentrasjoner varierer betydelig mellom både systemer og enkeltgrøfter, som indikerer at lokale jordforhold og mikrotopografi har stor betydning for næringsstofftap.

Effekt av endret klima og ekstreme hendelser på erosjon og tap av næringsstoffer

En dataanalyse ble gjennomført for fire nedbørfelt i JOVA-programmet for å beskrive trender mht. klima og effekter på avrenning, erosjon og tap av næringsstoffer. I 2025 er det ferdigstilt resultater fra analysene av næringsstoffavrenning ved ekstreme episoder i nedbørfelt med ulike driftsformer – fra korn og grønnsaker til husdyrproduksjoner, som kan gi bedre grunnlag for å kunne identifisere og prioritere tiltak for å redusere næringsstoffavrenning ved ekstreme værhendelser.

Naturbaserte løsninger og biomangfold tilknyttet vannforekomster i jordbrukslandskap

I 2025 har vi videreført kildesporing av jord- og næringsstoffavrenning i jordbruksdominerte nedbørfelt på Sørvest- og Østlandet. Variasjon i kilder og avrenningsforhold viser behov for målrettede naturbaserte rensetiltak som kantsoner og fangdammer. Det er stor interesse og pågang for faglige innlegg om fangdammer og kantsoner i landbrukssektoren. En rapport er publisert om tilbakeholdelse av jord og fosfor i fangdam i Skuterud overvåkingsfelt.

For bedre å kunne forstå effekten av ulike arealinngrep på biologisk mangfold i vann har vi igangsatt å bygge opp kompetanse innen artsmorfologi knyttet til biologiske kvalitetselementer, særlig bunndyr og begroingsalger. Kunnskap om sammenhenger mellom biologisk mangfold, vannkvalitet og arealinngrep er etterspurt både innen oppdrag og forskning. Målet er at kunnskap fra naturbaserte løsninger om biologisk mangfold og artssammensetning skal kunne brukes til å utvikle biologiske indikatorer for ulike typer arealpåvirkning.

Organiske avfallsressurser og ikke-fornybare ressurser for landbruket

I 2025 har vi bidratt til utvikling og implementering av regelverk for organiske gjødselvarer, i samarbeid med Mattilsynet. Dette har resultert i en fosforkalkulator som produsenter kan benytte ved varedeklarerer. Vi har også bistått Mattilsynet med implementering av Aktsomhetsplikten i gjødselregelverket, og vurdering av søknader om tillatelse til bruk av nye råvarer som organisk gjødsel og biogass-substrat. Vi har videre driftet et kompetansesenter for biogass med regelmessige møter og stor tilslutning fra bransjen.

Veileder for jordflytting

Undersøkelser av hvordan jordbruksarealer med jordflytting fungerer startet i 2023 og er i 2025 utvidet med undersøkelser av flere jordflyttede arealer i Lillehammer-området og på Hedemarken i forbindelse med veiutbygging. Resultatene viser variasjon i suksess avhengig av jordfaglig kompetanse under gjennomføringen og av maskinbruk. På noen arealer har flytting vært svært vellykket og gitt minst like høyt eller høyere avlingsnivå etter flytting. På andre områder har man

ikke klart å separere sjiktene i tilstrekkelig grad, som kombinert med bruk av tunge maskiner har ført til dårligere egnethet, komprimering og jordpakking. Dokumentasjon av jordflyttingsprosessen inkl. erfaringer fra bønder og rådgivere innsamles til en veileder med «beste praksis»-prinsipper for jordflytting ved planlegging, anlegg og oppfølging. Langsiktig oppfølging er viktig for å forstå hvordan flyttede arealer fungerer over tid og under ulike værforhold.

Klimatiltak og klimatilpasning i jordbruket

Det er stor etterspørsel etter kunnskap om klimatiltak i jordbruket og om klimatilpasning og -sårbarhet i sektoren.

I 2025 ble det gjennomført betydelige metodeendringer i de nasjonale beregningene av klimagassutslipp fra jordbrukssektoren. Disse endringene er implementert i NIBIOs klimagassmodell, slik at vi framover kan beregne utslipp basert på den nyeste metodikken. I tilknytning til klimagassmodellen, har vi også et rammeverk for framskrivning av aktivitetsdata til referansebanen og tiltaksanalyser, hvor forbedringer er inkludert og som gir grunnlag for ytterligere forbedringer i framskrivningene framover.

Med bakgrunn i resultater fra flere forsøk med sau og melkekyr de foregående fem årene, har vi i 2025 utviklet anbefalinger for hvordan beiting kan bidra til å redusere metanutslipp fra drøvtyggere. Fri tilgang til produksjonsbeite av høy kvalitet kan være et godt klimatiltak i melkeproduksjonen. Opptak av lettfordøyelig beitegrøde reduserer utslippene for alle dyregruppene.

Vi har formidlet kunnskap om klimatilpasning i jordbruket for Nettverk for klimatilpasning i Trøndelag, Korn 2025, Teknologidagen 2025, Senter for Videre og etterutdanningskurs sitt kurs; Innføringskurs i klimagasser fra landbruket og Fagmøte om Klimatilpasning i jord- og skogbruk i Østfold, arrangert sammen med partnere i EU prosjektet Precilience, Vår kunnskap er delt direkte med studenter, næring og forvaltning, samt gjennom en utvidet nettside.

Klimagassutslipp fra myr

Kunnskapsgrunnlaget for klimatiltak og restaurering av myr er styrket ved to hovedaktiviteter; På Smøla ble det etablert dialog og samarbeid med kommunen og bønder for å identifisere utfordringer og mulige tiltak for bærekraftig drift på sårbar myr. Prosessen ga et felles kunnskapsgrunnlag for kommunen og ble bredt formidlet, gjennom Nationen og podkasten Bærekraft på øret. På Hustadvika har vi utviklet en metode for semiautomatisk kartlegging av grøftede og lite produktive myrområder med lav konfliktrisiko. Ved å ta i bruk AR5-kart, trehøydedata, grøftekart og satellittdata (Sentinel1 SAR) ble det identifisert 108 aktuelle arealenheter med myr. Denne metodikken gir kommunene et presist og operativt grunnlag for prioritering av restaureringstiltak.

Avgift på torv til dyrkingsmedier

Vi har levert en kortfattet utredning av problemstillinger knyttet til fastsettelse av en avgift på torv basert på tørrstoffdensitet og/eller volum, til Landbruks- og matdepartementet og Skattedirektoratet. Bakgrunnen var målsetningen om å redusere torvuttak fra myr i Norge. Utredningen sammenstilte og analyserte tilgjengelig kunnskap og data om torvuttak i Norge, herunder utviklingen i volum fordelt på ulike produktkategorier, sannsynlige utslippsfaktorer for

karbon og andre utfordringer med å innføre torvavgift. Arbeidet ga innspill til å utvikle et treffsikkert avgiftssystem med tanke på karbonutslipp.

Klimaarbeid på skogområdet

NIBIO har i samarbeid med Miljødirektoratet rapportert for arealbrukssektoren under FNs klimakonvensjon og til EU. I 2025 var det omfattende revisjoner av regnskapet både fra FN og EU. Revisjonsmerknader ble implementert i den årlige planen for prioriterte forbedringer, utarbeidet i samarbeid med Miljødirektoratet. Det arbeides kontinuerlig med å automatisere så mye som mulig av rapporteringsarbeidet, som f.eks. nye tester for kvalitetssikring, slik at vi reduserer behovet for manuell kontroll. Dette, sammen med forbedringsprosjektene, bidrar til å styrke kvaliteten på rapporteringen, og gi et bedre datagrunnlag for nasjonale og internasjonale klimaforpliktelser. I 2025 startet vi også opp arbeid med teknisk korrigerings av FRL, og det var søkelys på dokumentasjon av egnetheten til Yasso for norske forhold.

Svanhovd DNA-lab

I 2025 har NIBIO Svanhovds DNA-laboratorium utført presise genetiske analyser som har styrket myndighetenes naturforvaltning – inkludert saker hvor rask respons er avgjørende. Utvidelsen av den genetiske referansedatabasen for rein, og nye metoder for overvåking av brunbjørn og fremmede arter, gir et mer treffsikkert kunnskapsgrunnlag for erstatningsordninger, beredskap og forvaltning på tvers av sektorer. Laboratoriet opprettholder og utvikler noen av Norges mest komplette genetiske referansedatabaser og leverer den presisjonskunnskapen som forvaltningen trenger for å håndtere grensekryssende bestander, rovviltkonflikter og naturkriminalitet. Laboratoriets plassering i Finnmark gjør at flere kritiske analyser kan utføres lokalt, raskere og mer kostnadseffektivt, og bidrar derfor direkte til styrket naturforvaltning, rettsikkerhet og samfunnsberedskap i nordområdene.

3.2.1.2 Mat og planteproduksjon

NIBIO har i 2025 videreført og styrket arbeidet med å utvikle kunnskap og løsninger for en bærekraftig og konkurransedyktig mat- og planteproduksjon i Norge. Gjennom omfattende sortsprøving, feltforsøk og utvikling av nye dyrkingsteknikker har instituttet bidratt til å møte utfordringer knyttet til klimaendringer, ressursutnyttelse og økt etterspørsel etter norske produkter.

Arter og sorters egenskaper og potensial

Sortsprøving under aktuell dyrkingspraksis gjøres for å sikre at norske produsenter kan velge sorter som passer godt i ulike klimasoner og produksjonssystemer.

I 2025 har flere nye bringebærsorter vist lovende resultater for avling og kvalitet, og vi har på nytt sett at trefiber kan brukes som dyrkingsmedium til bær og at det kan erstatte torv. Til dyrking av urter har vi også vist at restprodukter som skrapull og fjær kan brukes sammen med torv eller trefiber.

I nord ga en varm sommer store avlinger for flere arter, men vi så at lysforholdene ga uønsket fargeutvikling hos blomkål og påvirket blomsterknopp utvikling i brokkoli negativt i alle sorter

unntatt 'Lord'. Forsøk med løk viste sortsforskjeller i lagringsevne og at tidligere rykking forbedret denne. Vi har videre vist at søtpotet kan dyrkes i de mest gunstige dyrkingsområdene og at en kan oppnå betydelig avlingsøkning med å bruke de best klimatilpassede sortene, eventuelt også spillvarme. Det er økt etterspørsel etter norske småpoteter og bakepoteter, og utprøving av nye sorter har gitt lovende resultater. 'Anouk' og 'Undset' har gode egenskaper som henholdsvis småpotet og bakepotet.

Årets resultater har vist at en utvidet morellsesong kan oppnås ved å bruke et bredere spekter av sorter. 'Sweet Aryana' og 'Bellise' kan dyrkes for tidlig sesong, og 'SPC 342', 'LaLa Star', 'Royal Edie', 'Tamara' og 'Royal Helen' for sen sesong. Salgssesongen for morell, plomme og eple kan også forlenges gjennom å bruke etylenhemmer som bremser modningsprosessen.

I eng påvirkes avling og kvalitet av både art, sort og dyrkingsteknikk. Vi har vist at rødkløversortene 'Linn' og 'Katrinn' er lovende, og at eng sådd med 15 % kløver ga høyere totalavling enn eng med 0 % og 30 % kløver. Halvert nitrogen gjødsling i forhold til norm ga best resultat. For blandinger av flere arter har flere slåtter enn i et vanlig regime redusert totalavlingen med ca. 10 %.

Forsøk med kornarter viste at rug har større avlingspotensiale enn rughvete og høsthvete, men at rug er mer utsatt for legde. Vi har videre sett at behandling med soppmidler kan gi betydelige avlingsøkning i havre. For vårhvete og bygg var nytten av soppbekjempelse sortsavhengig, og den var størst i mottakelige sorter som 'Bjarne' og 'Helmi'.

Klimaendringer og tilpasning

Klimaendringer med lengre vekstsesong kan gi nye muligheter, men også behov for tilpasning av planteproduksjoner. På Fureneset er det i 2025 etablert felt med rips, solbær og stikkelsbær for å teste hvilke sorter som er best egnet i nedbørsrikt klima på Vestlandet. Feltet vil også brukes som basis for å studere hvordan bær påvirker pollinatorer i engdominerte områder.

Rådgiving, forvaltning og næring etterspør råd og anbefalinger om tilpassing av grovfôrproduksjonen til endringer i klima på Vestlandet. Formidling og samhandling med aktuelle aktører er gjort på Grovfôrkongressen 2025, ved publisering av NIBIO POP, markdag/fagdag på Fureneset og i såvaremøte med NLR og Felleskjøpet. Dette har resultert i nye prosjekt for å undersøke høstgjenvekst og vinteroverlevelse av eng.

Et langvarig felt på Fureneset blir brukt til testing av ulike problemstillinger knyttet til jordbruksdrift på myrjord. Undersøkelser viser at grunnvannstanden er styrende for nedbryting av torva. Påkjøring av mineralmasse og skjellsand på myrjord er aktuelt for bl.a. å gi bedre bæreevne i et våtere klima.

Tilpasset gjødsling og bærekraftig produksjon

I 2025 ble ny gjødselbrukforskrift innført. Konsekvensene av det nye regelverket for kornbonden har blitt tolket og diskutert gjennom samtaler og foredrag for NLR og andre aktører i jordbruket.

Forskriften har også konsekvenser for bruken av husdyrgjødsel, og vi har klargjort og presentert sammenhenger mellom dette og fosforbehov i engdyrkinga. Resultater fra vår gjennomgang av gjødslingsnormene for gras har også blitt formidlet til rådgivere og bønder. Normene for nitrogen passer fremdeles godt til påvist avlingsrespons.

Det siste året har vi også arbeidet med gjødslingsstrategier for søtløk og tidligpotet. Vi anbefaler å redusere tilførselen av svovel til løken for å unngå de skarpeste smaksstoffene. For produsenter som

ønsker å levere små spesialpoteter, er det et viktig produksjons- og miljømessig funn at en kan øke andelen små knoller gjennom redusert nitrogengjødsling.

I Midt-Norge er det vanlig å dyrke bygg flere år på rad. Vi har studert hvordan byggavlingene påvirkes av å bruke andre arter som forgrøde. Erter ga størst avlingsøkning, men dyrking av havre før bygg var også gunstig.

NIBIO har i 2025 bidratt med kunnskap til samfunnsoppdraget Bærekraftig fôr ved å delta i en ekspertgruppe som skulle utvikle et rammeverk for bærekraftvurderinger. Videre, så har forskere, rådgivere og ledere i instituttet bidratt med innspill og faktisk deltakelse i arbeidet i det regjeringsoppnevnte Matsystemutvalget.

Kunnskapsutvikling for et bærekraftig nordnorsk landbruk

NIBIOs aktivitet knyttet til kunnskapsutvikling for et bærekraftig landbruk i Nord-Norge koordineres gjennom Senter for arktisk landbruk. Av resultater fra 2025 vil vi særlig peke på gjennomføring av Circumpolar Agricultural Conference 2025 som samlet 120 deltakere fra store deler av det sirkumpolare området. Gjennom prosjektet Samiske perspektiver i forskning på arktisk jordbruk og lokalsamfunn, har vi sett betydningen av å forstå samisk jordbruk som mer enn en næring –en levevei og kulturbærer som gir grunnlag for å bevare tradisjoner, identitet og språk, samt for bosetting og lokalsamfunnsutvikling.

Forekomst av beitemarksopp indikerer om beitemark er i god hevd og er viktig for biologisk mangfold. Vår kartlegging i subarktiske enger dette året har bidratt til betydelig økt kunnskap om utbredelsen av flere sjeldne og gode indikatorer av beitemarksopper i flere både kjente og nykartlagte naturbeitemarker i nord, deriblant en ny og ubeskrevet art.

Økologisk produksjon kan styrkes

Timotei er den viktigste grasarten i norsk grovfôrproduksjon og norsk frøproduksjon skal sikre tilgang på økologisk såvare av sorter som er tilpasset norske dyrkingsforhold. Våre forsøk viser at avling av økologisk timoteifrø kan økes ved samdyrking med både ettårige og flerårige belgvekster. For å oppnå renhetskrav til såvaren, må det brukes belgvekster med frøstørrelse og -form som kan skilles fra timotei under rensing.

Ettårig kløverrik eng kan brukes som grønngjødsel i økologisk produksjon for å øke jordas fruktbarhet i system uten husdyr, men tilgjengeligheten av nitrogen for etterfølgende kulturer er ofte liten. En undersøkelse i dyrkingssystemforsøket på Apelsvoll har vist at en sein engslått som byttes mot biorest tilført som gjødsel til kornplantene bedrer nitrogenbalansen. Det førte både til redusert nitrogenavrenning og en stabilisering og svak økning av kornavlingene, spesielt for bygg og havre.

Pollinatorer

Vi har i 2025 videreført arbeidet med å kartlegge status og utvikle tiltak for å styrke habitatene for pollinatorer i jordbrukslandskapet. Vi har blant annet testet ut bruk av frøhøstemaskin i kystlyngheihabitater og samlet inn data om pollinerende insekter i ulike regioner. Det ble påvist en positiv sammenheng mellom mangfold av og antall villbier og frukt kvalitet og -mengde i

eplehager både på Østlandet og i Hardanger. Vi har også vist at kanthabitater er viktige for mobiliteten av pollinerende insekter i jordbrukslandskapet.

3.2.1.3 Beredskap, plantehelse og mattrygghet

I 2025 har NIBIO styrket beredskap, plantehelse og mattrygghet gjennom forskning, metodeutvikling og beslutningsstøtte til forvaltningen og næringen. Arbeidet omfatter integrert plantevern og alternativer til kjemiske midler, diagnostikk og rensing av plantemateriale, modellering og varsling, overvåking av mykotoksiner og fremmedstoffer, håndtering av nye skadegjørere, og bidrag til atomberedskap og genteknologi. Resultatene gir tryggere produksjon, et mer robust kunnskapsgrunnlag og bedre verktøy for målrettede tiltak.

Integrert plantevern og alternativer til kjemiske midler

Bortfall og mangel på plantevernmidler er en økende utfordring i mange kulturer. Kunnskap om effekt på skadegjørere, kulturplantene og evt. nytteorgansimer ved bruk av ulike plantevernstrategier er viktig for å bruke plantevernmidler på en best mulig måte. I 2025 testet vi for epler effekt av flere sprøytinger med kjemiske middel eller kalsium etter 1. juli (dvs. etter skurvsprøytesesongen) på utvikling av lagersjukdommer. I forsøkene, som ble avsluttet i desember, reduserte tre sprøytinger fra 1. juli til høsting råten etter lagring med 50 %. Forsøk med biologiske middel mot gråskimmel viste at kjemisk behandling ga signifikant færre råtne bær. Det er ingen godkjente og effektive plantevernmidler mot plommevikler i dag og det er et stort behov hos fruktprodusentene for å finne alternative bekjempelsesmetoder. Feromonforvirring ser ut til å kunne redusere bestanden og skaden av plommevikler.

Det er gjennomført løpende kunnskapsstøtte og informasjon til forvaltningen og allmenheten gjennom hele året. NIBIO har dessuten mottatt ca. 150 henvendelser om skadegjørere i ulike plantekulturer og formidlet kunnskap om disse. Antall henvendelser er økende og flest fra NLR, men også fra kommuner, kontrakt dyrkerlag, hagelag, hageeiere, diverse firma fra inn- og utland, dyrkere, fruktlager, BAMA, Gartnerhallen, produsentorganisasjoner, LMD, Njøs Frukt- og børsenter, FoU-organisasjoner i inn- og utland, journalister, helseforetak, Det Svenske Jordbruksverket, mm.

NIBIO har som medlem av ISO standard sin gruppe «AHG4 - Data-based Integrated Pest Management (IPM) for crop pests» bidratt til å utvikle General ISO guidelines. I Standard Norge sin nasjonale gruppe "SN/K 622 Data-driven Agrifood systems" deltar vi videre på arbeidsmøter, gir innspill til retningslinjer basert på norske behov og kompetanse, og orienterer LMD, Mattilsynet og næringen om relevante aktiviteter og føringer.

Plantevernmidleresistens

NIBIO har fortsatt arbeidet med å kartlegge soppmiddelresistens hos *Botrytis spp.* isolert fra åkerbønne. Resultatene fra kartleggingen viser at det forekommer mutasjoner knyttet til soppmiddelresistens. Videre overvåking av arter og soppmiddelresistens hos disse er derfor avgjørende for å optimalisere strategi for integrert plantevern og effektiv bruk av soppmidler i åkerbønne. Oversikten over dagens tilgang til kjemiske skadedyr- og soppmidler, resistensstatus og risiko for resistensutvikling i frilandsgrønnsaker viser potensielt høy risiko for resistensutvikling og stort behov for å utvikle anti-resistensstrategier både på forvaltningsnivå og for grønnsaksprodusentene.

Uønskede, naturlige plantetoksiner

I 2025 har NIBIO fått benyttet våre to nyeste analysemetoder til overvåking av hydrogencyanid (cyanogene glukosider) og cannabinoider, samt undersøkt innhold av tropane alkaloider og pyrrolizidinalkaloider i matvarer som det er satt grenseverdier for. Det ble gjort noen funn, men det er gledelig at kun ett funn var over tillatt grenseverdi (etter fratrekke for analyseusikkerhet). Én prøve urtete innholdt pyrrolizidinalkaloider over tillatt grenseverdi og det er grunn til bekymring rundt tørket oregano fra mindre kjente produsenter (særsilt fra Tyrkia) pga. gjentatte høye funn av pyrrolizidinalkaloider. Det er derfor viktig at overvåking av urtete og tørket oregano fortsetter. Kunnskap om innhold av plantetoksiner og etablering av grenseverdier bidrar til økt bevissthet hos produsenter, importører og grossister på å innføre tiltak, f.eks. god jordbrukspraksis (GAP), for å sikre lave nivåer av toksiner i råvarene.

Diagnostikk, vevskulturbanker og nye funn

Vegetativ formering krever en bevisst og planlagt strategi (fremavlsprogrammer) for å unngå skade forårsaket av plantesjukdommer. I 2025 ble det arbeidet målrettet med virus- og viroidsjukdommer av betydning for flere kulturer, inkludert eple, pære, blåbær, stauder, rabarbra, samt pryddplanter som hengenellik. Det ble blant annet utviklet et omfattende testoppsett for virus i blåbærplanter som dekker et bredt spekter av skadegjørere, inkludert mer enn ti kjente virus av betydning for blåbær, blant annet nepovirus (blueberry leaf mottle virus (Q, A1), cherry leaf roll virus, strawberry latent ringspot virus, tobacco ringspot virus, tomato ringspot virus og pemch rosette mosaic virus (Q, A1)), samt andre virusgrupper som ilarvirus, sobemovirus, ophiovirus, carlavirus, soymovirus og amalgavirus. I tillegg inngår tre relevante fytoplasma: blueberry stunt phytoplasma, blueberry witches' broom phytoplasma og cranberry false blossom phytoplasma.

Vi har videreført arbeidet med å vedlikeholde vevskulturbanken på NIBIO Ås som nå er definert som Nasjonal klonbank for potet, samtidig som vi har arbeidet for å videreutvikle identifisering, karakterisering og dokumentasjon av den virusfrie vevskulturbanken og innsamlet kandidatmateriale. Planteklinikken mottok 4 808 prøver av jord- og hagebruksvekster (inkludert grøntanlegg) og det ble foretatt 5 170 analyser for diagnostikk av planteskadegjørere, en liten økning fra 2024. Av disse ble 53 % mottatt via Mattilsynet og 19 % fra Landbruksdirektoratet. Prøvene omfatter tilsyn, overvåkingsprogrammer og kontroll av sertifisert settepotet. Prøver for nematodeanalyser utgjør fortsatt den største mengden av innkomne prøver med en andel på 39 % i 2025. Det ble gjort funn av skadegjørere i 6,2 % av prøvene, en liten reduksjon i forhold til tidligere år. Vi har blant annet ikke hatt funn av karanteneskadegjøreren lys ringråte i potet de siste tre årene, noe som kan tilskrives intensivert kontroll og forvaltning. Antall og typer av prøver som kommer inn til Planteklinikken har ellers vært relativt stabile de siste seks årene. NIBIO identifiserte ingen nye skadegjørere for Norge i 2025.

DNA-strekkoding og nye metoder for genomsekvensering for raskere risikovurdering

Amplicon-sekvensering er utført på 97 nye Pectobacteriaceae-isolater. Foreløpige resultater tyder på at mange av isolatene tilhører en annen Pectobacteriaceae-art enn tidligere antatt. Alle unntatt ett av Pectobacteriaceae-isolatene har blitt sekvensert gjennom totalt fem Nanopore MinION-kjøringer. Foreløpige resultater tyder på at noen av disse sammensetningene kan være like nøyaktige som de som utføres av tredjeparts PacBio HiFi-sekvensering. Arbeidet med å fullføre sekvenseringen, utvikle pipelines samt annotere og sammenligne genomer pågår fortsatt.

I tillegg til arbeidet med pectobacterier har vi barcodet ca. 160 teger og 40 andre insekter for å kunne vurdere skader i frukt. Disse er sekvensert, men ikke ferdig analysert.

Modelldrevet beredskap for DON og andre mykotoksiner

Etter en meget utfordrende 2023-sesong var såkornlagrene helt minimale før sesongen 2024. Kimen Såvarelaboratoriet AS skrev blant annet på sine nettsider at sammenlignet med de siste 10 årene var nivået av spirehemmende sopp (*Fusarium* mm) i såkorn fra Sør-Norge relativt høyt, for både bygg, havre og vårhvete i sesongen 2024. NIBIOs prognoser, publisert på VIPS, viste antatt moderat til høy risiko for smitte av DON-produserende *Fusarium*-arter i havre disse sesongene. Sesongen 2025 ga høye kornavlinger, men mye nedbør mot slutten av dyrkingssesongen. Noen av dyrkerne, som ikke rakk å treske før regnet, fikk trekk for høye DON-nivå.

Nye skadegjørere og klimaendringer

Klima og handel påvirker risikoen for introduksjon og spredning av skadegjørere. Videre er plantehelsestatus for skadegjørere i Norge avgjørende for Mattilsynets arbeid med justering av regelverket. I Norge er én art kirsebærflue (*Rhagoletis cerasi*) godt etablert. Flere andre *Rhagoletis*-arter som kan angripe kirsebær er påvist i Europa, som alle er karanteneskadegjørere i Norge. Den vanligste av dem, 'øst-amerikansk kirsebærflue' (*Rhagoletis cingulata*), er tatt ut av EUs liste over karanteneskadegjørere fordi den regnes som etablert i EU. I 2025 var hovedmålet med kartlegging å undersøke lokaliteter på Sørlandet, siden det er der vi forventer eventuell etablering av *R. cingulata* først. Foreløpig er det ikke gjort funn av denne arten i Norge.

NIBIO har undersøkt konkurranse mellom hvete og hønsehirse, som er en problematisk ugrasart som sprer seg raskt i Norge. Under kontrollerte forhold ga variasjon i hydrologi begrenset effekt på konkurransen. Forskjellene i jordfuktighet mellom tre regimer ga heller ikke en effekt på frøproduksjonen hos de to artene, mens konkurransesituasjon hadde en tydelig effekt på frøproduksjonen hos begge artene. Begge artene viste en klar negativ effekt av økt tetthet av den samme arten, mens hvete hadde en klart større negativ effekt på frøproduksjonen hos hønsehirse enn motsatt.

VIPS: risikokart, bedre grensesnitt og langtidvarsler

VIPS er en nettbasert varslings- og informasjonstjeneste utviklet for integrert bekjempelse av planteskadegjørere i viktige jord- og hagebruksvekster i Norge. I 2025 har vi evaluert og oppdatert risikokart for hele Norge for potettrørråte og gulrotflue og vi jobber med å introdusere varslingsmodeller for løkflue og plommevikler. Videre har vi startet en omfattende fornyelsesprosess av feltobservasjonsappen, og driften av våre systemer er forbedret. Det arbeides med å levere en god erstatning for VIPS-Ugras, og vi har startet prosessen med en større modernisering av VIPS for å møte framtidens behov for integrert plantevern (IPV).

Faglig støtte til forvaltningen og arbeid som referanselaboratorium

NIBIO gir løpende kunnskapsstøtte til Mattilsynet. Det gjelder planlegging og gjennomføring av overvåkingsprogrammer i potet for lys og mørk ringrøte, potetkreft, samt for *Meloidogyne chitwoodii* og *Meloidogyne fallax*. NIBIO har også støttet arbeid med *Phytophthora ramorum*, virus og bladlus i jordbær, samt importerte trelevende insekter og furuvednematode. I 2025 bidro NIBIO til valg av overvåkingsprogrammer for 2026. Det er også gjennomført teknisk gjennomgang av tolv EPPO-standarder innen diagnostikk og forvaltningspraksis. Dette gir Norge mulighet til å påvirke europeiske rutiner for kontroll og kvalitet i diagnostikk.

Som nasjonalt referanselaboratorium for planteskadegjørere, oppnevnt av Mattilsynet, har NIBIO etablert og oppdatert flere validerte metoder. I 2025 har vi testet ut tilpasset metode for innsamling og testing for fungicidresistens hos gråskimmelsopp fra jordbær. Flere molekylære metoder for identifisering av karanteneskadegjørere som bakteriene *Xanthomonas fragariae*, *Xylella fastidiosa* og *Erwinia amylovora* har blitt ytterligere justert og forbedret. Nye molekylære metoder for identifisering av virus som potetspindelknollviroid (potato spindle tuber viroid, PSTVd, en regulert karanteneskadegjører, er også etablert og dokumentert.

Mykotoksiner i korn og funn i åkerbønner og epler

NIBIO har i løpet av 2025 analysert innhold av mykotoksiner i ulike sorter av havre, bygg og vårhvete høstet fra verdiprøvningsfelt sesongen 2024. I havre var det til dels høye nivå av DON

(inntil 8 000 µg/kg) og Zearalenon (inntil 800 µg/kg). Samtidig var det betydelig legde i feltene, inntil 100 % i enkelte felt. Innhold av DON og Zearalenon i høstet korn økte med økende forekomst av legde. Som tidligere vist hadde havresorten Odal et signifikant lavere innhold av mykotoksinet DON enn alle de andre sortene som ble analysert (Vinger, Haga, Ridabu og Ringsaker), men samtidig det høyeste innholdet av mykotoksinene HT2 og T2. Det er altså ikke samsvar mellom rangering av havresorter etter innhold av DON i forhold til rangering etter innhold av HT2+T2.

Forekomsten av sopp i åkerbønner høstet fra feltforsøk i 2024 ble også undersøkt i 2025. Mykotoksinproduserende sopp ble observert, der *Fusarium*, *Alternaria* og *Aspergillus* dominerte, med smittenivå opp til hhv. 35, 19 og 18 %. Prøver med høye nivå av *Fusarium* ble analysert for ulike mykotoksiner som sopper i denne slekten er kjent for å produsere. I ti prøver ble det funnet små mengder enniatiner (opptil 433 µg/kg), mens det i to prøver ble funnet spor av T-2 (<17 µg/kg). De øvrige mykotoksinene (nivalenol, deoksynivalenol, acetyl-deoksynivalenol, HT-2, zearalenon og beauvericin) ble ikke påvist, til tross for til dels høye nivåer av *Fusarium* i prøvene.

Sopp ble også isolert fra epler med *Fusarium*røte fra ulike lokaliteter. Alle isolatene ble identifisert til å være *F. avenaceum*. I tidligere år har også *F. avenaceum* dominert og vi antar derfor at denne er hovedårsak til fusariumrøte i norske epler. *F. avenaceum* produserer blant annet ulike mykotoksiner som aurofusarin, moniliformin og enniatiner, som kan ha uønskede effekter ved inntak gjennom maten.

Fremmedstoffer i gjødselvarer

På oppdrag fra Mattilsynet er 60 prøver av organiske gjødselvarer undersøkt med NIBIOs brede screeningmetode M119. Dette er første gang en slik kartlegging er gjort i Norge. Flere typer forurensninger ble påvist, men observerte nivåer vurderes normalt ikke å innebære risiko etter opptak i matplanter. Clopyralid ble funnet i 19 av 60 prøver, chlormequat i 12, og fluopyram i åtte. En liste med 39 stoffer anbefales som minimum søkespekter, og funn av stoffer som ikke er

godkjent i Norge indikerer at organiske gjødselvarer kan være kilde til spredning av ikke godkjente midler i miljøet.

Nematoder i jordbruksjord

Gjennom avtale med EU-nettverket Best4Soil har NIBIO utviklet en norsk startside og en database for jordhelse og jordboende patogener. Databasen gir artsnivåinformasjon om nematoders skadepotensial under norske forhold og dyrkere kan planlegge vekstskifte basert på faktisk nematodestatus. Arbeidet med å legge inn norske data for *Longidorus elongatus* og *Xiphinema diversicaudatum* i Best4Soil ble fullført i 2025. All relevant norsk informasjon for *Pratylenchus crenatus* (bygg, havre, hvete, gulrot og løk), *P. penetrans* (gulrot og løk) og *Meloidogyne hapla* (gulrot) ble også lagt inn. Det ble utarbeidet faktaark for *Heterodera avenae* i bygg, *H. filipjevi* i havre og hvete, og *M. hapla* i gulrot. Den norske versjonen av verktøyet ble lansert i desember 2025 med nyhetssak på www.nibio.no og som elektronisk faktaark til NLR.

Atomberedskap for matproduksjon, miljø og jordkvalitet

NIBIO deltar i ekspertgruppe for atomsikkerhet og beredskap under Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet. I 2025 omfattet arbeidet oppdateringer knyttet til situasjonen ved nukleære installasjoner i Ukraina, andre internasjonale hendelser, og deltakelse i en nasjonal workshop om beredskap i et scenario med en atomhendelse i Norge. Arbeidet er en viktig del av beredskapen for matproduksjon og miljø ved akutte hendelser.

Genteknologi og genmodifiserte organismer

I 2025 har NIBIO utviklet genredigerte dobbeltmutanter av salat med resistens mot soppsykdom. Det er videreutviklet metoder for karakterisering av genredigerte planter og bygget opp kompetanse på aktuell genteknologi for genmodifisering og genredigering av planter. Vi har deltatt i debatter, gitt intervjuer og holdt presentasjoner om CRISPR og GMO, og våre forskere har bidratt til en rekke risikovurderinger av genmodifiserte planter og avledete produkter gjennom deltagelse i VKMs faggruppe for genmodifiserte organismer. Vi har også levert høringsinnspill til Prop. 69 L (2024-2025) «Endringer i genteknologiloven» om revidert genteknologiregelverk i Norge.

3.2.1.4 Skog og utmark

I 2025 har NIBIO styrket og videreutviklet kunnskapsgrunnlaget for bærekraftig forvaltning og bruk av skog og utmark. Gjennom målrettet overvåking, ressurskartlegging, feltforsøk og rådgivning har instituttet levert resultater som bidrar til økt verdiskaping, bedre ressursutnyttelse og styrket beredskap i møte med nye utfordringer.

Landsskogtakseringen

NIBIO takserer årlig 1/5 av de permanente prøveflatene i Landsskogtakseringen, og flater etablert i perioden 1986–1993 registreres nå for åttende gang. Det gir en omfattende tidsserie, og et solid og unikt kunnskapsgrunnlag om norske skoger. 2025 var det tredje året der naturtyper etter Natur i Norge (NiN 3.0) registreres på prøveflatene, og for å styrke forståelsen og kunnskapen om skog er det de to siste årene også implementert nye variabler som identifiserer skog uten synlige inngrep, og

grader av naturskogskarakter knyttet til elementer som død ved, gamle trær og sjiktning. Dette vil gi bedre muligheter for å beskrive ulike grader av naturnær skog, og styrke forvaltningens mulighet til å ivareta biologisk mangfold og tilrettelegge for bærekraftig bruk.

I 2025 publiserte vi statistikk for andel flatehogd skogareal for Østlandet, og etter omfattende tolking av eldre flybilder i kombinasjon med feltregistreringer, har vi nå beregnet andeler for øvrige landsdeler og for hele landet. Resultatene fra arbeidet har gjort oss i stand til å fastslå flatehogstandeler på 92 % av Norges skogareal, og vil bli publisert i første kvartal 2026. Det vil bidra med et objektivt tallgrunnlag inn i debatten omkring naturskog, samt gi forvaltningen kunnskap om status og utvikling i de norske skogene.

På oppdrag fra Miljødirektoratet overvåker Landsskogtakseringen skogtilstand og utvikling i verneområder ved et tettere prøveflatenett på disse arealene. Informasjonen som samles inn fra de permanente prøveflatene er sentrale i klimagassregnskapet for LULUCF-sektoren, er viktige for landsrepresentativ skogskadeovervåking med hensyn på nåværende og framtidige klimarelaterte skogskader som rapporteres til ICP Forest, og benyttes også i overvåkingsprogrammet for hjortevilt, og i mange andre rapporteringer.

Ressursoversikter og digitale verktøy

Det nasjonale skogressurskartet SR16 med tilgjengelige grunnlagsdata er oppdatert av NIBIO i 2025; 57 nye laserprosjekter med et samlet areal på 1,6 million ha har blitt prosessert til å erstatte grunnlagsdata fra eldre laserprosjekter. SR16-kartet er landsdekkende og brukes aktivt av skognæringen og forvaltningen i planlegging og beslutningsstøtte. Miljødirektoratet benytter kartlaget til å utlede økosysteminformasjon, og SR16 inngår videre i Grunnkart for arealregnskap og som viktig grunnlagsdata i Naturskogkartet.

NIBIO har i 2025 flere aktiviteter knyttet til metodeutvikling og forbedring av SR16: I samarbeid med forvaltning og skognæring i Innlandet og Trøndelag videreutvikles kartlag som viser driftsforhold og skogressursenes tilgjengelighet. Nye metoder med bruk av avanserte KI-modeller og bedre utnyttelse av supplerende datakilder som flyfoto og oppdaterte satellittbilder vil gi brukere og forvaltning bedre og mer oppdaterte data fremover.

Jordkarbonovervåking og historiske data

Etter full implementering av det nasjonale overvåkingsprogrammet for karbon i jord i 2024, videreutviklet NIBIO protokollen i 2025 for å forbedre datakvalitet, konsistens og effektiv dataintegrasjon. Videre startet programmet utviklingen av en plattform for å vurdere biologisk mangfold i jord. Programmet svarer ut FNs revisjonsanmerkninger om skogsjord i klimagassregnskapet, og innebærer systematisk prøvetaking og forbedrede protokoller for innsamling og analyse. Samarbeid med internasjonale aktører gir tilgang til beste praksis og styrker kunnskapsgrunnlaget.

Langsiktige feltforsøk – kunnskap for fremtiden

NIBIO vedlikeholder og utvikler et omfattende nettverk av langsiktige feltforsøk i skog. Disse gir mulighet til å teste ulike skogbehandlingsmetoder under kontrollerte forhold, og måle effekter over flere tiår. I 2025 ble 141 forsøksruter (ca. 17 100 trær) revidert og GNSS-logget. Dataene brukes i forskning, undervisning og forvaltning, og flere masterstudenter benytter materialet i sine oppgaver.

Nye feltforsøk etableres for å supplere porteføljen og møte endrede behov, særlig innen fleraldret skog og blandingsskog. I 2025 ble det anlagt ett nytt konverteringsforsøksfelt innen VDT (tynning til varierende tetthet) og ett nytt plantingsforsøksfelt med gran-furu blanding. Nye felt kartlegges og dokumenteres ved hjelp av dronefotogrammetri samt terrestrisk og luftbåren laserskanning for å registrere treposisjoner og trekroneparametere. Dataene fra alle feltene gir kunnskap om hvordan ulike driftsformer påvirker skogens utvikling, karbonlagring og biologisk mangfold.

Skadeovervåking og beredskap

NIBIO vedlikeholder en veletablert nettbasert skadedatabase, www.skogskader.no, som inneholder historiske data om skogskader og gir brukerne muligheten til å rapportere skader selv, enten via mobil enhet eller datamaskin. Webapplikasjonen ble videreutviklet og ferdigstilt i 2025. Rundt 1 000 rapporter om skogskader registrert av skogovervåkingen / Landsskogtakseringen ble importert, og databasen inneholder nå totalt rundt 21 000 observasjoner av skogskader i Norge.

I Norge har granbarkbille (*Ips typographus*) blitt overvåket i flere tiår. For Sør-Norge som helhet var fangstene i 2025 på omtrent samme nivå som i 2024. Bestandene ligger på et moderat nivå, historisk sett. I alle fylker er gjennomsnittlig fangst godt under terskelverdien for moderat risiko for omfattende barkbilleskade (20 000 biller per felle). Som i 2023 og 2024 er det i 2025 uvanlig høye fangster i stormrammede kommuner i Sør-Norge. De to kommunene som ble hardest rammet av stormen i november 2021, Sør-Aurdal og Etnedal, hadde i 2025 landets høyeste registrerte tetthet, med drøyt 38 000 biller per felle. Ved å følge utviklingen i billebestandene kan overvåkingsprogrammet varsle skogeiere og -forvaltere når risikoen for skogskader øker, slik at det kan settes inn forebyggende tiltak.

Soppsamlingen i NIBIO er til stor hjelp i bestemmelse av arter og forståelsen av mange soppgrupper som har betydning for skogens helse. Samlingen gir et verdifullt referansegrunnlag for sikker artsbestemmelse, genetiske analyser og forskning på sopp-tre-interaksjoner. I 2025 ble 750 nye sekvenser lagt til databasen, omtrent 60 nye kulturer isolert og sekvensert, og rundt 20 isolater langtidslagret. Isolater fra samlingen ble brukt i nasjonale og internasjonale forskningsprosjekter, og utvalgte prøver ble sendt til Fungarium og internasjonale institusjoner for bevaring og videre forskning. Arbeid med teknisk oppgradering av databasen pågår for å gjøre den mer synlig og tilgjengelig for eksterne brukere.

I 2025 har også arbeidet med å tilbakeføre de entomologiske samlingene fra Naturhistorisk museum til NIBIO Ås fortsatt. Arbeidet omfatter også digitalisering av objekter ved hjelp av QR koder. Hittil er 5 000 objekter registrert slik, inkludert tilbakeført materiale og materiale fra NIBIOs lokaler.

Rådgivning og genetiske ressurser

NIBIO leder Kontrollutvalget for frøforsyningen i skogbruket, som gir råd om bruk av frø og planter, inkludert importert frø- og plantemateriale. Instituttet deltar i OECDs forest seed and plant scheme og NordGen Skogs arbeidsgruppe for genetiske ressurser, viktige fora for internasjonalt samarbeid. I 2025 ble det jobbet bredt med formidling knyttet til bevaring og bruk av genetiske ressurser, blant annet gjennom TV-intervjuer, populærvitenskapelige artikler, foredrag, samt rapportarbeid.

NIBIO bistår med forskningsbasert kunnskap om skogplanteproduksjon og etablering av skogplanter. Faglig veiledning om dyrkingsteknikk, plantehelse og etableringsevne skjer gjennom felles samlinger, digitale møter, faktaark og ved direkte henvendelser. Målet er at norske skogplanteskoler kan levere robuste planter som etablerer seg godt etter utplanting.

Miljøregistrering og biologisk mangfold

Prosjektet Miljøregistrering i skog (MiS) har som hovedoppgave å bistå med registrering og forvaltning av livsmiljøer, og å fremskaffe ny kunnskap om biologisk mangfold. Data fra nye registreringer i perioden 2019-2024 har blitt analysert, og resultatene ble presentert på prosjektets jubileumskonferanse (MiS 25 år) i november og utviklet til forskningsartikler. Kompetansebygging på KI er prioritert med mål om å effektivisere og støtte praktiske registreringer, og videre har prosjektet blant annet bidratt med kompetanseoverføring til forvaltning og næring, samt innspill til ny feltinstruks for registrering av livsmiljøer.

Bærekraftig trebruk og bioenergi

Effektiv utnyttelse av trevirke og bærekraftig trebruk bidrar til redusert klimagassutslipp og fremmer sirkulær økonomi. NIBIO har publisert levetidsrapport for treprodukter i ulike bruksklasser og formidlet kunnskapen gjennom nettsider, fagmagasiner og videoer. Vi har arrangert seminarer og studieturer for å fremme egenskapene til norske treslag og kortreiste verdikjeder. I tillegg deltar NIBIO aktivt i nasjonale og europeiske fora for å sikre at norsk trebruk oppfyller nye bærekraftskrav, blant annet gjennom faggruppen for bærekraft i Norwegian Wood Cluster (NWC) og European Wood Policy Platform (WoodPop).

Med økende energipriser og etterspørsel etter bioenergi har NIBIO bistått næringen med informasjon om brennverdi, tørkehastighet og andre egenskaper. Instituttet leder arbeidet med utvikling av bioenergistandarder i Standard Norge, og har styrket kunnskapsgrunnlaget for bærekraftig bruk av tre og bioenergi.

Kunnskap om skogbrann og beredskap

Arbeidet i det Nordiske nettverk for skog- og vegetasjonsbranner er videreført, hvor NIBIO gir innspill i beredskapssammenheng og kunnskap om det norske brannregimet i skog samt deltar i forberedelser av møter som arrangeres i Norge. På grunnlag av nye resultater fra brannlaboratoriet på NIBIO er samarbeidet med SLU og VTT videreført med spesiell vekt på modellering av brensel mengde og karbonutslipp etter skogbranner samt for risikovurdering av ulike treslag og vegetasjonstyper i skog.

Future Forest og utvikling av beslutningsverktøy

NIBIO bidrar til utvikling av digitale løsninger for valg av optimalt plantemateriale, og har validert forflytningsfunksjoner og kvalitetssikret geografisk informasjon for frøkilder. Samarbeid med Skogforsk og Luke har resultert i operative beslutningsverktøy for gran og furu, og undersøkelser av hvordan høstskudd påvirker virkeskvalitet.

Prosjekt «Verditre» og bærekraftig skogbruk

Verditre utreder beste industritreslag for skogbruket med fokus på klimatilpasning. Rapporten foreslår aktuelle erstatningstreslag for gran og furu, og vurderer muligheter for skogplanteforedling og assistert forflytning. Rapporten «Bærekraftig skogbruk i Norge» gir en helhetlig oversikt over skogen og skogbruket, og oppdateres med nye data.

Reindrift og konsekvensutredninger

NIBIO har ferdigstilt et omfattende oppdrag for LMD om konsekvensutredninger knyttet til reindriften, med forslag til ny metodikk basert på en vurdering av dagens system, samt en beskrivelse av den historiske utviklingen av KU-metodikken for reindriften. Instituttet har også levert en utredning om behovet for rådgivning i reindriften.

Internasjonalt arbeid og policyutvikling

NIBIO deltar i internasjonalt skogpolitisk arbeid i FN gjennom UNECE og FAO. NIBIO bidrar til samarbeidsprosesser i Europa, bl.a. Forest Europe og European Wood Policy Platform. EUs regelverk påvirker i økende grad norsk skogpolitikk gjennom EØS-avtalen og bilaterale avtaler. NIBIO samarbeider med internasjonale organisasjoner (EFI), forskningsinstitusjoner og -nettverk for analyser av konsekvenser av denne utviklingen. NIBIO er også med i ForForest+ gruppen som har utarbeidet policynotat rundt klimapotensiale for Europas skoger, som er presentert for kommisjonen i Brussel.

3.2.1.5 Arealressurser

I 2025 har NIBIO styrket kunnskapsgrunnlaget for bærekraftig arealforvaltning gjennom målrettet kartlegging, overvåking og utvikling av digitale verktøy. Resultatene gir myndigheter, næring og samfunn et solid fundament for beslutninger om jordvern, matproduksjon, miljø- og klimahensyn og ressursutnyttelse.

Jordsmonnkartlegging – grunnlag for forvaltning og klimatilpasning

NIBIO har i 2025 kartlagt jordsmonnet på 108 km² jordbruksareal over seks kommuner. Kartlagt areal utgjør nå 61,2 % av fulldyrket og overflatedyrket jord. Etter effektiviseringstiltak er det jevn og god fremdrift i kartleggingen. Dekningen øker med om lag 100 km² (ett prosentpoeng dekningsgrad) per år. Det er stor etterspørsel etter jordsmonndata og mange ønsker om kartlegging av nye områder. Prioritering skjer i samråd med Statsforvalteren. Kartene brukes aktivt i næringsutvikling, planlegging og konsekvensutredninger.

NIBIO har videreutviklet metodikk og tilrettelagt grunnlagsdata for overvåkingsprogram for jordhelse (JordVAAK), slik at programmet kunne igangsettes i 2026. Behov for jordprøvearkiv og laboratorietjenester for å sikre at instituttet kan møte fremtidige krav til overvåking og dokumentasjon er utredet.

Arealregnskap og utmarksbeite – styrket grunnlag for planlegging og næring

Arbeidet med arealregnskap for utmark er videreført. Data fra programmet brukes blant annet til å beregne beitegrunnlag i områder som ikke er detaljkartlagt og er viktig for å vurdere kvaliteten på satellittbaserte produkter. I 2025 er data også benyttet for å dokumentere kvalitet på eksisterende myrkart.

Informasjonssystem for beitebruk i utmark (IBU) er oppdatert med data for beiteåret 2024. NIBIO drifter «Beitelagskart på nett» og nettsiden Beitestatistikk, som gir oversikt over utviklingen i antall dyr og tap på utmarksbeite. Denne statistikken er sentral for kommunal planlegging, fordeling av tilskudd og erstatningsordninger, og håndtering av sykdomsutbrudd.

Beitegransking – kunnskap for næring og forvaltning

I 2025 har NIBIO kartlagt 340 km² utmarksbeite i fire kommuner og levert utredninger om beiteressursene i seks kommuner som ble kartlagt året før. Omfanget er redusert med om lag 15 % de siste årene. Lokale beitekvalitetskart og rapporter gir næringen og kommunene et konkret verktøy for planlegging, mens fylkesvise statistikker gir oversikt over beitepotensialet regionalt og nasjonalt. NIBIO har i 2025 drevet omfattende formidling og rådgivning, med 37 foredrag om tematikken og en rekke artikler, kronikker, rapporter og deltakelse på markdager. Dette styrker kunnskapsoverføringen og bidrar til bedre ressursutnyttelse i beitenæringen.

Landskapsovervåking – dokumentasjon av endring og mangfold

NIBIO har videreført overvåking av kulturlandskap og biologisk mangfold, inkludert refotografering av landskapsbilder. Programmet «Tilstandsovervåking og Resultatkontroll i jordbrukets Kulturlandskap» (3Q) dokumenterer systematisk tilstand og endring i jordbrukslandskapet, med særlig vekt på fugler, karplanter og pollinerende insekter. Overvåking av kulturminner i jordbrukslandskapet er avsluttet. Det er videre et etterslep i flybildetolking og derved i datafangsten når det gjelder arealendringer. I 2025 ble det iverksatt omfattende tiltak for å effektivisere datafangsten. Tiltakene ventes å få full effekt i 2026.

Data fra overvåkingsprogrammet dokumenterer status og utvikling i kulturlandskapet og benyttes i analyser for bl.a. Budsjettmemnda og SSB. Resultatene formidles også gjennom foredrag, kronikker, blogger og sosiale media. 3Q-dataene brukes i internasjonal rapportering, bl.a. i OECDs arbeid med indikatorer for biologisk mangfold.

Refotografering og produksjon av endringsbilder samordnes med andre prosjekter for å gi bred dokumentasjon av endringer i landskapet, inkludert temaer som energiutbygging, klimarelaterte endringer og sørsamisk arealbruk. Endringsfoto skaper stort engasjement og er et viktig bidrag til økt interesse for natur- og kulturverdier generelt og kulturlandskapet spesielt.

Jordvern og arealstatistikk – styrket rapportering og beslutningsgrunnlag

KOSTRA-kartverktøyet er i 2025 oppdatert med ny versjon av datasettet Dyrkbar jord. Arbeidet med et jordbruksarealregnskap fortsetter og forventes ferdigstilt i 2026. Rapporteringen koordineres med SSBs utbyggingsregnskap. Datasettet for dyrkbar jord er ferdigstilt og publisert. Dette gir forvaltningen et mer presist grunnlag for jordvern og arealplanlegging.

NIBIO tok initiativ og samarbeider med SSB, Miljødirektoratet og Kartverket om grunnlaget for nasjonal arealstatistikk, arealregnskap og naturregnskap. Dette omfatter også Grunnkart for arealanalyse, som er et vesentlig bidrag til arbeid med areal- og naturregnskap på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer. Videre bidrar NIBIO til europeisk arealovervåking, bl.a. ved produksjon av Corine Land Cover for Norge.

Arealregnskap for reindrift – tilpasset sektorens behov

NIBIO har arbeidet videre med utvikling av et arealregnskap for reindrift, inkludert ny statistikk og metodikk. Arbeidet ble lagt frem for LMD, Landbruksdirektoratet og avtalepartene i 2025. Arealregnskapet gir reindriftnæringen og myndighetene et bedre beslutningsgrunnlag for bærekraftig arealbruk og ressursforvaltning.

3.2.1.6 Genressurser

Bevaring og bruk av genetisk mangfold innen skogtrær, planter og husdyr har relevans for alle deler av landbruksproduksjonen, inkludert klima, miljø, helse og matsikkerhet. Økt usikkerhet knyttet til global matforsyning, samt behovet for å tilpasse norsk landbruk til framtidige klimaendringer, aktualiserer verdien av det genetiske mangfoldet. Mangfoldet av sorter, raser og arter/varianter har også relevans for diversifisering, utvikling av nye nisjer og næringer, og for opprettholdelsen og forståelsen av vår kulturhistorie. Norsk genressurscenter har i 2025 levert forvaltningsstøtte til arbeidet med bevaring og bruk av genetiske ressurser. Dette gjelder særlig iverksettelse av Nasjonal tiltaksplan og levering av faglig bistand til myndigheter og nasjonale bevaringsaktører, samt oppfølging av det faglige samarbeidet i nordiske, europeiske og internasjonale genressursfaglige organer.

Norsk genressurscenter overvåker også status for og fremmer kunnskap om bevaring og bruk av genetiske ressurser. Dette gjøres gjennom regelmessige datainnsamlinger, rapporteringer, publikasjoner og deltakelse i den offentlige debatten. Senteret leverer en årlig nøkkeltallrapport om status for arbeidet med bevaring og bærekraftig bruk av genetiske ressurser innen de tre sektorene skogtrær, planter og husdyr, som er en viktig referanse for myndighetene og andre aktører innen forskning, forvaltning og produksjon. Statistikk over bevaringsverdige husdyrraser inngår også i det nasjonale statistikkprogrammet.

3.2.1.7 Kart og geodata

I 2025 har NIBIO styrket grunnlaget for arealforvaltning og næringsutvikling gjennom effektiv ajourføring og videreutvikling av kart- og geodatatjenester. Vi har oppdatert AR5 for 55 kommuner, tilsvarende 1 937 km² jordbruksareal, samtidig som vi effektiviserer tekniske prosesser. Ajourførte kart gir brukerne mer pålitelig og oppdatert arealinformasjon.

Bruken av AR5web og Sentral felles kartdatabase (SFKB) øker fortsatt. Vi har gjennomført AR5web-kurs og feltkurs med bred deltakelse, som har styrket kompetansen i kommunene. Stor interesse for kurs og nettbaserte ressurser viser at tjenestene har høy nytteverdi.

Arealbarometeret er oppdatert med ferske data og gir oversikt over verdiskaping i jordbruket på fylkes- og kommunenivå. Oppdatert arealinformasjon inngår i det offentlige kartgrunnlaget (DOK) og er sentral for plan- og bygningsloven, samt i tjenester som «Gårdskart».

NIBIO fortsetter samarbeidet i Geovekst, slik at landbruket får tilgang til nøyaktige kart- og billedata. Vi har innlemmet nye datasett i det offentlige kartgrunnlaget. Arbeidet med Norge digitalt og nasjonal geografisk infrastruktur har høy prioritet, og vi har deltatt sentralt i styringsmodellen, som styret, teknisk fagutvalg og produktråd for etableringen av de nye nasjonale fellesløsningene.

Gjennom disse aktivitetene har NIBIO sikret at brukere i forvaltning, næring og samfunn får effektiv tilgang til oppdaterte, pålitelige og virksomhetskritiske geodata – et viktig grunnlag for bærekraftig ressursforvaltning og samfunnsutvikling.

3.2.1.8 Foretaks-, nærings- og samfunnsøkonomi

I 2025 har NIBIO levert økonomiske analyser og statistikk som gir myndigheter, næring og samfunn et godt kunnskapsgrunnlag for beslutninger om landbruksøkonomi og politikk. Samfunnsnyten av dette arbeidet er betydelig. Leveransene sørger for et etterrettelig tallmateriale i nasjonal økonomisk statistikk, grunnlagsmateriale for jordbruksforhandlingene, rapporteringsgrunnlag for å oppfylle internasjonale forpliktelser og datagrunnlag for en rekke prosesser i næring og forvaltning.

NIBIO bidrar til Helsedirektoratets årlige rapport «Utviklingen i norsk kosthold» og publiserer månedlig utviklingen i matpriser på nett. Det er betydelig interesse for arbeidet, og NIBIO har i 2025 viet betydelig tid på å forklare journalister hva tallene viser, og hvilke begrensninger de har.

Aktivitetsdata for jordbrukssektoren er også i 2025 fremskrevet av NIBIO, denne gangen frem til 2065. Dette er beregninger som inngår i nasjonalbudsjettet som utarbeides av Finansdepartementet.

Driftsgranskinger og Budsjettnemnda

Gjennom driftsgranskningene i jord- og skogbruk dokumenteres inntekter, kostnader, investeringer og arbeidsinnsats på gårdsnivå. Statistikken brukes aktivt av politiske aktører, næringsutøvere, organisasjoner og forskningsmiljøer. Driftsgranskningene er en del av Norges offisielle statistikkprogram.

Som sekretariat for Budsjettnemnda utarbeider NIBIO tallgrunnlaget for jordbruksforhandlingene, inkludert Totalkalkylen, referansebruksberegninger og resultatkontroll. I 2025 ble det (som i 2024) levert to utredninger for Totalkalkylen. Det ble gjennomført 26 alternativberegninger og levert volum- og prisindekser, samt rapportert resultater og analyser på våre nettsider. Totalkalkylen er en del av nasjonalregnskapet og inngår i Norges offisielle statistikkprogram. Totalkalkylen ligger også til grunn for rapportering til det Europeiske statistikkbyrået Eurostat. Arbeidet ble i 2025 støttet med overførte midler fra 2024.

Digitalisering, standardisering og øvrige analyser

NIBIO har videreført oppgraderingen av IKT-systemene for driftsgranskningene og Budsjettnemnda og startet arbeid med KI-teknologi for å effektivisere datainnsamling og analyse. Vi ser at arbeidet med å løfte IKT-systemet for Driftsgranskningene er helt nødvendig, men krevende, faglig og økonomisk.

Instituttet leverer årlige rapporter som Utsyn over norsk landbruk, maskinkostnadsindeksen og økonomiske oversikter til Eurostat. NIBIO har også levert bakgrunnsdata til OECDs PSE-beregninger og utredet kostnader ved dyrevelferdstiltak for ulike dyreslag.

Gjennom dette arbeidet gir NIBIO beslutningstakere, næring og samfunn oppdatert kunnskap og analyser som styrker grunnlaget for en bærekraftig og konkurransedyktig landbrukssektor.

3.2.1.9 Tabellarisk rapportering av nye oppdrag gitt i tildelingsbrevet for 2025

Tabellarisk oversikt over nye oppgaver i tildelingsbrev. I tabellen bruker vi følgende fargekoder:

- Grønt = utført
- Gult = noe avvik/ikke ferdigstilt
- Rødt = større avvik

Kunnskapsutvikling, utredninger og lignende	Status	Kommentarer
Bistå arbeidsgruppe i departementet som skal gjennomgå klimatilpasninger og klimarobuste driftsformer i landbruket, jf. oppfølging av Meld. St. 26 (2022–2023) Klima i endring		NIBIO har siden høsten 2025 bidratt inn i arbeidet, med påfølgende leveranser til direktorat og departement 1. kvartal 2026.
Kvantifisere klimagasseffekter for ulike skogtiltak i tråd med ny kunnskap og nye framskrivninger		Oppgavene ble lyst ut av Landbruksdirektoratet og Miljødirektoratet i et eget oppdrag. Rapport kommer i starten av 2026.
Ha en sentral rolle i utvikling av et kunnskapsgrunnlag for en sirkulær bioøkonomi, bidra i oppfølgingen av Nasjonal strategi og Handlingsplan for en sirkulær økonomi 2024–2025 og holde seg oppdatert om europeiske initiativer som utvikles under EUs Green Deal og som berører landbrukssektoren		Bidratt i omfattende virkemiddelvurdering som ble utarbeidet av Ekspertgruppe for Sirkulær Økonomi og holdt til sammen 9 foredrag om resultatene fra arbeidet. Har også holdt foredrag og deltatt på møter om direktiver, taksonomi og bærekraftsrapportering, bl.a. EØS-forum for landbruk og mat, og i samvirke- og næringsorganisasjoner.
Utarbeide årlig statistikk for omsetning av mineralgjødsel til jordbruket og omsetnings-statistikk for kalk hvert tredje år.		Omsetningsstatistikk er publisert som egen temaside på våre nettsider.
Bidra til arbeidet med å utrede bærekraftige matsystemer.		Har levert notat og innspill til sekretariatet for utvalget på bestilling.
Samhandle med Landbruksdirektoratet innenfor høstbare viltressurser og bistå direktoratet med kunnskapsstøtte på fagområdet		Har hatt møter med Landbruksdirektoratet og presentert kompetanse og kapasitet. Bidrar også på forespørsel på konkrete saker.
Bistå med kunnskapsutvikling til oppfølging av stortingsmelding om klimatilpasning, herunder hvordan arealpleie og ulike skogtiltak kan bidra til redusert skogbrannrisiko i særlig utsatte områder.		Bistått LMD med informasjon og kunnskap gjennom året. Har også deltatt i Nordisk nettverk på vegne av Norge.
Bistå departementet med kunnskapsgrunnlag knyttet til gjennomføring av Meld. St. 35 (2023–2024) Bærekraftig bruk og bevaring av natur — Norsk handlingsplan for naturmangfold.		Senter for Naturmangfold er etablert og vil bidra til å koordinere NIBIOs arbeid opp mot Naturavtalen og Naturmeldingen.
Delta i prosess ledet av Landbruksdirektoratet med å utarbeide mandat for arbeid med å kartlegge tilstanden på hydrotekniske anlegg i jordbruket. Kartleggingsarbeidet skal være underlag for prioriteringer av videre innsats med utbedringer. NIBIO skal gjennomføre kartleggingen. Departementet vil komme tilbake til videre organisering av arbeidet ved fastsettelse av mandatet. Arbeidet skal sees i sammenheng med oppfølging av Meld. St. 27 (2023–2024) Tryggare framtid – førebudd på flaum.		Forslag til mandat, prosjektplan, fremdriftsplan og budsjett med å kartlegge tilstanden på hydrotekniske anlegg ble sendt til Landbruksdirektoratet 1. juni, i samarbeid med NVE.
Følge opp Nasjonal tiltaksplan for bevaring og bærekraftig bruk av genetiske ressurser for mat og landbruk,		Norsk genressurssenter har i 2025 levert forvaltningsstøtte til arbeidet med bevaring

<p>inkludert lede arbeid med å omorganisere og oppgradere bevaring av og tilgang til kloner av bevaringsverdige planter.</p>		<p>og bruk av genetiske ressurser, herunder iverksettelse av Nasjonal tiltaksplan og faglig bistand til myndigheter og nasjonale bevaringsaktører.</p>
<p>Starte opp arbeidet med å etablere Nasjonal klonbank for potet i samsvar med Nasjonal tiltaksplan for genetiske ressurser for mat og landbruk. Arbeidet skal skje i samråd med Norsk genressurscenter.</p>		<p>Nasjonal klonbank for potet er etablert ved NIBIO på Ås, med offisiell åpning november 2025.</p>
<p>Starte opp arbeidet med å etablere Nasjonal klonbank for grønnsaker i samsvar med Nasjonal tiltaksplan for genetiske ressurser for mat og landbruk. Arbeidet skal skje i samråd med Norsk genressurscenter.</p>		<p>I desember 2025 ble NIBIO Landvik lansert som nasjonal klonbank for grønnsaker. Klonbanken omfatter også urtesamlingen ved NIBIO Apelsvoll.</p>
<p>Bistå Landbruksdirektoratet med å utvikle kartverktøy og etablere register og dataforvaltning av jordprøver, som oppfølging av bestemmelser i revidert gjødselregelverk. Arbeidet skal koordineres med jordovervåking i NIBIOs egen regi.</p>		<p>Deltatt i Landbruksdirektoratets innsiktsfase i 2025. Implementeringsprosjektet vil ifølge direktoratet starte i januar/februar 2026.</p>
<p>Bistå Landbruksdirektoratet og Statsforvalterne med å oppdatere verneskoggrensene og tilhørende polygoner som vern mot annen skog, mot fjell/ut mot havet</p>		<p>Landbruksdirektoratet har gitt beskjed om at det blir etablering av ny database for Vernskog etter ny spesifikasjon tidlig i 2026.</p>
<p>Bistå departementet med kunnskapsutvikling og kompetanse om droner og luftmobilitet i forbindelse med arbeid med ny stortingsmelding.</p>		<p>Leverte kunnskapsnotat til LMD, og svart ut høringen knyttet til bruk av droner og luftmobilitet i St.meld.</p>

3.2.2 Brukerformidling og synlighet i media

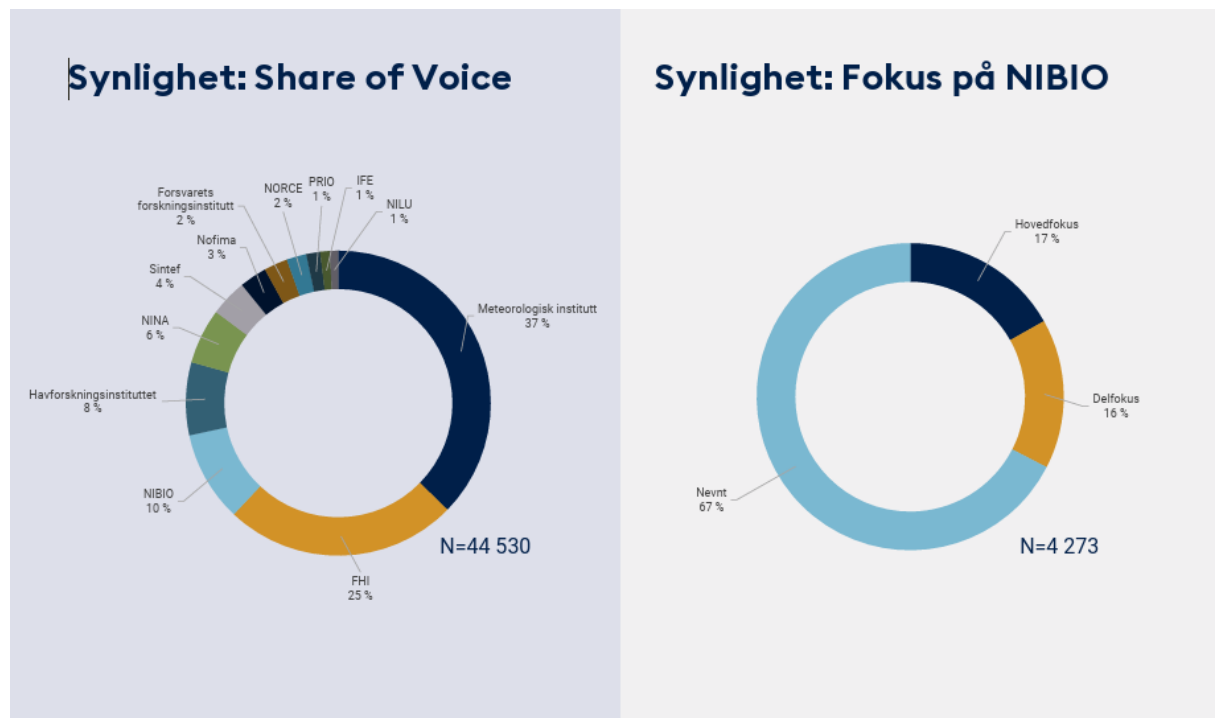
3.2.2.1 NIBIO i tradisjonelle medier

NIBIO har en utstrakt egenproduksjon av nyheter og fagstoff som distribueres i ulike typer kanaler og medier. Utgangspunktet er egenproduksjon av nyhetssaker på nibio.no, rapporter og populærvitenskapelige artikler som så blir distribuert videre i ulike kanaler som beskrevet under.

Egenproduserte nyhetssaker på nibio.no 2020-2025:

Type omtale	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Nyhetssaker på nibio.no	176	169	146	156	198	184

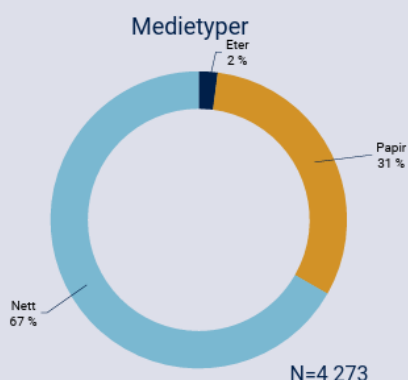
NIBIO sin synlighet i media:

I 2025 ble NIBIO omtalt totalt 4273 ganger i media. De siste årene har antall medieomtaler vært relativt stabilt. Den relative omtalen av NIBIO har økt jevnt de siste årene, målt som andel av norske medieoppslag (se kap. 2). NIBIOs andel av omtale målt mot et utvalg andre institutter viser en god synlighet. NIBIO ligger i denne oversikten på en tredjeplass, med Meteorologisk institutt og Folkehelseinstituttet som de mest omtalte. NIBIO er i hovedfokus i 17 prosent av nyhetsoppslagene.

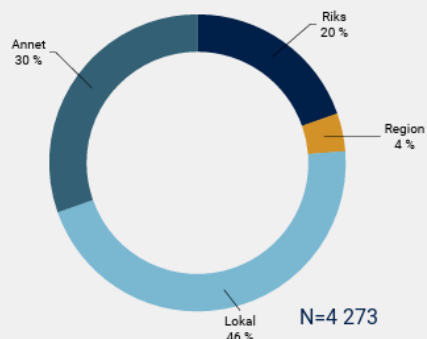
Vi ble mest omtalt på nett med 67 %, mens 31 % av omtalen kom fra papirkilder. Ytterligere 88 innslag eller 2 % ble registrert på radio og tv. Nettomtalen består blant annet av mange nyhetsbyråmeldinger som fikk bred nettdistribusjon. NIBIO får også mye omtale i nettbaserte fagmedier. Fordelingen mellom ulike medier fortsetter å endre seg, med en nedgang i omtale på papir.

Kildetyper

Mesteparten av omtalen av NIBIO fant vi i nettkilder, som utgjør 67% av omtalen, mens oppslag i papirkilder utgjør 31%. Infomedia registrerte ytterligere 2% omtale i eterinnslag. Nettomtalen drives blant annet av nyhetsbyråmeldinger som får mye spredning, men vi registrerer også mye omtale i fagblader som hovedsakelig opererer på nett.

Dekning

46% av omtalen kom fra lokale medier. Deretter følger «Annet», som består av fag- og bransjemedier, offentlige nettsider og nisjemedier, med 30%. Riksdekkende kilder står for 20% og regionale medier står for 4%.

Mediestatistikk for NIBIO 2025. Kilde: Infomedia

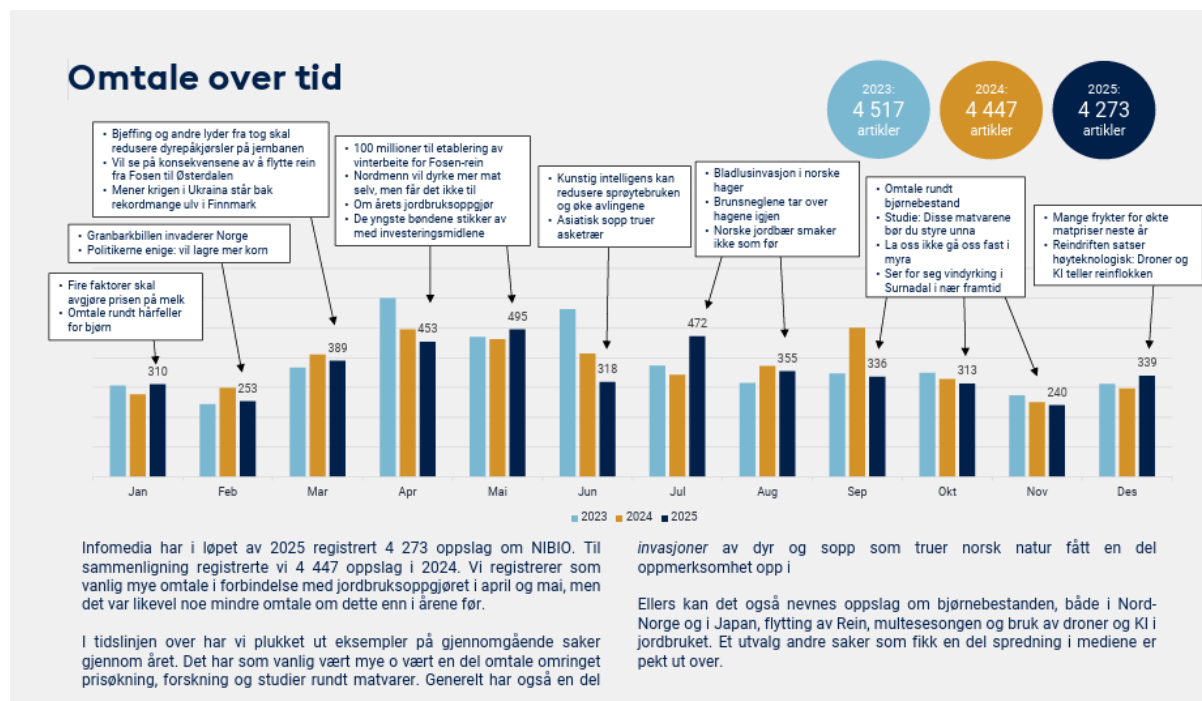
Størst andel av artiklene ble publisert i lokale kilder (46 %). Deretter fulgte omtale i «andre» kilder (fag- og bransjemedier, offentlige nettsider o.l.), med en andel på 30 %. Riksdekkende kilder sto for 20 % av artiklene, mens 4 % var publisert i regionale medier.

Blant de trykte kildene var NIBIO mest omtalt i Nationen (243 omtaler), etterfulgt av avisen Ságat i Finnmark (67 omtaler) og Norsk Landbruk (59 omtaler). Nationen topper også listen over de mest aktive nettkildene i 2025. Dernest følger Bondebladet, NRK.no og Forskning.no. Blant de riksdekkende kildene topper Nationen på papir og nett. Deretter følger NRK, ABC nyheter, Aftenposten, TV2, Klassekampen, VG og Nettavisen.

Nyhet 27.02.2025: [Slik påvirker beite utslipp av fordøyelsesmetan og ytelse hos drøvtyggere.](#) Foto: E. Fløistad

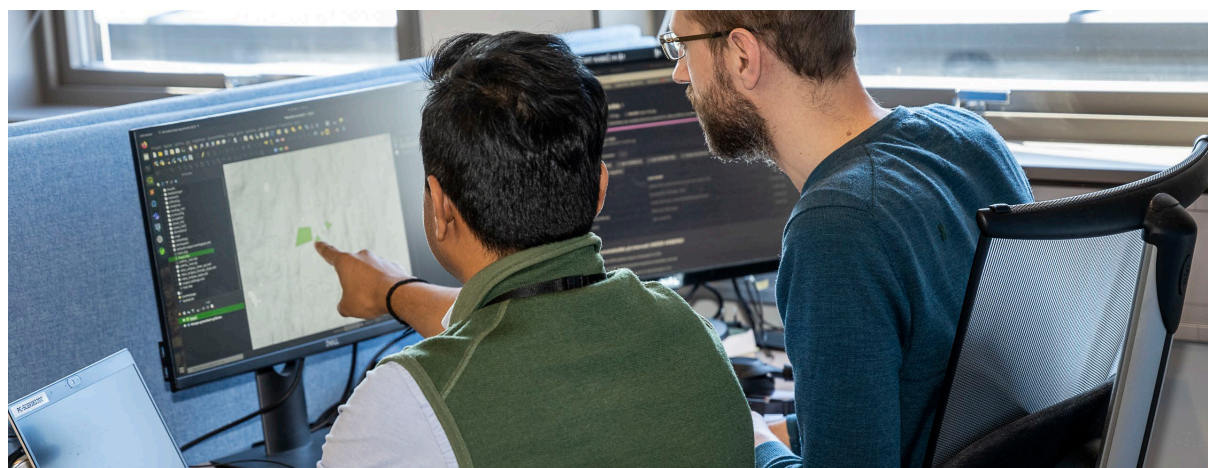
Profilerte saker i 2025:

Vi registrerer som vanlig mest omtale i forbindelse med jordbruksoppkjøret i april. Det har for øvrig vært en stor omtalemengde også i de påfølgende månedene inn mot sommeren. I tidslinjen over har vi plukket ut eksempler på gjennomgående saker gjennom året. Det har vært mye omtale knyttet til prisstigninger på mat, men det kan også nevnes oppslag om eksempelvis brunsneglen, bladlus, KI og plantevernmidler, bjørnebestanden og Fosen-reinen. Andre eksempler gjennomgående saker er pekt ut i diagrammet over.

Divisjon for kart og statistikk har fått mest omtale, etterfulgt av Divisjon for matproduksjon og samfunn og Divisjon for skog og utmark.

NIBIOs medarbeidere publiserte 135 kronikker i 2025, mot 67 kronikker i 2024. Dette er et område hvor det jobbes systematisk for å øke deltakelse og synlighet.

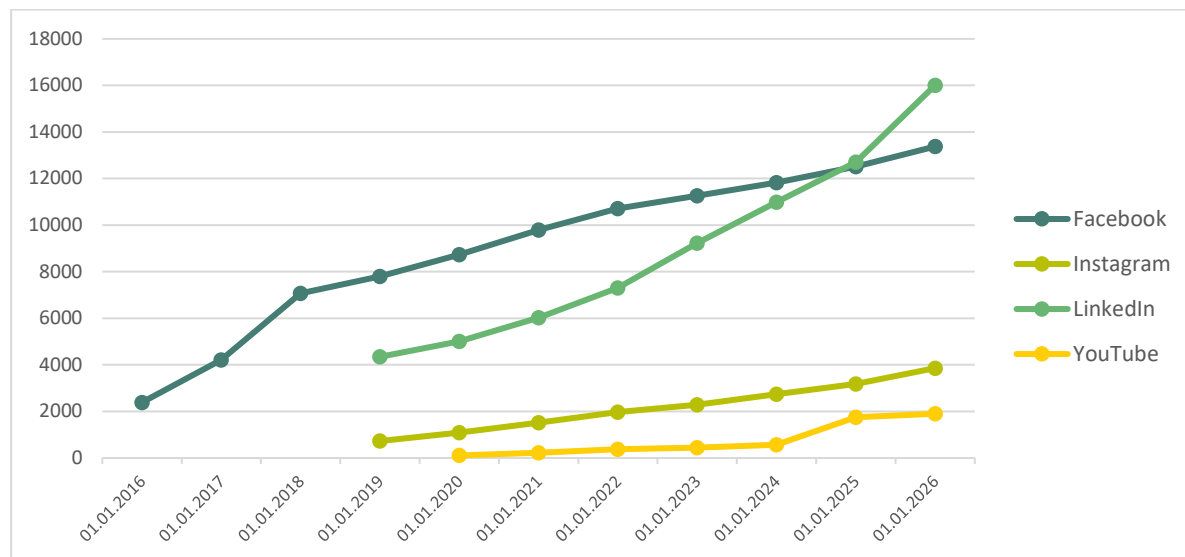

Behovet for geografisk informasjon øker stadig. Klimaendringer, urbanisering og den grønne omstillingen krever bedre kartdata og nye analysemetoder. Foto: Erling Floistad

3.2.2.2 NIBIO i sosiale medier

NIBIO har kontoer på Facebook, LinkedIn, Instagram og YouTube. Antall følgere på de ulike plattformene har økt jevnt det siste året. Økningen har vært størst for LinkedIn, og deretter følger Facebook og så Instagram.

Antall følgere i sosiale medier (utvikling 2016-2025):

NIBIO poster innhold jevnlig på Facebook, Instagram og LinkedIn.

NIBIO har ca. 13.500 følgere på Facebook og når bredt ut til allmennheten med nyheter og annet fagstoff fra nibio.no. Vi bruker også plattformen til formidling av stoff som ikke først er publisert på nibio.no.

I 2025 fortsatte NIBIO å øke sin aktivitet på LinkedIn. Vi har ca. 16.000 følgere, og plattformen er nå den største med tanke på antall følgere. Alle våre stillingsannonser postes her, i tillegg til relevante nyheter og annet fagstoff. Hovedtyngden av våre følgere på LinkedIn er forskere, forskningsinstitusjoner og samarbeidspartnere.

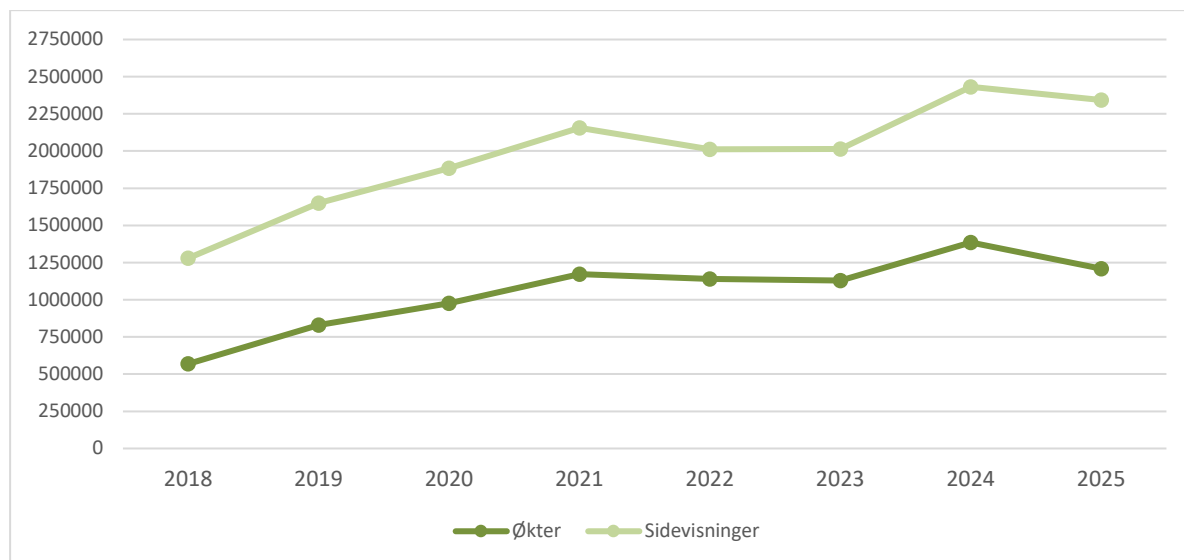
Via Instagram når vi en litt yngre målgruppe. Vi legger ut både stories, videoer og vanlige poster.

YouTube brukes som arkiv for alle våre videoer, som så lenkes opp og deles på relevante plattformer.

3.2.2.3 Nettsidene - www.nibio.no

Dagens nettside ble lansert i oktober 2017. Aktiviteten på nettsiden har økt jevnt siden lanseringen. I 2025 ble det innført krav om at brukere skal kunne velge bort lagring av spor på nettsiden. Vi ser en liten nedgang i datagrunnlaget, trolig som følge av dette. I 2025 hadde vi ca. 2,4 mill. sidevisninger og ca. 1,2 mill. økter. Ca. 50 % av de besøkende kommer inn via Google. Av de sosiale mediene er det Facebook som skaper mest trafikk inn på nibio.no.

Veksten i antall økter og sidevisninger på nibio.no (2018-2025):

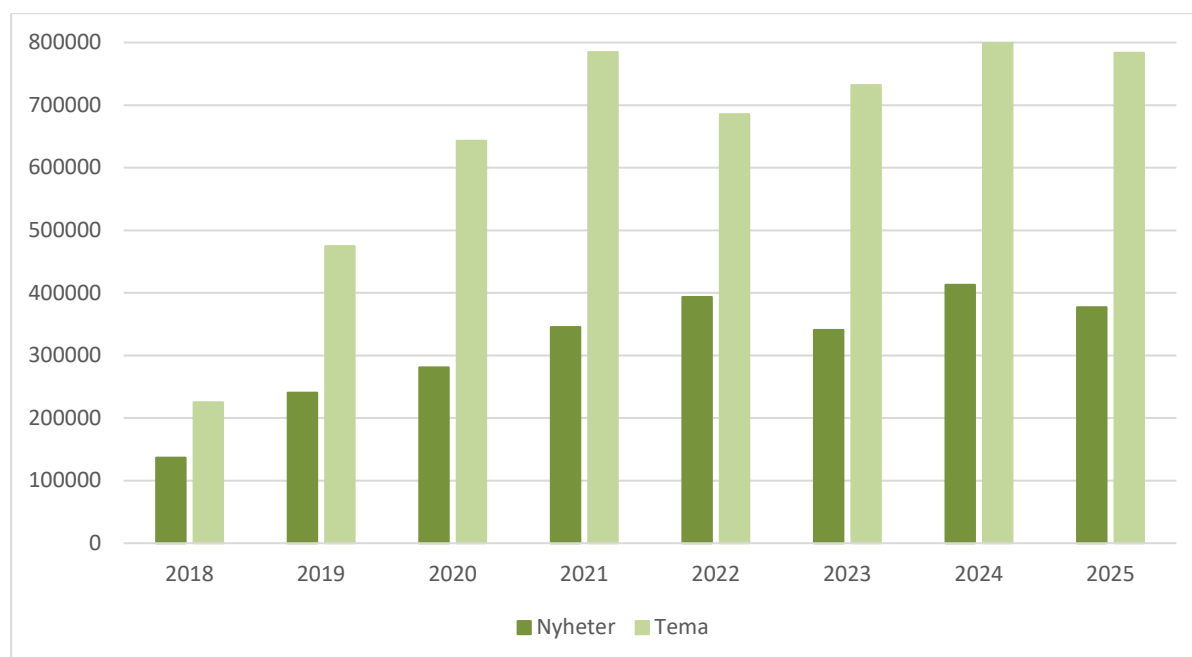
Nettsidene er utgangspunktet for det meste av NIBIOs formidling. Her publiserer vi egenproduserte nyheter og vi har temasider innen hele det brede spekteret av fagområder våre forskere og fagfolk jobber innen. Alle temaene er samlet under sju hovedtema: Skog, Jord, Mat, Plantehelse, Landskap og arealbruk, Miljø og Landbruksøkonomi.

Antall sidevisninger for nyheter har økt fra 139 000 i 2018 til ca. 380.000 i 2025. For temasidene var antall sidevisninger ca. 785.000 i 2025. Temasider, nyheter og tjenestesider er de innholdstypene som blir mest besøkt.

Prosjektleder Vibeke Lind blir intervjuet under 9th GGAA International Greenhouse Gas & Animal Agriculture Conference i Nairobi, Kenya. Foto: Morten Günther

Antall sidevisninger for nyheter og temasider på nibio.no (2018-2025):

NIBIOs tjenester – som kart, statistikker, analyselaboratorier, kalkulatorer og ulike overvåkingsprogrammer – er samlet under en egen fane på nettsiden. Totalt er 76 tjenester tilgjengelige. Mest besøkt er tjenesten «Gårdskart», fulgt av andre kartrelaterte tjenester, deretter Kilden og «Totalkalkylen» (jordbrukets totalregnskap).

I virkeligheten er bruken av flere av tjenestene, og særlig kartene, trolig en god del høyere enn det som kommer frem på nibio.no. Dette skyldes bruk av direktelenker til kartene, som ikke fanges opp i den ordinære statistikken.

NIBIO har en publikasjonsdatabase med ca. 51 000 oppføringer som er tilgjengelige fra nibio.no. De eldste er fra 1920 og det fylles stadig på nye. Alle eksisterende filer fra historiske publikasjoner er også tilgjengelige fra nettsiden.

Vi jobber hele tiden for å opprettholde en god synlighet i søkemotorer, både teknisk og språklig.

NIBIO er ellers opptatt av kjønnsbalanse i formidlingen og overvåker dette kontinuerlig i nyhetene som produseres. Over tid har nyhetene på nibio.no hatt en ganske jevn kjønnsfordeling, både når det gjelder kilder og kontaktpersoner.

I 2021 etablerte NIBIO et daglig og ukentlig elektronisk nyhetsbrev med oppdaterte nyheter og arrangementer fra nettsiden: <https://www.nibio.no/om-nibio/nyhetsbrev-fra-nibio>

Antall abonnenter øker jevnt og nærmet seg 1000 ved årsskiftet.

I 2025 etablerte vi et nyhetsbrev for engelske nyheter: <https://nibio.no/en/news/newsletter-from-nibio>

3.2.2.4 Arrangementer

En viktig del av NIBIOs samfunnsoppdrag er å dele kunnskap. I 2025 arrangerte vi ca. 80 større eksterne møter og konferanser. Antallet deltakere varierte, men samlet har NIBIOs påmeldingssystem håndtert om lag 4550 deltakere i 2025.

For eksempel kan vi nevne at konferansen Korn 2025 ble gjennomført som vanlig. I tillegg ble de tradisjonelle markdagene arrangert både på Apelsvoll, Steinkjer, Særheim og Svanhovd.

NIBIO var også med å arrangere noen større internasjonale møter og konferanser i 2025: International Turfgrass Field Day 2025 i Grimstad i september, 12th International Circumpolar Agricultural Conference i Tromsø i september og 9th GGAA International Greenhouse Gas & Animal Agriculture Conference i Nairobi, Kenya i oktober.

Arendalsuka

NIBIO har deltatt på Arendalsuka siden 2017. I 2025 var vi arrangør av fire ulike arrangementer. I tillegg deltok vi med innlegg på flere andre. Vi samarbeidet blant annet med Gartnerhallen og Bama om et omfattende arrangement rundt potensialet for mer frukt og grønt i Norge.

Om lag 30 personer (interne og eksterne) var involvert som innledere, inkludert en rekke politikere. Vi fikk gode tilbakemeldinger fra eksterne tilhørere, og gode tilbakemeldinger fra NIBIO-ansatte, både med tanke på nettverk og innspill ellers. Nærmere 800 personer var innom og hørte på NIBIOs innledere.

3.2.2.5 Brukerundersøkelser og kjennskapsanalyser

I juni 2025 gjennomførte NIBIO en kjennskapsundersøkelse gjennom Norsk Monitor. Resultatene viste at NIBIO ligger midt på treet sammenlignet med andre institutter, men instituttene har generelt litt lav synlighet i befolkningen.

I oktober 2025 ble det gjennomført en analyse av norske gårdbrukeres kjennskap til forskningsinstitusjoner og deres bruk av sosiale medier. Undersøkelsen viste at 80 prosent av bøndene kjente til NIBIO, og om lag 50 prosent kjente til NIBIOs nettside. Facebook var den klart viktigste kanalen – nesten 90 prosent oppga at de var til stede der.

Ved årsskiftet 2025/26 gjennomførte NIBIO en kundeundersøkelse hos sentrale kunder. Noen nøkkelfunn her var at alle respondentene mente at prosjektstyringen var god eller svært god, 90 % svarte at NIBIOs medarbeidere er serviceinnstilte – og 95 % svarte at leveransene holdt god eller svært god faglig kvalitet.

Ny plattform for internkommunikasjon

Våren 2025 ble Workplace from Meta faset ut. NIBIO valgte i stedet å ta i bruk Workvivo som ny plattform for internkommunikasjon og intranett. Innføringen gikk uten tekniske problemer, og så godt som alle NIBIOs medarbeidere er nå til stede på plattformen. Bruken varierer i organisasjonen, men det arbeides med å få opp aktiviteten. Plattformen er et viktig verktøy for å bygge opp under kommunikasjon og kunnskap på tvers – Ett NIBIO.

3.3 En effektiv og robust instituttsektor i samspill med andre

NIBIO er et av Norges største forskningsinstitutter og leverer forskning, innovasjon og forvaltningsstøtte som bidrar til bærekraftig ressursforvaltning og verdiskaping. Instituttet opererer i et konkurranseutsatt FoU-marked og leverer samtidig offentlig finansierte oppgaver for Landbruks- og matdepartementet og landbrukssektoren. God samhandling med øvrige FoU-aktører og tett dialog med våre brukergrupper er avgjørende.

NIBIOs organisatoriske strukturer og styringssystemer skal sikre effektiv drift, soliditet og høy kvalitet i leveransene. Effektiv ressursbruk og tett oppfølging i driften har derfor høy prioritet.

3.3.1 Effektiv drift

Ressursbruken i NIBIO skal være målrettet og effektiv. I 2025 hadde instituttet 6,4 faglige årsverk per administrativt årsverk, opp fra 6,2 i 2023 og 6,0 i 2022 noe som kan peke på effektiv ressursutnyttelse. Andelen administrativt ansatte var 12 % både i 2024 og 2025. Opprettholdelsesgraden er økt fra 1,2 til 1,5.

Arbeidet i ny strategiperiode 2025–2030 følges opp gjennom tydelige KPIer og prioriterte tiltak.

Måltall for effektiv drift for NIBIO i 2025 er:

Måltall for effektiv drift:

	2025	2024	2023
Lønnskostnader av totale driftskostnader	66 %	67 %	67 %
Husleiekostnader av totale driftskostnader	5 %	5 %	5 %
Administrativt ansatte i forhold til totalt antall ansatte	12 %	12 %	13 %
Opprettholdelsesgrad (forholdet mellom årets investeringer og avskrivninger)	1,5	1,2	1,5

Hovedprioriteringer i 2025:

- Videre spesialisering og forbedring av prosesser og funksjoner på tvers
- Tett oppfølging av fagmiljøer og prosjektportefølje
- Systematisk oppfølging av ansatte og styrket rekruttering
- Hospiteringsordninger, masterstudenter og utvikling av summer internships
- Fullføring av ledelsesutvikling gjennom 2-årig mellomlederprogram
- Kompetanseutvikling innen KI
- Månedlig økonomioppfølging av prosjekter, inntekter og kostnader

NIBIO har de siste årene hatt jevn vekst i både inntekter og kostnader, men med en svak nedgang i begge størrelser i 2025. Driften vurderes som effektiv, med økende resultatmargin og økt virksomhetskapital. For å sikre kontroll og god ressursutnyttelse planlegges kun en svak økning i årsverk fremover.

3.3.2 Økonomisk robusthet

NIBIO har et tilfredsstillende økonomisk fundament og har de siste tre årene økt både virksomhetskapital og driftsresultat. Instituttet er likevel sårbart for endringer i markedet og i finansieringsordninger, ettersom en stor del av kostnadene er bundet i faste lønnskostnader og omfattende bygningsmasse.

NIBIO jobber langsiktig med å utvikle en robust prosjektportefølje og tilpasse seg endringer nasjonalt og internasjonalt. Prosjektinngangen er god, men usikkerhet knyttet til mulig utflating av statlige bevilgninger gjør at instituttet i større grad må ta markedsandeler i oppdrags- og tilskuddsmarkedet og øke internasjonal deltakelse.

Målet er at oppdragsinntektene skal bidra med 8 - 12 % til virksomhetskapitalen. Øremerkede midler i balansen er knyttet til flerårige prosjekter og investeringer.

NIBIO forvalter en omfattende nasjonal eiendomsportefølje på vegne av staten. Flere bygg er historiske og ikke i bruk, og har et betydelig vedlikeholdsetterslep som instituttet ikke har midler til å håndtere. Fra 2026 er LMDs bygg balanseført i NIBIOs regnskap og det er utformet en avtale for den regnskapsmessige behandlingen av dette. Det skal også utarbeides en avtale om forvaltning av eiendomsporteføljen med tilhørende vedlikeholdsplan.

Nøkkeltall økonomisk robusthet:

	2025	2024	2023
Virksomhetskapital (mill. kroner)	96,7	84,2	76,2
Resultat på oppdragsvirksomheten mot inntektene fra denne aktiviteten	8 %	5 %	5 %
Sum driftsinntekter (mill. kroner)	988,4	993,7	924,0
Driftsresultat (mill. kroner)	12,3	3,7	-2,5

3.3.3 Samarbeid med andre kunnskapsmiljøer

3.3.3.1 Samarbeid med andre forskningsmiljø nasjonalt og internasjonalt

NIBIO har et godt og omfattende samarbeid i instituttsektoren, blant annet med Veterinærinstituttet, Ruralis, Nofima, Treteknisk Institutt, Papir- og Fiberinstituttet (PF-RISE), SINTEF, CICERO, Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU), Norsk institutt for luftforskning (NILU), Norsk institutt for naturforskning (NINA), Norsk institutt for vannforskning (NIVA), Norsk institutt for bærekraftsforskning (NORSUS), Norsk regnesentral (NR), NORCE, Fridtjof Nansens Institutt, Meteorologisk institutt (MET), Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), Kartverket og Norsøk.

NIBIO har samarbeid med alle de store norske universitetene, samt med flere av de regionale høyskolene.

NIBIO er del av et bredt nordisk samarbeid med utgangspunkt i SNS (SamNordisk Skogforskning) og ledende FoU-aktører som Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Natural Resources Institute Finland (Luke), Århus universitet, RISE og svenske Skogforsk. De nordiske landene har mange felles utfordringer og relativt like rammebetingelser for jordbruks- og skogsektoren. På skogområdet deltar NIBIO aktivt i For Forest-initiativet sammen med LUKE, svenske Skogforsk, Østerrike og Slovenia for å påvirke internasjonale policy-dokumenter og utlysninger innenfor området. NIBIO er også aktiv i ENFIN, en felles europeisk skogovervåkingsorganisasjon.

Suksessen innenfor EU-utlysninger og andre internasjonale utlysninger er eksempler på at vi er attraktive samarbeidspartnere internasjonalt. Viktige internasjonale samarbeidspartnere utenfor Norden inkluderer eksempelvis NIAB East Malling, The University of Sheffield, CAAS, IITA, CABI, ICIPE, ILRI, Penn State University, JKI, WUR, INRAE, University of Kiel, Agroscope, University of Warwick, James Hutton Institute, Harper Adams University, University of Minnesota, Johann Heinrich von Thünen Institute, Croatian Forest Research Institute, IRDA (CAN), EFI, IBFRA og IUFRO.

NIBIO har bygd opp et godt renommé gjennom å ta en tydelig rolle i mange sentrale internasjonale prosjekter. Det innebærer at vi oftere deltar i gode konsortier som er konkurransedyktige innenfor ulike utlysninger, og som er attraktive for næringsaktører å samarbeide med. Den gode internasjonale aktiviteten bidrar til oppmerksomhet og økt tilgang til gode kandidater når vi lyser ut nye stillinger.

Deltakelse på ulike arenaer og nettverk er også viktig, som The Bioeconomy Region, Norsk Senter for Sirkulær Økonomi (NCCE), Matkornpartnerskapet, Fagforum Korn, Fagforum Potet, WoodWorks Cluster, Norwegian Wood Cluster, InnoTre, SamNordisk Skogforskning (SNS), EPPO, EFSA, EUPHRESKO, IOBC og relevante COST-nettverk.

For å løse forvaltningsoppgavene samarbeider NIBIO nært med en rekke offentlige myndigheter. NIBIO representerer landbruksparten i Geovekst. Dette er et samarbeid mellom offentlige og private aktører om etablering og vedlikehold av de mest nøyaktige kartdata i Norge (se kap. 4.5.1). NIBIO ved Hildegunn Norheim er representert i Nasjonalt geodataråd, oppnevnt av Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD). Videre er NIBIO en aktiv part i den nasjonale infrastrukturen av geografiske data (Norge digitalt) og representerer landbrukssektoren i infrastrukturens styrende organ. NIBIO deltar også i en rekke tekniske utvalg innenfor dette infrastruktursamarbeidet.

NIBIO deltar i Standardiseringskomiteen for geomatikk, som er det formelle beslutningsorganet for standarder og standardiseringsprosesser for geografisk informasjon i Norge. Internasjonalt bidrar NIBIO i utvikling og redigering av standarder innenfor ISO TC 211, med særlig vekt på ISO 19144-serien for tematiske kart. NIBIO deltar videre i ISO-komiteen for Data-driven agrifood systems med underliggende *ad hoc*-komite for integrert plantevern, hvor vi er en viktig nasjonal og europeisk bidragsyter.

NIBIO har et omfattende samarbeid med SSB. Instituttet er leverandør av offisiell statistikk, både til Eurostat og i det norske statistikkssystemet. NIBIO deltar derfor i Utvalget for offisiell statistikk, oppnevnt av Finansdepartementet. I tillegg er NIBIO med i SSBs rådgivende utvalg på fagområder som arealstatistikk og administrative inndelinger.

Norsk genressurscenter samarbeider nært med de sektorvise nasjonale fagnettverkene. Internasjonalt deltar denne delen av NIBIO i nettverk som EUFORGEN, ERGP og ECPGR. Norsk genressurscenter har også et sterkt nordisk samarbeid gjennom NordGen.

NIBIO deltar i miljøforvaltningens fagnettverk EIONET, med spesielt ansvar for jordsmonn og arealinformasjon. Dette innebærer også deltagelse i nettverksmøter arrangert av EEA og nært samarbeid med institusjoner med tilsvarende ansvar i andre europeiske land. NIBIO samarbeider med Direktoratet for romvirksomhet om jordobservasjon av landområdene, og deltar i nasjonalt brukerforum for romprogrammet Copernicus. NIBIO har også forsknings- og utviklingsprosjekter med Direktoratet for romvirksomhet om bruk av satellittdata til prosjekter om arealbruk og miljøpåvirkning. I OPS-landbruk bidrar NIBIO aktivt med kompetanse innenfor karttjenester og løsninger hvor digital dataflyt bidrar til økt samarbeid mellom offentlige og private aktører i landbruket.

NIBIO deltar både i nordiske og europeiske nettverk for landbruksøkonomisk statistikk. NIBIO var i 2025 representert i styret i European Weed Research Society (EWRS) og i Scientific Committee i European Algae Biomass Association (EABA).

NIBIO er representert i porteføljestyret for mat og bioressurser i Forskningsrådet og leder styringsgruppen for samfunnsoppdraget om bærekraftig fôr, begge ved Nils Vagstad. Forskningsdirektør Per Stålnacke deltar i porteføljestyret i BIONOVA. Flere av NIBIOs forskere deltar i Vitenskapskomiteen for mat og miljø (VKM) og leder faggruppene for henholdsvis fôr og plantevernmidler.

3.3.3.2 Tiltak for å fremme tverrfaglighet, både internt og eksternt

Vi ser fortsatt en positiv utvikling i FoU-samarbeid på tvers av avdelinger og divisjoner. Dette synes særlig tydelig i forbindelse med søknadsutforming både i tilskudds- og oppdragsmarkedet og i våre publikasjoner.

Vår interne søknadsportal har gjort det mulig for alle ansatte å få innblikk i pågående søknadsaktivitet, noe som på sikt vil stimulere til økt samhandling.

Vi fortsatte også i 2025 med to kurs i prosjekthåndboka i NIBIO.

I 2025 fortsatte vi med den interne "gjesteforskerordningen" finansiert av GF-midler. Her kan alle NIBIO sine forskere og øvrige FoU-ansatte søke midler for tre til fem dagers besøk på en hvilken som helst av NIBIO lokaliteter.

Eksternt har NIBIO over mange år jobbet strategisk for å knytte til seg sterke fagmiljøer både nasjonalt og internasjonalt. Dette er omtalt i kapitlet ovenfor. NIBIO ser at søknadskrav i prosjektutlysninger og stadig mer komplekse problemstillinger krever økt tverrfaglighet.

Nyhet 29.10.2025: Unge tilbakeblikk – tenåringer ser seg tilbake ved hjelp av mobiltelefonen. Foto: Hege Ulfeng

Nyhet 17.09.2025: Viktig med rett vanning på golfbaner. Foto: Lars Sandved Dalen

4 Styring og kontroll i instituttet

4.1 Overordnet tilstandsvurdering av styring og kontroll

NIBIO bruker betydelige ressurser på å sikre etterlevelse av lover, forskrifter og krav fra eier, styret og oppdragsgivere. NIBIO har PWC som internrevisor og årlige revisjonsplaner godkjennes av styret.

Revisjon av nøkkelkontroller innenfor finansiell rapportering er en prioritet. For 2025 er det ikke avdekket vesentlig svakheter. Øvrige revisjoner omfatter tilgangsstyring og utvalgte IT-kontroller. Anbefalinger følges opp systematisk.

Som prosjektorganisasjon med om lag 1600 aktive prosjekter er gode styringsverktøy avgjørende. NIBIO bruker InstiPro for prosjektstyring og UBW (Unit4 ERP) som hovedbok- og regnskapssystem. Virksomheten følger statlige regnskapsstandarder (SRS), økonomiregelverket i staten og retningslinjer gitt av LMD.

Regnskapet er løpende oppdatert, og NIBIO rapporterer tertialvis til LMD i tråd med tildelingsbrevet. Ledelsen mottar månedlige rapporter, og styret behandler tertialrapportene. Resultatutviklingen følges tett gjennom året, og tiltak iverksettes ved behov.

Nøkkeltall knyttet til økonomi er omtalt i kapittel 2.3 og effektiv drift i kapittel 3.3.

NIBIO har i 2025 videreført utvalgte kontroller for å sikre etterlevelse av påseplikten for kjøp av tjenester i risikoutsatte bransjer, henholdsvis innen renhold og bygg/anlegg.

4.2 Oppfølging av eventuelle merknader fra Riksrevisjonen

Regnskapsrevisjon

NIBIO har etablerte og etterlevde rutiner for økonomistyring, og arbeider kontinuerlig med å effektivisere prosesser innen økonomi, regnskap og lønn. I 2024 og 2025 har instituttet mottatt flere forbedringsanbefalinger fra Riksrevisjonen. Disse gjelder blant annet tilgangskontroll til kritiske arbeidsdokumenter, prosedyrebeskrivelser for sentrale inntektsprosesser, periodisk kontroll av brukere og roller, loggoppsett i NIBIOs prosjektstyringssystem samt grensesnittavstemming mellom ulike økonomisystemer.

NIBIO har i 2025 fulgt opp flere av anbefalingene, og vil fremover implementere tiltak for de forholdene som fortsatt gjelder.

4.3 Nærmere omtale av vesentlige forhold ved styring og kontroll

4.3.1 Bemanning og personalforvaltning i NIBIO

Pr. 31.12.25 hadde NIBIO 751 ansatte (699 avtalte årsverk). Antallet ansatte er 11 lavere enn i 2024. Vitenskapelige ansatte utgjør den største ansattgruppen, 338 (45 %), dernest øvrige fagansatte, 241 (32 %). I 2025 har 3 ansatte disputert og oppnådd doktorgrad.

Utførte årsverk i 2025 etter Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet sin beregningsmetode er totalt 696.

Ansattoversikt

Ansatte	2021 Sum	2022 Sum	2023 Sum	2024 Sum	2025 Sum	I % av totalen	2025 Menn	2025 Kvinner	Kvinner i %
Vitenskapelig ansatte	304	317	343	346	338	45	175	163	48
Vitenskapelig ledelse	31	33	36	37	37	5	19	18	49
Faglig ansatte for øvrig	225	221	230	239	241	32	132	109	45
Faglig ledelse	4	4	6	4	4	0,5	3	1	25
Driftspersonell	38	42	43	44	40	5,3	24	16	40
Administrasjon	73	75	77	75	74	10	26	48	65
Administrativ ledelse	16	16	17	17	17	2,2	10	7	41
Sum	691	708	752	762	751	100	389	362	48

Antall ansatte per 31.12.2025. Gjelder personer i aktiv lønn per dato.

Årsverkoversikt

Avtalte årsverk	2021 Sum	2022 Sum	2023 Sum	2024 Sum	2025 Sum	I % av totalen	2025 Menn	2025 Kvinner	Kvinner i %
Vitenskapelig ansatte	282	288	313	315	309	44	155	154	50
Vitenskapelig ledelse	31	33	36	37	37	5,3	19	18	49
Faglig ansatte for øvrig	205	206	211	218	223	32	120	103	46
Faglig ledelse	4	4	6	4	4	0,6	3	1	25
Driftspersonell	31	35	38	40	37	5,3	23	14	38
Administrasjon	68	72	74	73	72	10,3	26	46	64
Administrativ ledelse	16	16	17	17	17	2,5	10	7	41
Sum	638	654	696	704	699	100	356	343	49

Antall avtalte årsverk per 31.12.2025. Gjelder personer i aktiv lønn per dato.

Formalkompetanse for vitenskapelig ansatte i 2025:

Kompetanse	Menn	Kvinner	Sum	i % av vitenskapelige	Kvinner i %
1183-kompetanse	44	21	65	17,5	32
Doktorgrad	129	116	245	65	47,5
Doktorgradstuderende	3	8	11	3	73
Mastergrad	18	36	54	14,5	66,5
Lavere enn master	0	0	0		-
Sum	194	181	375	100	48,5

Høyeste formalutdanning blant vitenskapelig ansatte, angitt i antall personer per 31.12.2025.

Antall ansatte fordelt på enhet

Enhet	Fylke	Antall ansatte 31.12.23	Antall ansatte 31.12.24	Antall ansatte 31.12.25
Landvik	Agder	26	26	26
Apelsvoll	Innlandet	44	43	42
Tingvoll	Møre og Romsdal	14	15	15
Bodø	Nordland	10	10	13
Tjøtta	Nordland	18	17	18
Oslo	Oslo	9	9	9
Særheim	Rogaland	23	27	25
Tromsø	Troms	26	30	29
Svanhovd	Finnmark	27	28	30
Steinkjer	Trøndelag	23	21	19
Trondheim	Trøndelag	16	18	18
Bergen	Vestland	19	17	16
Fureneset	Vestland	6	6	7
Ullensvang	Vestland	19	16	16
Ås	Akershus	473	479	468
Sum		752	762	751

Antall ansettelser fordelt på enheter, i perioden 2021-2025:

Enhet	Fylke	2021	2022	2023	2024	2025
Landvik	Agder	3	2	7	2	3
Apelsvoll	Innlandet	9	7	4	1	7
Tingvoll	Møre og Romsdal	0	0	2	0	0
Bodø	Nordland	3	3	1	2	1
Tjøtta	Nordland	2	1	1	1	3
Oslo	Oslo	0	0	2	0	0
Særheim	Rogaland	1	4	6	2	4
Svanhovd	Finnmark	3	3	4	4	1
Tromsø	Troms	3	3	3	1	3
Steinkjer	Trøndelag	6	4	4	2	0
Trondheim	Trøndelag	1	1	2	0	0
Bergen	Vestland	0	3	2	0	1
Ullensvang	Vestland	1	2	2	0	1
Fureneset	Vestland	3	0	0	2	2
Ås	Akershus	48	55	49	29	31
Sum		83	88	89	46	57

Nyhet 21.02.2025: Klimaendringer og arealbruk truer samisk reindrift. Foto: Erlend Winje

4.3.2 Status for likestilling og instituttets arbeid med å hindre diskriminering

Likestillings- og mangfoldsutvalget i NIBIO er gitt i oppgave å legge grunnlaget for at NIBIO jobber aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og mangfold, og hindre diskriminering. Arbeidet med likestilling skal bidra til like muligheter på tvers av mangfoldet i NIBIO. Utvalget består av representant fra Forskningsstab, HR, ledelsen og tillitsvalgte.

Utvalget arbeider metodisk med årlig risikoanalyse på de ulike diskrimineringsgrunnlagene innenfor de personalpolitiske områdene som anbefalt. NIBIO har utarbeidet handlingsplan for likestilling, mangfold og inkludering der tiltakene representerer områder som bidrar til økt inkludering og likestilling.

Et av tiltakene i handlingsplanen har vært et faglig nettverk for kvinnelige forskere med mål om å øke kvinneandelen som kvalifiserer seg til seniorforsker 1183. Siden oppstart av tiltaket i 2022 har andelen kvinner med 1183-kompetanse økt.

Andre tiltak i 2025 har vært: digital onboarding for nyansatte, språkkurs, lederutviklingsprogram og lønnskartlegging.

NIBIO reviderte i 2025 rutinen for varsling av kritikkverdige forhold, og vil i 2026 sikre større kunnskap om rutinen og håndtering av slike saker. Det er også planlagt medarbeiderundersøkelse høsten 2026 for oppdatert kartlegging av arbeidsmiljø, herunder uønskede hendelser, diskriminering, mobbing og trakassering.

NIBIO har i 2025 startet et større arbeid rundt etablering av felles verdier som vil bli lansert i 2026.

Rapportering av tiltak for likestilling og mot diskriminering 2025:

Tiltak	Aktivitet	Bakgrunn	Mål	Resultat
Likestillings- og mangfoldsutvalg	Opprettet eget mandat med tilhørende oppgaver.	Oppfølging av aktivitets- og redegjørelsesplikten (ARP).	Jobbe for likestilling, og hindre diskriminering.	Handlingsplan for likestilling, mangfold og inkludering 2022-2025.
Synliggjøring av årlig status av tilstand for likestilling	Hente ut rapporter og statistikk.	Oppfølging av aktivitets- og redegjørelsesplikten.	Synliggjøre faktisk tilstand som grunnlag for å prioritere tiltak.	Årsrapport.
Sikre lik lønn for likt arbeid	Kartlagt lønnsforskjeller mellom kjønn.	Oppfølging av aktivitets- og redegjørelsesplikten.	Sikre likelønnsituasjon gjennom lønnspolitikk.	Tilstand for likelønnsituasjonen. Revidert lønnspolitikk.
Nettverksgruppe for 1183-kvalifisering	Fasilitere for kvinnelig nettverksgruppe.	Skjev kjønnsfordeling i gruppen 1183 seniorforskere.	Øke antall kvinner som kvalifiserer seg for 1183 seniorforskere.	Øke andelen kvinner med seniorforsker-kompetanse innen 2-5 år.
Lederutviklingsprogram	Lederutviklingsprogram 2023-2025.	Kompetanseutvikling til alle ledere.	God rolleforståelse og felles oppfatning av oppgaver og ansvar i lederrollen. Styrket evnen til å gjøre gode vurderinger, håndtere	Etablere en felles forståelse for utøvelse av ledelse i NIBIO.

			dilemmaer og skape gode relasjoner.	
Hindre mobbing og trakassering	Gjennomgang av varslingsrutiner for alle ansatte.	Null-toleranse for mobbing og trakassering.	Alle skal raskt kunne varsle ved behov.	Kjennskap til varslingsrutine.
Forebygge misligheter	Gjennomgang av etiske retningslinjer. Forskningsstab holder kursdager om tema.	NIBIO ønsker å være en åpen og samfunns-ansvarlig organisasjon.	Sikre god etisk standard generelt og etikk i forskningen spesielt. Sikre et godt omdømme, habilitet og forebygge misligheter.	Antall klager, meldte avvik eller varslingssaker.
Språkkurs	Norskundervisning.	Økt andel rekruttering av fremmed-språklige medarbeidere.	Raskere inkludering i arbeidsoppgavene, arbeidsmiljøet og samfunnet for øvrig.	Testresultater viser at ansatte som gjennomfører kurset øker sitt språknivå.

Tilstandsrapportering kjønn per 31. desember 2025:

		Kjønnsbalanse					Lønn		
		Antall menn	M %	Antall kvinner	K %	Total (N)	Månedslønn menn	Månedslønn kvinner	K-lønn som andel av M-lønn
Totalt i virksomheten	I år	389	52 %	362	48 %	751	63 008	61 111	97 %
	I fjor	391	51 %	371	49 %	762	58 858	56 497	96 %
Vitenskapelige ledere	I år	19	51 %	18	49 %	37	86 887	83 737	96 %
	I fjor	23	56 %	18	44 %	41	81 522	79 652	98 %
Administrative ledere	I år	10	59 %	7	41 %	17	84 973	87 142	103 %
	I fjor	10	59 %	7	41 %	17	77 778	80 969	104 %
Vitenskapelig ansatte	I år	175	52 %	163	48 %	338	66 474	63 747	96 %
	I fjor	175	51 %	171	49 %	346	62 009	59 164	95 %
Faglige ansatte	I år	132	55 %	109	45 %	241	55 014	55 069	100 %
	I fjor	132	55 %	107	45 %	239	51 555	50 861	99 %
Driftspersonell	I år	24	60 %	16	40 %	40	48 210	45 583	95 %
	I fjor	26	59 %	18	41 %	44	44 926	41 598	93 %
Administrative ansatte	I år	26	35 %	48	65 %	74	62 528	57 778	92 %
	I fjor	25	33 %	50	67 %	75	58 871	53 044	90 %

Forklaringer til tabellen:

Lønn:	Gjennomsnittlig månedslønn for heltidsansatt
Stillingsgrupper:	
Vitenskapelig ledelse	Kodene 1060, 1111 og 1407 (1407 inkluderer ledere for fagavdeling)
Administrativ ledelse	Kodene 1060, 1407 og 1062 (1062 med i antall, men ikke i lønn)
Vitenskapelig ansatte	Forskerstillinger og stillinger med forskningsfaglig produksjon - Kodene 1183, 1110, 1109, 1108, 1352, 1017, 1111, 1407, 1364 og 1220
Faglige ansatte	
- Rådgivere	Kodene 1364, 1434 og 1220
- Ingeniører	Kodene 1085, 1087, 1088, 1181 og 1275
- Forskningsteknikere	Ansatte knyttet til forskningsteknisk arbeid - Kodene 1275, 1085 og 1087
- Driftspersonell	Kodene 1085, 1087, 1116, 1127, 1130, 1275, 1511 og 1408
Administrativt ansatte	Kodene 1085 og 1087
- Rådgivere	Kodene 1434 og 1364
- Øvrige	Kodene 1065, 1085, 1087, 1181, 1363 og 1408

Antall vitenskapelige ansatte inkluderer vitenskapelige ledere og toppledere med ansvar for forskningsfaglig produksjon.

Fordeling menn/kvinner (midlertidig og deltidsansatte):

Deltid			Midlertidig ansettelse			Foreldrepermisjon			Legemeldt sykefravær	
Menn	Kvinner	Totalt	Menn	Kvinner	Totalt	Menn	Kvinner	Totalt	Menn	Kvinner
%	%	antall	%	%	antall	%	%	antall	%	%
56	44	132	47	53	34	55	45	27	1,9	4,3

Det er en jevn kjønnsfordeling i NIBIO når alle ansatte sees under ett, 52 % menn og 48 % kvinner.

I gruppen vitenskapelig ledelse er kjønnsfordelingen 51 % menn og 49 % kvinner, og i gruppen administrative ledere er kjønnsfordelingen 59 % menn og 41 % kvinner. Målet er en balansert kjønnsfordeling innenfor alle lederstillinger.

I gruppen vitenskapelige ansatte er kjønnsfordelingen 52 % menn og 49 % kvinner. I gruppen faglige ansatte er det 55 % menn og 45 % kvinner. Innenfor gruppen driftspersonell er kjønnsfordelingen 60 % menn og 40 % kvinner, og innenfor gruppen administrative stillinger utgjør kvinner 65 % og menn 35 % av de ansatte.

Det er større andel kvinner blant vitenskapelige ansatte doktorgradsstuderende og stipendiater, mens det er jevnere kjønnsbalanse blant vitenskapelig ansatte med doktorgrad. I gruppen ansatte med 1183 kompetanse er 68 % menn og 32 % kvinner. NIBIO jobber målbevisst med å øke kvinneandelen i stillingsgruppen og har igangsatt målrettede tiltak i den forbindelse, se nærmere omtale i likestillingsredegjørelsen.

NIBIO har i alt 34 midlertidige ansatte, hvorav 19 er midlertidig ansatt i utdanningsstillinger (11 stipendiater og 8 postdoktorer). De øvrige er ansatte i bistillinger knyttet til forskningsprosjekter, vikariater og ekstrahjelp knyttet til felt- og sesongarbeid.

Når vi ser alle ansatte under ett, uten å ta hensyn til stillingsgrupper, har kvinner 97 % av menns lønn. I gruppen driftspersonale og administrative ansatte har medarbeiderne svært forskjellige arbeidsområder som vanskelig lar seg sammenligne lønnsmessig.

4.3.3 Status sykefravær

Det totale sykefraværet i NIBIO var 4,7 prosent i 2025, noe som overstiger NIBIOs mål for sykefravær på 4,0 % med 0,7 %.

Det selvrapporterte fraværet (egenmelding) var 1,6 %, mens legemeldt fravær (sykemelding) utgjorde 3,1 % totalt for begge kjønn.

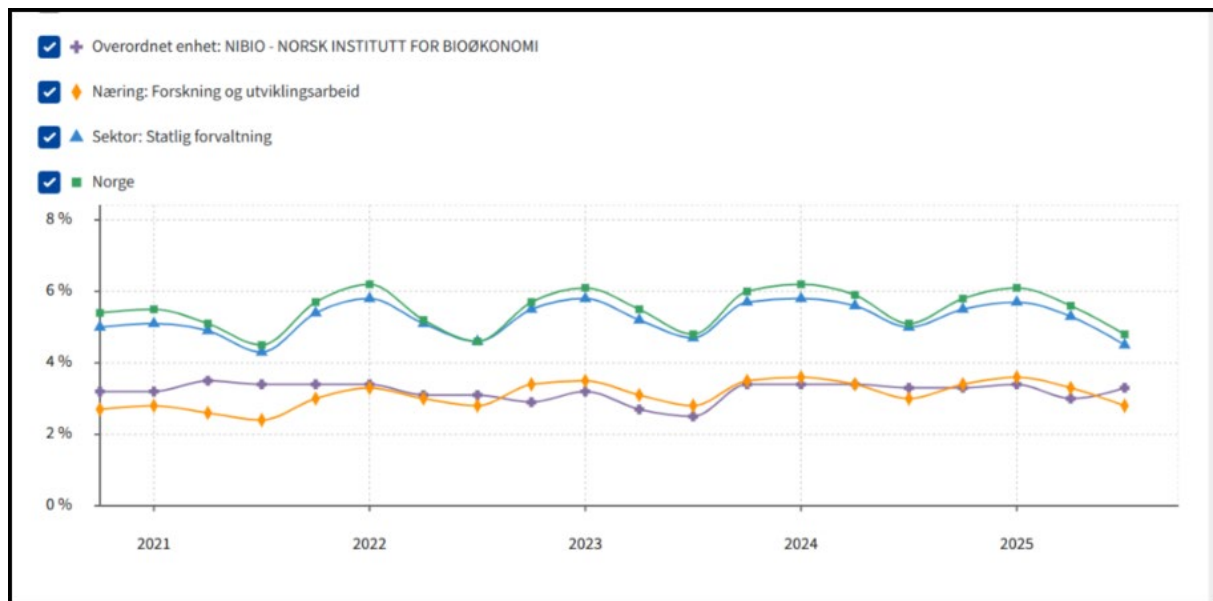
Kvinnenes sykefravær i 2025 var 6,2 %, noe som er 3,0 prosentpoeng høyere enn mennenes sykefravær på 3,2 %.

Det egenmeldte sykefraværet blant kvinner var 1,8 %, som er 0,4 prosentpoeng høyere enn mennenes egenmeldte sykefravær på 1,4 %.

Det legemeldte sykefraværet blant kvinner var 4,3 %, mer enn dobbelt så høyt som mennenes legemeldte sykefravær på 1,9 %.

Sykefraværstatistikken for legemeldt fravær i Norge indikerer at sykefraværspersenten i NIBIO i 2025 er på linje med sykefraværet innen sektoren for forskning og utviklingsarbeid. Videre er sykefraværet i NIBIO om lag 2 % lavere enn sykefraværet i statlig forvaltning og i Norge som helhet i perioden 2022–2024.

Tendensen for det legemeldte sykefraværet i både NIBIO og sektoren for forskning og utviklingsarbeid er at sykefraværet holder seg stabilt på rundt 3 %. Til sammenligning gikk det legemeldte sykefraværet i Norge ned fra 6 prosent i første kvartal 2025 til 4,8 % i tredje kvartal 2025.

Legemeldt sykefravær over tid. Kilde: www.nav.no

4.3.4 Læringer i instituttet

Det er 751 ansatte i NIBIO med unik kompetanse som arbeider ved forskningsstasjoner geografisk spredt over hele Norge. NIBIO vil trenge nye kompetente medarbeider for å dekke rekrutteringsbehovet. Målet er å utarbeide retningslinjer for å tilby lærlingplasser innen flere fagområder for elever som har fullført og bestått videregående opplæring: VG1 og VG2. Aktuelle områder kan inkludere kontor- og administrasjon, IKT-fag, mediefag, landbruksfag og laboratoriefag.

I 2025 hadde NIBIO en lærling innen gartnerfaget. Lærlingen avslutter sin læretid i mai 2026.

NIBIO har etablert kontakt med OK-Stat med tanke på framtidig rekruttering, og har som mål å ta inn en ny lærling i 2026. Det er ønskelig å rekruttere en lærling innen service- og administrasjonsfag ved NIBIO i Ås, i Akershus fylkeskommune. Instituttet har i tillegg mange ansatte i utdanningsstillinger på høyere nivå, slik som stipendiater og postdoktorer. Vi tilbyr også praksisplasser for masterstudenter.

4.3.5 Rapport om mål, tiltak og konkrete resultater for HMS-arbeidet

NIBIO arbeider systematisk for å sikre et inkluderende arbeidsmiljø preget av arbeidsglede. Hovedmålene for HMS-arbeidet er et sykefravær under 4 % og å unngå alvorlige personskader. Instituttet følger opp miljøavtrykket gjennom Miljøfyrtårn-sertifisering, der hver enhet gjennomfører lokale tiltak forankret i overordnede mål.

Mål om gode arbeidsfellesskap ble videreført gjennom digitale allmøter og lokale fellesmøter der det jevnlig ble orientert om virksomhetens status og forventninger, også innen HMS.

Alle nyansatte gjennomfører et eLæringskurs på åtte leksjoner som gir grunnleggende kunnskap om HMS-regelverk og interne rutiner. Studenter, gjesteforskere og midlertidige ansatte får tilgang via registreringslenke og ledere følger opp gjennomføringen.

Vernerunder og risikovurderinger gjennomføres etter årshjul og følges opp med nødvendige tiltak. Lokale HMS-møter sikrer involvering og eierskap. HMS-uka arrangeres årlig og bidrar til økt bevissthet; i 2025 var psykososialt arbeidsmiljø hovedtema, med bred deltakelse og gode tilbakemeldinger.

NIBIO har etablerte rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge avvik fra HMS-regelverket. Avvik behandles jevnlig i Arbeidsmiljøutvalget (AMU) og rapporteres til styret. I 2025 registrerte instituttet 12 personskader og fem nestenulykker. Det ble gjennomført fire AMU-møter i løpet av året.

Nyhets 18.08.2025: [Nye «trivselskart» for norske grønsaker](#). Foto: Hege Ulfeng

4.4 Regjeringens fellesføringer i tildelingsbrev 2025

4.4.1 Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk

Klimagassutslipp

NIBIO er sertifisert som Miljøfyrtårn og rapporterer årlig totalt klimagassutslipp. I 2025 var utslippet på 1342 tonn CO₂. Dette er en nedgang i forhold til 2024, da utslippet var på 1 469 tonn CO₂.

NIBIO lager sitt klimaregnskap på grunnlag av tall rapportert til Miljøfyrtårn. Utslippene vises etter sted og er fordelt på scope 1, 2 og 3.

For NIBIO utgjør de direkte utslippene i scope 1 forbrenning av *drivstofforbruk* fra virksomhetens egne kjøretøy, mens de indirekte utslippene i scope 2 består av *energibruk* også som drivstofforbruk for virksomhetens egne elbiler. Avslutningsvis, scope 3 omfatter *reiser* (tjenestereiser med private biler, fly og tog, samt ansattes reiser til og fra jobb) og *avfall*. Flyreiser er den største utslippskilden i scope 3.

NIBIOs klimagassutslipp 2024-2025 (i tonn CO₂):

Årstall	Scope 1	Scope 2	Scope 3
2025	178,5	234,9	929
2024	172,7	293,1	1 003,2

Energibruk i 2025

Energi utgjør 31,89% av samlet klimagassutslipp. Samlet årsforbruk for alle NIBIOs stasjoner var på 9 211 790 kWh. Dette er en økning på 1,83 % sammenlignet med 2024 (9 046 372 kWh). Variasjoner i energiforbruket skyldes i hovedsak klimatiske forhold og aktivitetsnivå i forskningsvirksomheten, og det er derfor utfordrende å isolere én enkelt årsak til økningen.

Tiltak for å redusere energibruken

NIBIO arbeider målrettet for å redusere energibruken i bygningsmassen som forvaltes på vegne av Landbruks- og matdepartementet. Alle kontorbygg er energikartlagt. I 2025 ble ventilasjons- og varmeanlegget på ett av kontorbyggene på Ås erstattet med en løsning som er betydelig mer energieffektiv. Utskifting og oppgradering av eldre ventilasjonsanlegg fortsetter i 2026.

Det pågår også et arbeid med å erstatte gamle lysarmaturer med LED-belysning. Målet er at dette skal være ferdig i 2026.. På Sørheim er det prosjektert et jordvarmeanlegg som kan redusere energibruken vesentlig, særlig i veksthusanlegget.

Reiser og transport i 2025

Transport utgjør 67,71 % av samlet klimagassutslipp. NIBIO rapporterer samlet utslipp av flyreiser i tonn CO₂. Tallet for 2025 var 493,7 tonn CO₂. Dette betyr en faktisk reduksjon på 62,4 tonn sammenlignet med utslipp i 2024 (556,1 tonn CO₂). Tallene omfatter flyreiser bestilt gjennom reisebyrå.

NIBIO har 44 biler som samlet ble kjørt 541 726 km. Det skilles ikke på elbiler og fossilbiler i resultatet. Totalt drivstofforbruk for fossilbiler var 36 373 liter.

Ansatte kjører egne biler i tjeneste når NIBIO-biler ikke er tilgjengelige. Det er utbetalt kilometergodtgjørelse for totalt 692 568 km, hvorav kjøring med elbil utgjør 103 431 km.

Deler av feltarbeidet på stasjonene utføres med hjelp av traktor hvor drivstofforbruket ble 27 465 liter.

Avfall i 2025

Avfall utgjør 0,40 % av samlet klimagassutslipp. Samlet tall for avfall utgjør 206 257 kg. Stasjonene har økt sitt antall innleverte avfallsfraksjoner. Restavfall utgjør likevel 100 882 kg.

Oppsummering av hvordan klimaendringene vurderes å ville påvirke virksomheten (Klimarisiko)

NIBIO har kartlagt klimarisiko ved alle forskningsstasjonene som forvaltes på vegne av LMD. Økte nedbørmengder vurderes som den mest kritiske risikofaktoren for bygg og jordarealer. Flere stasjoner melder om behov for oppdimensjonering av avløpsanlegg, opprensning og utvidelse av åpne kanaler, samt omfattende drenering av forsøksarealer for å håndtere et våtere klima. På enkelte stasjoner utgjør også sterk vind og store snømengder en betydelig risiko, særlig for drivhus.

Planer for videre arbeid

Handlingsplaner for 2026 er utarbeidet, både på et overordnet nivå og på hver enhet i NIBIO. Tiltakene bidrar til en bevissthet og et systematisk arbeid med mål om å sikre ønsket reduksjon i det totale klimagassutslippet.

4.4.2 Ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse

Antallet ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring i 2025 er 1 av totalt 57 ordinære ansettelser. For 2024 var det null av totalt 46 ordinære ansettelser.

Utfordringene NIBIO opplever i arbeidet med inkluderingsdugnaden er:

- Det er få søkere som er i målgruppen eller få søkere tilkjenne gir at de er i målgruppen.
- NIBIO jobber i et globalt arbeidsmarked der ca. halvparten av søkere, og oppimot halvparten av de vi ansetter, kommer fra land utenom Norge eller ikke har norsk statsborgerskap. Da inkluderingsmålene er knyttet til søkere med bosted i Norge, vil en betydelig andel av kandidatene ikke kunne møte kriteriene i dugnaden.

Regjeringen har høye ambisjoner når det gjelder mangfold. Statlige virksomheter skal ha en positiv utvikling i antall ansettelse av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring. Arbeidsgiverne skal i samarbeid med de tillitsvalgte selv definere et hensiktsmessig ambisjonsnivå ut fra virksomhetens egenart og størrelse.

Nyhet 30.06.2025: Evighetskjemikalie funnet i norske vannkilder. Foto: Morten Günther

4.4.3 Konsulentbruk

NIBIO arbeider for å holde konsulentbruken på et lavest mulig nivå på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Den totale konsulentbruken i NIBIO har økt med ca. 3,4 mill. kroner fra 2024 til 2025. Mens noen konsulentposter reduseres, består økningen for det meste av konsulentbistand til tilpasning av lokaler, juridisk bistand til HR, taksering av eiendommer som NIBIO skal regnskapsføre i sin balanse, og noe mer bistand til implementering av ny strategi.

Andre større konsulentposter er også forbundet med fagområder hvor NIBIO ikke har intern kompetanse. Dette gjelder for eksempel internrevisjon (PWC), tjenesteavtale med ARD, IKT-konsulenter og annen spesialkompetanse, i tillegg til noen innleide driftstjenester fra Manpower. NIBIO har konsulentkostnader direkte relatert til prosjektarbeid og disse prosjektkostnadene dekkes av oppdragsgiver i prosjektet, for eksempel tjenester fra Norsk Landbruksrådgivning og diverse laborietjenester.

Konsulentbruken i kommunikasjonsstaben begrenser seg til bistand til medieovervåking og utvikling av ny intern kommunikasjonsplattform Workvivo, totalt ca. 160 000 kroner. Det er også benyttet noe konsulentbistand i forbindelse med strategisk kommunikasjon, ca. 230 000 kroner.

Kjøp av konsulenttenester og andre fremmede tjenester fremkommer i note 5 i årsregnskapet.

Nyhet 14.08.2025: *Slik kan Norge produsere dobbelt så mye frukt og grønt.* Foto: Ragnar Våga Pedersen

4.5 Digitalisering og IKT-utvikling i NIBIO

4.5.1 Tjenester som retter seg mot eksterne brukere

NIBIO tilbyr en rekke nettbaserte tjenester som har sitt opphav i instituttets forskning og kunnskapsutvikling. Dette er ulike digitale nettløsninger og verktøy som forenkler hverdagen til aktører innen næringsliv og forvaltning. Digitale data fra NIBIO inngår også i tjenester som leveres av andre tjenesteytere.

NIBIOs fornyings- og digitaliseringstiltak har i 2025, som tidligere år, i hovedsak handlet om ulike geografiske informasjonstjenester, basert på effektiv dataforvaltning, nasjonalt geodatasamarbeid og utvikling av nettbaserte tjenester.

En samlet oversikt over de fleste av NIBIOs tjenester finnes her: <http://www.nibio.no/tjenester>

Under omtaler vi i hovedsak utvalgte nyheter innen disse tjenestene i 2025. Flere av dem er beskrevet i faglige omtaler av arbeidet i kap. 3.1.1 og 3.2.1.

VIPS (Varsling innen planteskadegjørere) er en nettbasert varslings- og beslutningsstøtte-tjeneste for integrert bekjempelse av skadegjørere i landbruket. Den hjelper brukerne å finne riktig tidspunkt for tiltak og når sprøyting kan unngås. Modellene og funksjonaliteten er under kontinuerlig videreutvikling. Tjenesten har ca. 25 000 brukere, hovedsakelig innen landbruksnæringen og rådgivningstjenesten. VIPS bygger på åpen kildekode og inngår i internasjonale prosjekter for digitale plantehelsetjenester, som IPM Decisions (Europa) og MaDiPHS (Malawi, Afrika). I 2025 begynte vi å

legge til rette for en oppgradering av plattformen i tråd med framtidens behov for digitale plantehelsetjenester.

Plantevernleksikonet er vår viktigste tjeneste for informasjon om biologi og bekjempelse av planteskadegjørere under norske forhold. Den inneholder også fakta om nyttedyr som kan brukes innen plantevern. Innholdet oppdateres og utvides jevnlig, innenfor de økonomiske rammene vi har. I 2025 reviderte vi minst 26 artikler. Dessuten publiserte vi 13 nye artikler om skadedyr, sykdommer og ugras. Hovedvekten ligger på skadegjørere i potet, korn og grasmark, men vi dekker også skadegjørere i småkulturer som bær, løk og gulrot. I 2025 jobbet vi med to nye bestemmelsesnøkler i Plantevernleksikonet: «Larvenøkkel» og "Gulrot-skadegjørers-nøkkel", som skal publiseres i 2026.

I vekstsesongen 2025 ble beslutningsstøtteverktøyet **Grovfôrmodellen** blant annet brukt av NLR til å gi prognoser for avlings- og kvalitetsutvikling i eng. Modellen er integrert i NIBIOs nettløsninger på VIPS-plattformen, og i 2025 undersøkte vi om vi kan utvide det geografiske bruksområdet ved hjelp av alternative beregningsmetoder for potensiell fordamping.

Ny teknologi for måling av vannføring, turbiditet og nitrat ga i 2025 nye muligheter for datainnsamling og analyser i **JOVA-programmet**. På grunn av lovende resultater har vi investert i ytterligere to nitratsensorer, som fra 2026 vil bidra til bedre overvåking av nedbørfeltene Vasshaglona (grønnsaksområde) og Kolstad (kornområde), begge med avrenning til Mjøsa, Oslofjordens øvre nedbørfelt. Dataene vil hjelpe forvaltningen å dokumentere nitrogenavrenning fra jordbruksproduksjoner.

NIBIO drifter «**Beitelagskart på nett**», som leverer kartfestet informasjon for beitelag organisert gjennom tilskuddsordningen «Organisert beitebruk». Etter avtale med Landbruksdirektoratet publiserer NIBIO også oppdatert statistikk fra «Organisert beitebruk» på nettsiden «**Beitestatistikk for sau i utmark**». Her vises antall dyr slept, sanket og tapt i alle kommuner og fylker tilbake til 1981. Dette er viktig informasjon for kommunal planlegging, fordeling av FKT-midler og erstatning for tap av sau til rovdyr.

Kartbasert klimagasskalkulator beregner utslipp og opptak av klimagasser fra arealbruk og endringer i arealbruk. Der kan man laste opp en kommuneplan eller reguleringsplan for å beregne utslippene hvis planen gjennomføres. Etter avtale med Miljødirektoratet har vi gjort kalkulatoren klar for bruk i konsekvensutredninger og plansaker fra januar 2026. Tjenesten blir tilgjengelig for alle med innlogging via ID-porten.

Kartportalen Kilden gjør det enkelt å søke i de fleste av NIBIOs kartdata, samt i data fra andre kartleverandører i Norge digitalt-samarbeidet og i enkelte datasett fra det europeiske romprogrammet Copernicus. Portalen er universelt utformet med brukervennlig design, basert på erfaring og innspill fra brukerne. Brukerne kan også laste opp egne data og sammenligne dem med data i de offisielle kartdatabasene. Kilden fungerer dessuten som en nasjonal portal for andre fagområder som miljø i skog og arealbrukskart for reindrift.

Kartløsningen Gårdskart viser arealressurser og arealtall for landbrukseiendommer sammen med kart. Ved å logge inn via ID-porten kan bonden opprette en egen bruker, slik at tegninger (polygoner, linjer og punkt) kan lagres og brukes igjen senere. Vi ser at tjenesten er viktig og til dels virksomhetskritisk for både forvaltningen og landbruksnæringen, og at den også brukes av mange andre sektorer og miljøer. Bakgrunnskart er oppdatert etter endringer hos Kartverket.

I 2025 har NIBIO videreutviklet den nettbaserte kartoppdateringsklienten AR5web for kommunene slik at de kan ajourholde AR5 på en enkel og tilpasset måte uten å være GIS-spesialister. Vi har også gjennomført åtte AR5web-kurs med i alt 137 deltagere, samt et webinar med 124 deltagere for å

vide ny funksjonalitet. AR5web forenkler kommunenes arbeid med ajourhold av datagrunnlaget. Dette sparer ressurser i kommunene og bidrar til å kutte etterslepet i vedlikehold av kartdata.

NIBIO er partner i **Norge digitalt**, et samarbeid mellom virksomheter som samler inn eller bruker mye stedfestet informasjon. Gjennom ulike fora og prosjekter bidrar NIBIO til deling av data og digitalt samarbeid i landbruket. NIBIO er representert i styret, teknisk fagutvalg, og produktrådene for forvaltning av vektordata og terreng/rasterdata. Gjennom dette arbeidet er NIBIO med på å etablere nye, felles kartløsninger i Norge. Arbeidet er krevende, men vi er helt avhengige av disse løsningene selv, og har erfaring og kompetanse som kan bidra til å forbedre prosesser, organisering, arkitektur, dataforvaltning og teknologi. Standardisering av data og protokoller/formater for samhandling er i endring.

NIBIO er også part i **Geovekst**, et samarbeid for etablering og vedlikehold av de mest nøyaktige kartdataene i Norge. De sentrale Geovekst-partene er Statens Vegvesen, Energibedriftene, kommuner, Kartverket, Telenor, Fylkeskommunene, NVE, landbruksparten og Bane Nor. Gjennom Geovekst-samarbeidet oppdateres kartdata sentralt fra kommunene til en nasjonal enhet (SFKB) som driftes av Kartverket. AR5 inngår i dette samarbeidet. NIBIO har også ansvaret for grønnstrukturkartet, som ble inkludert i Geovekst i 2024. Det pågår arbeid med å gjøre det nye Grunnkart for arealanalyse klart som et fremtidig DOK-datasett.

Skogverndatabasen, Kuregisteret, Hønseregisteret og Planteregisteret er oppdatert med årets nye data. Planteregisteret er tilgjengelig på nibio.no. I 2025 forbedret vi Kuregisteret som brukes til kontroll av produksjonstilskudd til bevaringsverdige storferaser. Kuregisteret ble også gjort tilgjengelig på nibio.no, noe som gjør det enklere å veilede. Dessuten har brukerne nå mulighet til å hente ut slektskapsdata selv.

Programmet **NORKAP**, som benyttes til driftsplanlegging av landbruksskoler og kommunal landbruksforvaltning fungerer fortsatt, men mangler nødvendig vedlikehold. På grunn av stramme budsjetter forventer NIBIO å avvikle tjenesten i 2026.

Effekt for brukerne

Effekten av NIBIOs digitale tjenester for næringsdrivende varierer med størrelse, driftsform og digitale rutiner. Tjenestene er viktige for blant annet drifts- og skjøtselsplanlegging, næringsutvikling, søknad om tilskudd, klimatilpasning, valg av plantesorter, miljøplaner og plantevern- og gjødslingsplaner på den enkelte eiendom. Ved å samle informasjonen i brukervennlige digitale løsninger, gir vi næringsdrivende rask tilgang til oppdatert informasjon hele døgnet. Et felles kartgrunnlag sikrer riktig fordeling av tilskudd mellom kommuner og fylker. Løsningene gjør også at landbruksrådgivere og forvaltning kan jobbe mer effektivt og med høy kvalitet.

Våre digitale tjenester gir fordeler for offentlige myndigheter, ikke bare innen landbruk. Tjenestene er også tilpasset samferdselssektoren, slik at veimyndighetene og deres rådgivere får tilgang til viktig informasjon om jordbruksareal til bruk i planlegging og konsekvensanalyser. Dette gjør planprosesser mer effektive, fordi jordvern hensyn kan vurderes tidlig og man unngår innsigelser senere. Miljøforvaltningen har sammen med NIBIO fått et nasjonalt økosystemkart gjennom samarbeidet om Grunnkart for arealanalyse. Kartet gir en samlet oversikt over økosystemer, basert på eksisterende data om arealdekke, arealressurser, arealbruk og annet kartmateriale i nasjonale datakilder.

God digital dataforvaltning og informasjonsberedskap hos NIBIO gir et solid grunnlag for utredninger og statistiske analyser med høy kvalitet. Statistisk sentralbyrå får rask tilgang til arealdata til bruk i statistikk. De digitale systemene gjør det enklere å levere data til internasjonale organer og prosesser, som ofte kreves gjennom EØS-avtalen.

Enkel tilgang til informasjon om innhold, kvalitet, nøyaktighet og bruk av dataene, sammen med en tilrettelagt feilmeldingstjeneste og brukerservice, gjør at forvaltningen sparer tid og utfører saksbehandlingen mer presist. Det er mye raskere å hente kart og data digitalt, enn å lete i arkivmapper. Når dette gjelder mange saker og kompleks informasjon på gårdsnivå, gir det en stor besparelse i arbeidstid.

Digitaliseringen og de digitale tjenestene til NIBIO gjør det enkelt for forskere og undervisere å få tilgang til data. Selv om hovedmålet er å sikre god informasjonsberedskap for offentlige myndigheter, blir dataene også mer tilgjengelige for forskningsprosjekter. Dette gir økt bruk av datagrunnlaget vårt, og sannsynligvis styrker det kvaliteten og tverrfagligheten i forskning både internt og eksternt.

4.5.2 Effekter av nyere IKT-løsninger internt og for brukerne

4.5.2.1 Innledning

I 2025 har NIBIO gjennomført målrettede tiltak for å styrke den digitale sikkerhet, modernisere den teknologiske plattformen og videreutvikle strukturer for effektiv digital samhandling. Arbeidet omfattet forbedringer innen nettverkssikkerhet, identitets og tilgangsstyring, klientforvaltning, beredskap, samt etablering av fast struktur for ansvarlig arbeid med kunstig intelligens (KI). Tiltakene har samlet sett gitt en mer robust og standardisert teknologisk grunnmur for virksomheten.

4.5.2.2 Sikkerhetstiltak

1. Modernisering av nettverks og tilgangsstyring

NIBIO fortsatte utrulling av portbasert aksesskontroll (802.1X) i 2025. Løsningen ble tatt i bruk på hovedenheten på Ås og utvidet til flere stasjoner, med mål om full standardisering på tvers av virksomheten. Arbeidet videreføres i 2026 for ferdigstillelse av de siste stasjonene. Tiltaket gir bedre sentral styring av hvilke enheter som får koble seg til interne nettverk. Det øker sporbarheten, reduserer risikoen for uautoriserte tilkoblinger og styrker sikkerhetsnivået i hele infrastrukturen.

I 2025 ble brannmurmiljøet ved flere av NIBIOs stasjoner modernisert og standardisert. Oppgraderingen gir en mer enhetlig sikkerhetsarkitektur, og resterende stasjoner vil bli fullført i 2026. Denne oppgraderingen gir også bedre segmentering mellom ulike systemer og tjenester, øker motstandsdyktigheten mot angrep og styrker beskyttelsen av forsknings- og driftsmiljøer.

2. Modernisering av identitets og autentiseringsplattformen

I 2025 avviklet NIBIO den lokale ADFS-løsningen og gikk over til Microsoft Entra ID som felles plattform for innlogging og identitetsstyring. Overgangen innebærer at autentisering nå håndteres i skyen, med moderne sikkerhetsfunksjoner, færre lokale komponenter og mer helhetlig styring av brukertilgang. Tiltaket ga et tryggere og mer robust autentiseringsmiljø, bedre støtte for moderne applikasjoner og reduserte krav til lokal drift og vedlikehold. Det har også gjort det enklere å innføre nye sikkerhetsmekanismer og sentralisere styringen av tilgangskontroll.

NIBIO etablerte i 2025 et nytt miljø for håndtering og utstedelse av digitale sertifikater. Løsningen gjør at hver PC automatisk får sitt eget sikre, maskinbundne sertifikat, som igjen brukes ved innlogging til interne nettverk og tjenester. Effekten er en standardisert og pålitelig måte å identifisere maskiner på, som reduserer risikoen for feilkonfigurasjoner og styrker både nettverkssikkerhet og fremtidig automatisering (blant annet i portbasert tilgangskontroll).

3. Tiltak for sikrere bruk og bedre beredskap

I 2025 etablerte NIBIO Dashlane som den sentrale løsningen for sikker håndtering av tjenestepassord. Innføringen ble gjennomført trinnvis gjennom testing i IKT-avdelingen, vurdering i Sikkerhetsrådet og påfølgende styringsdialog for å sikre riktig forankring i organisasjonen. Løsningen gir ansatte en standardisert og brukervennlig måte å lagre, dele og administrere passord på, og erstatter tidligere usikre praksiser som delte dokumenter, eposter eller lokale passordlister. Innføringen av Dashlane har bidratt til en betydelig forbedring av passordhygiene i hele organisasjonen.

For å sikre trygge rammer ved tjenestereiser til land med forhøyet digital risiko, ble det etablert en standardisert tankeløsning for PCer og utstyr som skal benyttes i slike sammenhenger. Prosessen omfatter en kontrollert klargjøring av maskiner, inkludert minimal programvareinstallasjon, begrenset funksjonalitet og oppdaterte sikkerhetsinnstillinger. Løsningen sikrer at ansatte alltid reiser med maskiner som har lav eksponering og som følger anbefalinger fra sikkerhetsmyndigheter.

I 2025 ble det etablert et eget og isolert labnett for forsknings og laboratoriestyrer ved hovedenheten. Løsningen gir forskningsmiljøene et mer stabilt og tilpasset nettverk, samtidig som det hindrer at utdatert eller sårbart utstyr eksponeres for det ordinære driftsmiljøet. Utdelingen videreføres i 2026 for resterende stasjoner med laboratoriebehov. Segmenteringen gir bedre isolasjon mellom kritisk forskningsutstyr og virksomhetens øvrige IT-systemer. Det reduserer risikoen for krysskoblinger, sikkerhetsbrudd eller utilsiktet påvirkning fra ordinære klienter og tjenester. Løsningen legger også til rette for mer stabil drift av forskningsinfrastruktur og gjør feilsøking enklere og mer presis.

NIBIO styrket epostautentiseringen ved å ta i bruk DMARC og DKIM i 2025. DMARC ble etablert og loggført som et sentralt tiltak for å avvise falske eposter som utgir seg for å komme fra NIBIO. DKIM, som er teknisk grunnlag for signering av utgående epost, ble implementert som en del av samme regime. Samlet gir dette bedre kontroll med hvordan NIBIOs domener brukes, og reduserer muligheten for misbruk. Tiltaket gir økt beskyttelse mot spoofing og phishing, og styrker mottakernes tillit til epost som sendes fra NIBIO. Det bidrar samtidig til bedre leveransequalität i epostflyten og sikrer at virksomhetens digitale identitet fremstår mer profesjonell og troverdig.

Backupstrategien ble i 2025 styrket gjennom etablering av et nytt offline tapelag for lagring av kritiske data. Løsningen er fysisk frakoblet nettverket og dermed utilgjengelig for ondsinnede aktører som forsøker å kompromittere eller slette backupdata, særlig ved ransomwareangrep. Tiltaket ble etablert som en del av et bredere arbeid med beredskap og datagjenoppretting.

Tiltaket øker NIBIOs robusthet ved alvorlige hendelser der ordinære backupmiljøer ikke er tilgjengelige og gir større trygghet for at kritiske data kan gjenopprettes også i scenarier der hele driftsmiljøet er påvirket.

4. Styrket beredskap og øvelser

I 2025 gjennomførte NIBIO en større cyberøvelse i samarbeid med Norsk Regnesentral og NTNU. Øvelsen var utformet for å teste organisasjonens evne til å identifisere, håndtere og eskalere digitale sikkerhetshendelser under realistiske forutsetninger. Scenariet omfattet hele spekteret fra tekniske avvik og økende trusselindikatorer til håndtering i beredskapsstab og kommunikasjon i lederlinjen. Øvelsen involverte både ledelsen, fagmiljøer, IKT-avdelingen og andre nøkkelroller, og ga deltakerne innsikt i beslutningspunkter, ansvarslinjer og nødvendige avklaringer som oppstår i komplekse hendelser. Det ble lagt særlig vekt på samhandling mellom drift, fag og ledelse, koordinering av respons, vurdering av informasjonsgrunnlag, og evnen til å prioritere tiltak under tidspress. Øvelsen fungerte også som en test av kommunikasjon, loggføring, tekniske avklaringsrutiner og samarbeid med eksterne fagmiljøer.

Øvelsen har styrket NIBIOs operative kriseberedskap og tydeliggjort roller, ansvar og samhandlingsflater ved digitale hendelser. Deltakerne fikk økt forståelse for hvordan tekniske og organisatoriske prosesser påvirker hverandre i en beredskapssituasjon. Øvelsen avdekket forbedringsområder og ga konkrete læringspunkter, som nå inngår i videre utvikling av beredskapsplanverk og interne rutiner. Den samlede effekten er bedre koordinering, raskere situasjonsforståelse og økt evne til å håndtere alvorlige digitale hendelser på en strukturert og effektiv måte.

4.5.2.3 Teknologiske forbedringer og arbeidsflate

1. Modernisering av klientplattformen

I 2025 ble samtlige klientmaskiner migrert til Windows 11. Overgangen innebar både tekniske tilpasninger, opprydding i eldre klienter og etablering av felles konfigurasjon på tvers av organisasjonen. Migreringen ble samordnet med øvrige sikkerhets og plattformtiltak for å sikre et helhetlig og moderne klientmiljø. Tiltaket har gitt en ensartet og sikker PC-plattform, med forbedret støtte for moderne funksjoner, bedre ytelse og et høyere sikkerhetsnivå enn foregående operativsystem. Dette legger et solid grunnlag for videre automatisering og standardisering av klientforvaltningen.

Nye mobiltelefoner ble i 2025 satt opp med Mobile Device Management (Intune). Dette sikrer at telefoner automatisk registreres, får riktige sikkerhetsinnstillinger og kan administreres på en enhetlig måte over hele organisasjonen.

I 2025 ble skriver- og skannermiljøet standardisert gjennom innføring av nye multifunksjonsmaskiner (MFP). Utsiftingen omfattet også forbedret støtte for sikker utskrift, digitalisering og dokumenthåndtering. Tiltaket har gitt mer stabil drift, høyere utskriftskvalitet og bedre sikkerhetskontroller ved utskrift og skanning. Brukere opplever jevnere kvalitet, kortere ventetid og mer forutsigbar dokumentflyt.

2. Moderne møte- og formidlingsarenaer

I 2025 gikk Lille Studio og auditorium i O43 over i full ordinær drift etter ferdigstilling i 2024. Fasilitetene er tatt i bruk til videoproduksjon, podkast, livesendinger og hybride arrangementer, og har bidratt til profesjonalisering av intern og ekstern formidling. Tiltaket har gitt NIBIO større kapasitet og kvalitet i formidlingsarbeidet. Det legger til rette for moderne kommunikasjonsformer, øker rekkevidden av arrangementer og forbedrer muligheten for å dele faglig innhold på tvers av enheter.

Auditoriet på Svanhovd ble ferdigstilt og satt i full drift i 2025. Arbeidet omfattet både AV-installasjoner, nettverksforbedringer og praktisk klargjøring av rommet. Dette styrker lokal møte- og formidlingskapasitet på en stasjon med høy aktivitet og gjennomstrømming av brukere. Et moderne auditorium gir bedre tekniske forutsetninger for kurs, møter, formidling og arrangementer i regionen. Det bidrar både til bedre opplevelse for deltagere og til mer effektiv avvikling for arrangører og fagmiljøer.

4.5.2.4 Arbeid med kunstig intelligens (KI) – forbedret og utfyllende versjon

1. Etablering av struktur for ansvarlig KI-bruk

I 2025 etablerte NIBIO en organisert struktur for arbeid med kunstig intelligens. Det ble opprettet tverrfaglige arbeidsgrupper med deltakere fra fag, forskning, informasjonsforvaltning og IKT. Gruppene har ansvar for å vurdere risiko, muligheter, etikk, regelverk, systembehov og beste praksis, og fungerer som rådgivende organ for ledelsen. Arbeidet innebærer også å gi anbefalinger om verktøy, retningslinjer og prioriterte satsingsområder. Tiltaket har gitt NIBIO en mer forutsigbar og helhetlig tilnærming til KI. Det øker organisasjonens modenhet, sikrer bedre forankring i fagmiljøene, og gjør at NIBIO kan bruke KI på en trygg, ansvarlig og målrettet måte.

2. Koordinert støtte til fagmiljøenes KI-utvikling

IKT-avdelingen har i 2025 støttet fagmiljøene i å vurdere og ta i bruk KI-baserte metoder og verktøy. Arbeidet har omfattet rådgivning, opplæring, demonstrasjoner, vurdering av databehov, bistand i verktøyevalueringer og løpende veiledning i prosjekter. Det ble etablert faste status og oppfølgingsmøter for å sikre kvalitet, koordinering og kontinuitet. Tiltaket har gitt fagmiljøene tryggere rammer for å ta i bruk KI i sine arbeidsprosesser. Det har styrket beslutningsgrunnlaget ved verktøyvalg, sikret bedre forankring og bidratt til at KI tas i bruk på en mer hensiktsmessig og ansvarlig måte i forskning, analyse og operativ drift.

4.5.2.5 Oppsummering

Tiltakene som ble gjennomført i 2025 representerer et betydelig løft for NIBIOs digitale infrastruktur og evne til sikker og effektiv drift. Sikkerhetstiltakene har styrket kontrollen over nettverk, identiteter, enheter og dataflyt. Modernisering av klientplattform og mobilforvaltning har gitt de ansatte en mer stabil, standardisert og fremtidsrettet arbeidsflate.

Utbyggingen av møte- og formidlingsarenaer har økt kapasiteten for profesjonell kommunikasjon og samhandling på tvers av stasjoner. Samtidig har etableringen av en struktur for ansvarlig KI-arbeid gitt virksomheten et tydelig rammeverk for trygg og målrettet bruk av kunstig intelligens.

Samlet gir tiltakene et mer robust, helhetlig og moderne digitalt fundament som styrker NIBIOs evne til å levere forskning, forvaltningsstøtte og tjenester, samtidig som det legger til rette for videre digital utvikling i årene som kommer.

4.6 Samfunnssikkerhet, beredskap og informasjonssikkerhet

Sikkerhetsarbeidet i NIBIO omfatter objektsikkerhet, personellsikkerhet og informasjonssikkerhet. Det legges vekt på at disse områdene skal være samordnet, slik at instituttet samlet kan oppnå og opprettholde varig sikkerhet. Verdier må beskyttes gjennom kartlegging av avhengigheter, sårbarheter og trusler som påvirker dem. Sikkerhetsarbeidet i 2025 er kontinuerlig, med økende fokus på bevisstgjøring og på å gjøre lederlinjen gjennomgående i stand til å forebygge og integrere sikkerhet i egne arbeidsprosesser.

4.6.1 Øvelser

I januar 2025 ble det gjennomført en phishing-øvelse for utvalgte grupper, og i september ble det arrangert en omfattende todagers cyberøvelse. Øvelsen ble gjennomført med ekstern bistand som del av en studie ved NTNU. Scenarioet var delt inn i fire steg og simulerte et systematisk dataangrep mot NIBIO. Første fase handlet om å avdekke indikatorer og tegn på at noe var galt, etterfulgt av eskalering med utestenging og løsepengekrav, før en avsluttende fase med normalisering. Øvelsen var rettet mot alle ledd i den interne IT-avdelingen samt øverste ledelse.

I forbindelse med sikkerhetsmåneden i oktober ble det gjennomført et obligatorisk e-læringskurs for alle ansatte. Kurset omhandlet primært informasjonssikkerhet, men tok også opp innsiderproblematikk, holdninger og bevisstgjøring.

4.6.2 Risikovurdering

I første halvår 2025 ble instituttets overordnede risikovurdering revidert. Vurdering av operasjonell og daglig risiko ivaretas i avdelingene. I 2025 har NIBIO anskaffet et ledelsessystem for risikostyring og avvikshåndtering, som skal implementeres i 2026. Systemet skal gi oversikt over det løpende risikobildet og vil bli benyttet i daglig operativ virksomhet, prosjektstyring og strategisk ledelse. Alle ansatte vil få tilgang, med ulike brukerroller.

4.7 Forvaltning av statens eierinteresser i selskaper

NIBIO forvalter statens eierinteresser i selskaper hvor instituttet har mindre eierandeler, hovedsakelig i Graminor AS og ARD Innovasjon AS. Selskapene leverer varer, tjenester og kunnskap innen områder som er relevante for NIBIOs virksomhet.

Forvaltningen følger retningslinjene av 1. juli 2015 fastsatt av Landbruks- og matdepartementet. Det var ingen endringer i NIBIOs eierandeler i 2025. Per 31.12.2025 hadde NIBIO eierinteresser i åtte foretak, som omtalt i note 11 i årsregnskapet.

5 Vurdering av fremtidsutsikter

Geopolitisk uro, krig og økt stormaktsrivalisering har satt sikkerhet og beredskap høyt på dagsorden i de fleste land. Som en liten, åpen økonomi er Norge avhengig av stabile handelsregler, eksport av ferdigvarer og import av nødvendige råvarer. Når stormakter ikke lenger respekterer internasjonale spilleregler, utfordres både næringsliv og forsyningssikkerhet. Samtidig forsterker klimaendringene sårbarheten i globale verdikjeder.

Selv om Norge samlet sett er nettoeksportør av mat, er både havbruk og landbruk avhengige av importerte innsatsfaktorer. Med en selvforsyningsgrad på rundt 40 prosent og et politisk mål om 50 prosent, er robuste og mer selvstendige verdikjeder avgjørende. Den globale uroen understreker behovet for økt bruk av egne ressurser, styrket beredskap og sikring av bosetting i hele landet – særlig i Nord-Norge. Et troverdig forsvar, inkludert Norges ansvar for vertsstøtte til NATO-tropper, forutsetter et fungerende samfunn med næringsliv, matproduksjon og kunnskapsmiljøer som kan levere et solid faglig grunnlag for beslutningstakere.

Europa står samtidig overfor fallende konkurransekraft. EU har varslet omfattende tiltak for å styrke verdiskaping, landbruk, bærekraft og matsikkerhet. Som Norges viktigste handelspartner vil EUs prioriteringer få direkte betydning for oss. Bioøkonomi og sirkulærøkonomi blir sentrale verktøy i omstillingen. NIBIO vil bidra aktivt, både nasjonalt og europeisk, blant annet gjennom satsing på framtidsrettet bioøkonomi og strategiske allianser.

Det er verdt å merke seg at Kina har ambisjoner om å erstatte 50 prosent av de fossile innsatsfaktorene i dagens økonomi med biologiske alternativer. Samtidig kan det se ut til at Kina, som verdens største utslippsland, har nådd utslippstoppen som følge av omfattende investeringer i fornybar energi. Dette utfordrer Europa og andre vestlige land i arbeidet med grønn omstilling av økonomien.

Samtidig øker konfliktnivået og kompleksiteten i spørsmål knyttet til klima, arealbruk og naturmangfold. NIBIO tar ansvar og skal bidra med solid fagkunnskap og helhetlige perspektiver for å støtte kunnskapsbaserte beslutninger.

Digitalisering og kunstig intelligens gir nye muligheter for raskere og mer relevant kunnskapsutvikling. Med styrket satsing på datadrevet tjenesteutvikling kan NIBIO både effektivisere forskningen og gjøre kunnskapen mer tilgjengelig. Samtidig er det avgjørende å verne om faglig integritet og tillit i møte med desinformasjon og ny teknologi.

NIBIO har intensivert arbeidet med å utvikle faglige satsinger og ta lederskap innen områder som er kjernen i instituttets samfunnsoppdrag. Ved å etablere sentre ledet av NIBIO for å skape samarbeidsarenaer mellom komplementære aktører, ønsker instituttet å være en tydelig premissgiver. Dette gjelder også på EU-området, hvor NIBIO har økt antall prosjekter betydelig det siste året, med ambisjon om ytterligere vekst gjennom samarbeid med nordiske og europeiske partnere.

Selv om konkurransen om forskningsmidler har blitt skjerpet det siste året, er NIBIO godt posisjonert til å hevde seg i konkurransen – samtidig som instituttet bidrar til å løse sentrale samfunnsutfordringer. Vi skal fortsette med å bygge gode faglige forskningsporteføljer som er relevante for næring og forvaltning.

Nyhet 16.07.2025: Kartlegger karplanter i jordbrukslandskapet. Foto: Ulrike Bayr

6 Årsregnskap

6.1 Ledelseskomentarer til Årsregnskap 2025

Årsregnskapet for 2025 er utarbeidet i tråd med Bestemmelser om økonomistyring i staten, statlige regnskapsstandarder (SRS), rundskriv fra Finansdepartementet samt retningslinjer fra Landbruks- og matdepartementet (LMD).

NIBIOs driftsinntekter i 2025 var 988,4 mill. kroner, driftskostnadene 976,1 mill. kroner, og netto finansposter 0,2 mill. kroner. Årets resultat ble dermed et overskudd på 12,5 mill. kroner, som utlukkende kommer fra NIBIOs oppdragsvirksomhet, og er disponert til instituttets opptjente virksomhetskapital. Per 31.12.2025 er virksomhetskapitalen 96,7 mill. kroner.

NIBIOs kostnadsmodell sikrer at reelle kostnader belastes de forskjellige prosjektypene for å unngå kryssubsidiering. Behandling av bevilgnings- og tilskuddsprosjekter følger SRS 10 og gir ikke regnskapsmessig resultat.

Kostnader og inntekter

Driftskostnadene minket med 14 mill. kroner.

- Nedgangen i lønnskostnader på 23 mill. kroner skyldes i hovedsak en regnskapsført nedjustering av pensjonskostnader. Denne fremkommer som differansen mellom kostnadsført/avsatt pensjonspremie og faktisk fakturert premie for 2024 og 2025. Se nærmere forklaring i note 2.
- Avskrivninger og prosjektkostnader går også noe ned, mens andre driftskostnader øker med ca. 5 %.

Driftsinntektene minket også i 2025, med 5 mill. kroner.

- Oppdragsinntektene, og de transaksjonsbaserte inntektene, økte samlet med 4 %.
- Tilskuddsinntektene økte med 37 mill. kroner (12 %), først og fremst som følge av økt timeproduksjon på dette området.
- Inntekt fra bevilgninger har i utgangspunktet kun en svak nedgang på 2 %. Regnskapet viser likevel en reduksjon på 50 mill. kroner (10 %), som følge av en nedjustering i årsoppgjøret på 40 mill. kroner i henhold til motsatt sammenstillings prinsipp. Denne skyldes i stor grad justeringen av pensjonskostnader nevnt over, og framkommer nederst i note 17.

Bevilgninger og investeringer

Ubenyttet bevilgning fra LMD og Forskningsrådet er redusert med 14 mill. kroner sammenlignet med 2024. Likevel har samlet ikke inntektsført bevilgning økt med 3 mill. kroner, mye påvirket av bevilgningsavsetningen nevnt i avsnittet over. Se også note 17.

NIBIO investerte totalt 62 mill. kroner i 2025 i forsøkteknisk utstyr, IKT, landbruksmaskiner/kjøretøy, og bygg/eiendom som forvaltes på vegne av LMD.

Øvrige forhold

Riksrevisjonen reviderer og bekrefter regnskapet, og revisjonsberetningen publiseres på NIBIOs nettsider innen 30. april 2026. NIBIO forvalter ingen statlige fond og har ingen tilskuddsforvaltning. Årsregnskapet er utarbeidet fra løpende bokført regnskap i Unit4 ERP, og rapporteres i henhold til frister og bestemmelser i tildelingsbrev og virksomhetsinstruks.

Årsregnskapet for 2025 gir et dekkende bilde av NIBIOs bevilgninger, regnskapsførte inntekter og kostnader, samt eiendeler og gjeld, i samsvar med gjeldende statlige regnskapsstandarder.

NIBIO vurderer den økonomiske situasjonen som robust, med en tilfredsstillende virksomhetskapsital og god styring av bevilgninger og prosjektportefølje.

Arne Rørå

Styreleder

Ivar H Kristensen

Adm. direktør

6.2 Bevilgningsrapportering 31.12.2025

Oppstilling av bevilgningsrapportering, 31.12.2025

Samlet tildeling i henhold til tildelingsbrev fra Landsbruks- og matdepartementet (LMD)				
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling
1100	Landbruks- og matdepartementet	21	Overvåkningsprogram for jordbruksjord	2 000 000
1100	Landbruks- og matdepartementet	21	Utvalget for bedre sameksistens for reindrift og jordbru	200 000
1100	Landbruks- og matdepartementet	50	Vedlikeholdstiltak	3 000 000
1136	Kunnskapsutvikling m.m.	50	Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap	278 450 000
1139	Genressursar, miljø- og ressursregistreringar	50	Tilskudd til genressursforvaltning og miljøtiltak	4 951 000
1149	Verdiskapnings- og utviklingstiltak i landbruket	73	Tilskudd til skog-, klima- og energitiltak i skogbruket	650 000
<i>Sum utgiftsført</i>				289 251 000

Samlet tildeling i henhold til tildelingsbrev fra Norges forskningsråd (NFR)				
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling
1137	Forskning og innovasjon	72	Husleiekompensasjon NIBIO	10 236 588
1137	Forskning og innovasjon	72	Grunnbevilgning	151 341 616
285	Norges forskningsråd	53	Retur-EU	17 677 043
<i>Sum utgiftsført</i>				179 255 247

<i>Sum utgiftsført (LMD og NFR)</i>	468 506 247
-------------------------------------	-------------

Beholdninger rapportert i likvidrapport **	Note *	Regnskap 2025
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	16	407 669 889
Endringer i perioden		-29 040 523
<i>Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank</i>	16	378 629 366

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)					
Konto	Te kst	Note*	2025	2024	Endring
82.11.05	Beholdninger på konto(er) i Norges Bank	16	378 629 366	407 669 889	-29 040 523
62.60.11	Aksjer (gruppe 1)	11	100 000	100 000	0

* Henvising til aktuell note i virksomhetsregnskapet.

** Dersom virksomheten disponerer flere oppgjørskontoer i Norges Bank enn den ordinære driftskontoen, skal også disse beholdningene spesifiseres med inngående saldo, endring i perioden og utgående saldo. Slike beholdninger skal også inngå i oversikten over beholdninger rapportert til kapitalregnskapet.

Regnskapsprinsipper - for oppstilling av bevilgningsrapportering for nettobudsjetterte virksomheter

Årsregnskap for statlige forvaltningsorganer med særskilte fullmakter til bruttoføring utenfor statsbudsjettet (nettobudsjetterte virksomheter) er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer i bestemmelser om økonomistyring i staten (bestemmelsene). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2025 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Nettobudsjetterte virksomheter får bevilgningen fra overordnet departement innbetalt til sin bankkonto og beholdninger på oppgjørskonto overføres til nytt år.

Oppstilling av bevilgningsrapportering omfatter en øvre del som viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Midtre del av oppstillingen viser hva som er rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser virksomhetens saldo og likvidbevegelser på oppgjørskonto i Norges Bank. I nedre del av oppstillingen fremkommer alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Note C Oversikt over binding på framtidige års bevilgninger**Avtaler om leie av kontorlokaler**

Gjenværende varighet	Årlig leiebeløp	Av neste års bevilgning	Av senere års bevilgning	Samlet binding på framtidige års bevilgninger
Varighet inntil 1 år	2 858 000	1 873 000	-	1 873 000
Varighet 1-5 år	6 098 000	6 098 000	9 810 000	15 908 000
Varighet over 5 år	20 473 000	20 005 000	280 305 000	300 310 000
Totalt	29 429 000	27 976 000	290 115 000	318 091 000

Andre vesentlige leieavtaler*

Gjenværende varighet	Årlig leiebeløp	Av neste års bevilgning	Av senere års bevilgning	Samlet binding på framtidige års bevilgninger
Varighet inntil 1 år	5 482 000	2 841 000	-	2 841 000
Varighet 1-5 år	6 640 000	6 640 000	8 853 000	15 493 000
Varighet over 5 år	-	-	-	-
Uten slutt dato	3 127 000	-	-	-
Totalt	15 249 000	9 481 000	8 853 000	18 334 000

Vesentlige avtaler om kjøp av tjenester

Gjenværende varighet	Årlig beløp	Av neste års bevilgning	Av senere års bevilgning	Samlet binding på framtidige års bevilgninger
Varighet inntil 1 år	1 200 000	1 200 000	-	1 200 000
Varighet 1-5 år	-	-	-	-
Varighet over 5 år	-	-	-	-
Totalt	1 200 000	1 200 000	-	1 200 000

* Andre vesentlige leieavtaler gjelder:

- Lisens- og support på trådløst nett og nettverks-switcher
- Lisens, kunstig intelligens
- Lisens, Oracle Cloud Infrastructure
- Lisens for systemene Unit4 ERP (UBW) og InstiPro
- Omløpsfoto fra Kartverket (uten slutt dato)
- ESRI GIS programvare

Merk: NIBIO benytter i svært liten grad bevilgning til å dekke kostnader beskrevet i denne noten. De aller fleste av disse kostnadene blir fordelt utover NIBIOs prosjekter via timeregistrering, som overhead-element i timeprisen.

6.3 Resultatregnskap

Resultatregnskap			
	Note	31.12.2025	31.12.2024
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	440 093 916	490 208 148
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	360 341 977	323 015 808
Inntekt fra oppdrag	1	164 245 499	158 457 839
Salgs- og leieinntekter	1	8 265 475	9 091 263
Andre driftsinntekter	1	15 464 096	12 905 864
<i>Sum driftsinntekter</i>		988 410 963	993 678 922
Driftskostnader			
Prosjekt-/varekostnader		26 270 157	27 849 464
Lønnskostnader	2	643 045 405	665 751 372
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3,4	40 732 802	42 583 104
Andre driftskostnader	5	266 052 844	253 829 025
<i>Sum driftskostnader</i>		976 101 208	990 012 966
Driftsresultat		12 309 755	3 665 955
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	6	626 532	790 375
Finanskostnader	6	431 516	1 071 347
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>		195 017	-280 972
Ekstraordinære finansinntekter (mottatt utbytte)	6	-	
Resultat av periodens aktiviteter		12 504 772	3 384 983
Herav resultat av periodens aktivitet (oppdrag)		12 504 772	8 011 102
Avregninger og disponeringer			
Avregning bevilgningsfinansiert virksomhet (nettobudsjetterte)	7	-	-4 626 119
Disponering av periodens resultat (til virksomhetskapi tal)	8	12 504 772	8 011 102
<i>Sum avregninger og disponeringer</i>		12 504 772	3 384 983
Resultatelementer			
Underskudd fra bevilgningsfinansiert virksomhet	7	-	-4 626 119
Overskudd fra oppdragsvirksomhet til virksomhetskapi talen	8	12 504 772	8 011 102
<i>Resultat av periodens aktiviteter (bevilgning, tilskudd, oppdrag)</i>		12 504 772	3 384 983

6.4 Balanse

Balanse			
	Note	31.12.2025	31.12.2024
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Programvare og lignende rettigheter	3	4 612 783	6 151 779
Korrigeringsmerverdiavgift	3	-	-
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		4 612 783	6 151 779
II Varige driftsmidler			
Husdyr	4	662 840	662 840
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	4	13 768 826	15 916 055
Maskiner og transportmidler	4	23 595 567	21 654 347
Forsøks teknisk utstyr	4	70 063 125	75 204 684
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	4	104 757 965	77 321 789
Korrigeringsmerverdiavgift	4	-	-0
<i>Sum varige driftsmidler</i>		212 848 322	190 759 716
III Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	11	1 142 555	1 142 555
Andre langsiktige fordringer		10 088 830	11 254 265
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		11 231 385	12 396 820
Sum anleggsmidler		228 692 490	209 308 315
B. Omløpsmidler			
I Beholdninger av varer og driftsmateriell			
Beholdninger av varer og driftsmateriell	12	5 007 292	4 587 511
<i>Sum beholdning av varer og driftsmateriell</i>		5 007 292	4 587 511
II Fordringer			
Kundefordringer	13	95 472 949	84 614 451
Opptjente, ikke fakturerte inntekter (fra oppdragsprosjekter)	14	11 524 531	8 765 452
Andre fordringer	15	16 036 625	10 798 151
<i>Sum fordringer</i>		123 034 105	104 178 055
III Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd	16	391 171 643	444 811 978
Kontanter og lignende	16	26 405	32 916
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		391 198 048	444 844 894
Sum omløpsmidler		519 239 446	553 610 459
Sum eiendeler		747 931 936	762 918 774

Balanse			
	Note	31.12.2025	31.12.2024
STATENS KAPITAL OG GJELD			
C. Statens kapital			
I Virksomhetskaptal			
Opptjent virksomhetskaptal	8	96 693 421	84 188 649
<i>Sum virksomhetskaptal</i>		96 693 421	84 188 649
II Avregninger			
Avregnet bevilgningsfinansiert virksomhet (nettobudsjetterte)	7	-	-
<i>Sum avregninger</i>		-	-
III Utsatt inntektsføring av bevilgning (nettobudsjetterte)			
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	3, 4	217 461 105	196 911 495
Ikke inntektsført bevilgning	17	124 094 287	121 031 567
<i>Sum utsatt inntektsføring av bevilgning (nettobudsjetterte)</i>		341 555 392	317 943 061
Sum statens kapital		438 248 813	402 131 710
D. Gjeld			
I Avsetning for langsiktige forpliktelser			
Avsetninger langsiktige forpliktelser		-	-
<i>Sum avsetning for langsiktige forpliktelser</i>		-	-
II Annen langsiktig gjeld			
Øvrig langsiktig gjeld		36 400	36 400
<i>Sum annen langsiktig gjeld</i>		36 400	36 400
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		52 457 248	46 731 510
Skyldig skattetrekk og andre trekk		24 503 811	20 360 075
Skyldige offentlige avgifter		28 163 169	28 931 819
Avsatte feriepenger		64 368 562	62 235 765
Ikke inntektsført tilskudd og overføringer (nettobudsjetterte)	18	65 802 463	101 477 716
Mottatt forskuddsbetaling (fra oppdragsprosjekter)	14	12 328 508	13 431 058
Annen kortsiktig gjeld	19	62 022 961	87 582 721
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		309 646 723	360 750 664
Sum gjeld		309 683 123	360 787 064
Sum statens kapital og gjeld		747 931 936	762 918 774

6.5 Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstilling etter den direkte metoden for nettobudsjetterte virksomheter		
	31.12.2025	31.12.2024
Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter		
Innbetalinger		
innbetalinger av bevilgning	468 506 247	460 100 797
innbetalinger av tilskudd og overføringer	445 200 525	402 762 601
innbetalinger fra oppdrag	160 371 540	158 070 493
innbetalinger fra salg av varer og tjenester	23 679 571	21 826 331
andre innbetalinger, inkludert koordinatomidler	126 924 031	238 781 718
Sum innbetalinger	1 224 681 913	1 281 541 941
Utbetalinger		
utbetalinger for kjøp av varer og tjenester	-291 845 532	-280 277 610
utbetalinger av lønn og sosiale kostnader	-472 894 133	-463 613 137
utbetalinger av skatter og offentlige avgifter	-242 217 242	-246 052 538
andre utbetalinger, inkludert koordinatomidler	-209 968 929	-237 055 555
Sum utbetalinger	-1 216 925 836	-1 226 998 840
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter * (se avstemming neste side)	7 756 077	54 543 101
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
innbetalinger ved salg av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	55 000	346 100
utbetalinger ved kjøp av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	-61 652 940	-49 233 913
innbetalinger ved salg av aksjer og andeler	-	-
utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler	-	-
utbetalinger ved kjøp av obligasjoner og andre fordringer	-	-
innbetalinger ved salg av obligasjoner og andre fordringer	-	-
innbetalinger av rente og utbytte	48 139	5 509
utbetalinger av renter	-4 784	-12 634
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-61 554 585	-48 894 939
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
innbetalinger av virksomhetskaper	-	-
tilbakebetalinger av virksomhetskaper	-	-
utbetalinger av utbytte til statskassen	-	-
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-	-
Kontantstrømmer knyttet til overføringer		
innbetalinger fra statskassen til tilskudd til andre	-	-
utbetalinger av tilskudd og overføringer til andre	-	-
Netto kontantstrøm knyttet til overføringer	-	-
Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter	151 662	-273 847
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-53 646 845	5 374 315
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	444 844 894	439 470 579
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	391 198 048	444 844 894

* Avstemming	Relevante noter	31.12.2025	31.12.2024
avregning bevilgningsfinansiert virksomhet	7	0	-4 626 119
disponering av periodens resultat (til virksomhetskapskapital)	8	12 504 772	8 011 102
bokført verdi avhendede anleggsmidler	3, 4	370 527	1 092 959
ordinære avskrivninger	3, 4	40 732 802	42 583 104
nedskrivning av anleggsmidler	3, 4	0	0
avsetning utsatte inntekter (tilgang anleggsmidler)	3, 4	-61 652 940	-49 233 913
endring i statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	3, 4	20 549 611	5 557 850
endring i ikke inntektsført bevilgning	17	3 062 720	-40 865 201
endring i beholdninger av varer og driftsmateriell	12	-419 781	-1 180 264
endring i kundefordringer	13	-10 858 497	3 580 412
endring i leverandørgjeld		5 725 738	-5 248 088
endring i ikke inntektsført tilskudd og overføringer	18	-35 675 253	14 126 024
effekt av valutakursendringer	6	-151 662	273 847
poster klassifisert som investerings- og finansieringsaktiviteter	3,4,6,11	61 554 585	48 894 939
poster klassifisert som kontantstrømmer knyttet til overføringer	10	0	0
endring i andre tidsavgrensingsposter		-27 986 544	31 576 448
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter		7 756 078	54 543 100

6.6 Regnskapsprinsipper og noter til årsregnskapet

Virksomhetsregnskap avlagt i henhold til de statlige regnskapsstandardene (SRS)

Virksomhetsregnskapet for 2025 er utarbeidet i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS) senest oppdatert desember 2024. NIBIO - Norsk institutt for bioøkonomi ble opprettet 1.7.2015 og er en nettobudsjettert virksomhet med særskilte fullmakter.

Motsatt sammenstilling

Inntekt fra bevilgning inntektsføres i henhold til prinsippet om motsatt sammenstilling ved årets slutt. Dette følger av SRS 10 Inntekt fra bevilgninger.

Inntekter fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer

Inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer inntektsføres i den perioden tilhørende aktivitetene er utført, det vil si i den perioden kostnadene påløper (motsatt sammenstilling). Bevilgning som skal benyttes i aktiviteter i senere perioder, periodiseres i balansen for inntektsføring i takt med fremdrift/arbeid i prosjektet. På bakgrunn av dette er avregnet et resultat lik null for den bevilgningsfinansierte virksomheten under regnskapslinjen Avregning bevilgningsfinansiert virksomhet.

Bevilgning som benyttes til investeringer avsettes på regnskapslinjen «Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler» i balansen, med det beløpet som faktisk er investert i regnskapsperioden. Slike avsatte midler inntektsføres i takt med avskrivninger av anleggsmidlene som midlene skal dekke. Dette medfører at kostnadsførte avskrivninger inngår blant virksomhetens driftskostnader uten å få resultateneffekt.

Transaksjonsbaserte inntekter (fra oppdrag, salgs-/leieinntekter og andre driftsinntekter)

Transaksjonsbaserte inntekter resultatføres når disse er opptjent. Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Salg av tjenester inntektsføres i takt med at kostnader belastes prosjektrengskapene.

Kostnader

Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt. Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, kostnadsføres i takt med at aktivitetene utføres (motsatt sammenstilling).

Prosjekt-/varekostnader inneholder utelukkende leverandørkostnader knyttet til oppdragsprosjekter. Øvrige oppdragskostnader er presentert som lønns- og andre driftskostnader.

Prosjekt-/varekostnader knyttet til bevilgnings- og tilskudds prosjekter er presentert under lønns- og andre driftskostnader.

Pensjoner

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Det er følgelig ikke gjort beregning eller avsetning for eventuell over-/underdekning i pensjonsordningen. Årets pensjonskostnad tilsvarende arbeidsgivers andel av årlig premiebeløp til Statens pensjonskasse (SPK) og KLP.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av virksomheten. Med varig menes utnyttbar levetid på tre år eller mer. Med betydelig menes enkeltstående eller grupper av anskaffelser (kjøp) med anskaffelseskost på kr. 50.000 i henhold til SRS 17 av desember 2024. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Anleggsmidler nedskrives til virkelig verdi ved en eventuell bruksendring, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Påkostninger i leide lokaler er aktivert med avskrivningstid lik forventet utnyttbar levetid for påkostningen, og er presentert som infrastruktureiendeler.

Kontorinventar og datamaskiner (PCer, servere mm.) med utnyttbar levetid på tre år eller mer er balanseført som egne grupper.

Egenutvikling av programvare

Kjøp av bistand til utvikling av programvare er balanseført. Utgifter vedrørende bruk av egne ansatte knyttet til applikasjonsutviklingsfasen ved utvikling av programvare, er ikke balanseført.

Investeringer i aksjer og andeler

Investeringer i aksjer og andeler er balanseført til laveste av kostpris og virkelig verdi. Dette gjelder både langsiktige og kortsiktige investeringer. NIBIO har ikke mottatt aksjeutbytte i 2025.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld. Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Beholdning av varer og driftsmateriell

Beholdninger omfatter varer for salg og driftsmateriell som benyttes i, eller utgjør en integrert del av virksomhetens offentlige tjenesteyting. NIBIO har lagt til grunn SRS 12 hvor beholdninger av varer og driftsmateriell er verdsatt til det laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi. Det foretas nedskrivning for påregnelig ukurans.

Leieavtaler

I henhold til SRS 13 om leieavtaler kan statlige virksomheter velge å behandle alle leieavtaler som operasjonelle leieavtaler. NIBIO har valgt å klassifisere alle leieavtaler som operasjonelle leieavtaler.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning for forventet tap. Avsetning for tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene etter gjennomgang med de enkelte prosjektledere. NIBIO har historisk lave tap på kundefordringer.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert til kursen ved regnskapsårets slutt.

Statens kapital

Statens kapital består av virksomhetskapskapital, avregninger og statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler i henhold til SRS 1 Oppstillingsplaner for resultatregnskap og balanse. Avsnittet viser statens samlede finansiering av virksomheten.

Avregninger

For nettobudsjetterte virksomheter er avregninger lik nettobeløpet av alle balanseposter, dvs. eiendeler (med unntak av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler) fratrukket gjeld, som er finansiert av avregnet bevilgningsfinansiert virksomhet.

Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler

Balanseført verdi av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler har motpost i regnskapslinjen Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den direkte modellen tilpasset nettobudsjetterte, statlige virksomheter og SRS 2 av desember 2020.

Selvassurandørprinsippet

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

NIBIO er del av statens konsernkontoordning som innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank. NIBIO tilføres likvider løpende gjennom året i henhold til utbetalingsplan fra overordnet departement. NIBIO disponerer en egen oppgjørskonto i konsernkontoordningen i Norges Bank. Denne konto rente-beregnes ikke. NIBIO beholder likviditeten ved årets slutt som nettobudsjettert virksomhet.

Nyhet 24.06.2025: [Flatehogst i barskog gir mindre karbon i humuslaget](#). Foto: John Yngvar Larsson

Note 1 Driftsinntekter

	31.12.2025	31.12.2024
Inntekt fra bevilgninger		
Inntekt fra bevilgning fra overordnet departement	288 389 959	331 336 999
Inntekt fra NFR grunnbevilgning	149 139 937	149 310 627
Inntekt fra NFR husleiekompensasjon	10 236 588	9 996 668
Inntekt fra NFR RETUR-EU	17 677 043	11 447 347
- brutto benyttet til investeringer i immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	-61 652 940	-49 233 913
+ utsatt inntekt fra avsetning knyttet til investeringer (avskrivninger og nedskrivninger)	40 732 802	42 583 104
+ utsatt inntekt fra avsetning knyttet til investeringer (bokført verdi avhendede anleggsmidler)	370 527	1 092 959
- utbetaling av bevilgning til andre	-4 800 000	-6 325 643
Sum inntekt fra bevilgninger	440 093 916	490 208 148
Inntekt fra tilskudd og overføringer		
NFR-prosjekter	101 665 698	92 008 043
Internasjonale prosjekter, inkludert EU-prosjekter	70 146 274	63 643 637
Andre tilskuddsprojekter	188 530 005	167 364 127
Sum inntekt fra tilskudd og overføringer	360 341 977	323 015 808
Inntekt fra oppdrag		
Fakturerte inntekter på oppdragsprosjekter	160 671 540	157 770 493
Periodiserte inntekter på oppdragsprosjekter	3 573 960	687 345
Sum inntekt fra oppdrag	164 245 499	158 457 839
Salgs- og leieinntekter		
Utleie av lokaler/eiendom	8 265 475	9 091 263
Salg analyser	0	0
Sum salgs- og leieinntekter	8 265 475	9 091 263
Andre driftsinntekter		
Gevinst ved avgang anleggsmidler	50 000	170 797
Andre driftsinntekter	14 157 522	11 618 727
Div. salg konferansesenter	1 256 575	1 116 341
Sum andre driftsinntekter	15 464 096	12 905 864
Sum driftsinntekter	988 410 963	993 678 922

Nyhet 07.07.2025: [Kan plantedroner erstatte manuell skogplanting?](#) Foto: Steffan Lloyd

Note 2 Lønnskostnader		
	31.12.2025	31.12.2024
Lønn	486 223 033	476 344 007
Feriepenger	61 397 923	60 233 613
Arbeidsgiveravgift	72 738 605	76 391 482
Pensjonskostnader*	21 336 491	50 497 354
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-16 888 698	-16 417 182
Andre ytelser	18 238 050	18 702 098
Sum lønnskostnader	643 045 405	665 751 372
Utførte årsverk (i perioden) **	696	704

Lønn og andre ytelser til administrerende direktør Ivar Horneland Kristensen		
Brutto lønn	1 813 417	1 733 858
Trekkpliktige naturalytelser	1 665	1 665
Trekkpliktige utgiftsgodtgjørelser	35 477	25 932
Samlede godtgjørelser til administrerende direktør	1 850 558	1 761 455
Lønn og andre ytelser til styreleder og de enkelte medlemmer av styret		
Arne Rørå (styreleder)	196 622	207 082
Kirsten Indgjerd Værdal	98 345	106 549
Kristin Ianssen	77 748	82 400
Erlend Bullvåg	78 746	76 453
Lars Petter Bartnes (nytt medlem i 2025)	39 797	-
Astrid Lier Rømuld (fratrådte i 2025)	38 533	74 168
Erling Meisingset	82 959	88 170
Ingunn Molund Vågen	73 974	87 024

* Nærmere om pensjonskostnader

Løpende kostnadsført pensjonspremie er basert på Statens pensjonskasse (SPK) sin prognostiserte premiesats for arbeidsgiverandelen, som i 2025 var 9,9 %. Faktisk fakturert pensjonspremie i 2025 ble imidlertid kun 6,6 % (arbeidsgiverandel av pensjonspremie i forhold til pensjonsgrunnlaget i 2025 rapportert til SPK). For 2024 utgjorde den prognostiserte premiesatsen også 9,9 %, mens den faktiske premiesatsen til slutt ble 7,4 %. De vesentligste årsakene til avvikene er at faktisk lønnsoppgjør og pensjoneringstidspunkt for ansatte i NIBIO har vært annerledes enn forventet i SPKs prognose.

Den samlede effekten av lavere faktiske fakturerte pensjonspremier ble først kjent i løpet av 2025, og er derfor regnskapsført i 2025. Dette medfører at pensjonskostnadene for 2025 er en del lavere enn for 2024, da kostnadene inkluderer en nedjustering. De faktiske pensjonskostnadene, basert på hva SPK til slutt har fakturert, er henholdsvis ca 39 millioner kroner for 2025 og 33 millioner kroner for 2024, altså en annen fordeling det som står presentert i tabellen over. Totalen er likevel den samme, og SPK skal ikke fakturere NIBIO for flere pensjonskostnader tilhørende disse to periodene.

** Nærmere om årsverk

Utførte årsverk (i perioden) er beregnet ut fra summen av alle standardtimene som NIBIOs ansatte skal jobbe for å fylle sin stilling, justert for betalt overtid og for fravær utover én arbeidsdag bortsett fra ferie. For timelønnede er faktiske antall registrerte timer hensyntatt.

Nyhet 25.08.2025: [54 tonn trevirke avslører stort ombrukspotensial](#). Foto: Kathrine Torday Gulden

Note 3 Immaterielle eiendeler			
	Programvare og lignende rettigheter	Justering mva*	Sum
Anskaffelseskost 01.01.2025	56 289 136	-3 648 690	52 640 446
Tilgang i 2025	1 525 685		1 525 685
Avgang anskaffelseskost i 2025 (-)	-	3 648 690	3 648 690
Overføring mellom grupper	-		-
Anskaffelseskost 31.12.2025	57 814 821	-	57 814 821
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.2025	12 031 244	-	12 031 244
Nedskrivninger i 2025	-	-	-
Akkumulerte avskrivninger 01.01.2025	38 106 113	-3 648 690	34 457 423
Ordinære avskrivninger i 2025	3 064 680	-	3 064 680
Akkumulerte avskrivninger avgang i 2025 (-)	-	3 648 690	3 648 690
Balanseført verdi 31.12.2025	4 612 784	-	4 612 784
Avskrivningssetser (levetider)	3 til 10 år lineært	5 år lineært	
Avhendelse av varige immaterielle eiendeler i 2025:			
Salgssum ved avgang anleggsmidler	-	-	-
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	-	-	-
= Regnskapsmessig gevinst/tap	-	-	-

Note 4 Varige driftsmidler

	Husdyr	Bygninger og annen fast eiendom	Infrastruktur- eiendeler	Andre anlegg	Arbeids- maskiner	Transport- midler
Anskaffelseskost 01.01.2025	662 840	6 783 583	66 923 454	16 592 316	24 701 893	11 008 673
Tilgang i 2025	-	-	37 744 423	547 570	2 577 670	2 524 863
Avgang anskaffelseskost i 2025 (-)	-	-	-	-439 001	-140 614	-240 988
Overføring mellom grupper	-	-34 922	34 922	-	-	-
Anskaffelseskost 31.12.2025	662 840	6 748 661	104 702 799	16 700 885	27 138 950	13 292 547
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.2025	-	-	-	-	-	-
Nedskrivninger i 2025	-	-	-	-	-	-
Akkumulerte avskrivninger 01.01.2025	-	2 681 796	16 890 416	4 778 048	9 763 636	4 292 583
Ordinære avskrivninger i 2025	-	335 965	4 294 441	2 287 122	1 999 325	1 103 382
Akkumulerte avskrivninger avgang i 2025 (-)	-	-9 499	9 499	-392 711	-126 509	-196 488
Balansført verdi 31.12.2025	662 840	3 740 400	83 508 443	10 028 425	15 502 497	8 093 071
Avskrivningssatser (levetider)	Ingen avskrivning	20 år lineært	10 til 30 år lineært	3 til 10 år lineært	5 til 20 år lineært	5 til 10 år lineært
Avhendelse av varige driftsmidler i 2025:						
Salgssum ved avgang anleggsmidler	-	-	-	-	-	50 000
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	-	9 499	-9 499	-46 290	-14 105	-44 500
= Regnskapsmessig gevinst/tap	-	9 499	-9 499	-46 290	-14 105	5 500

Note 4 Varige driftsmidler (fortsettelse)

	Forsøks- teknisk utstyr	Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.	Datautstyr	Delsum	Justering mva*	Sum
Anskaffelseskost 01.01.2025	146 646 913	18 253 859	59 453 243	351 026 775	-15 809 847	335 216 928
Tilgang i 2025	11 073 726	736 476	4 922 527	60 127 255	-	60 127 255
Avgang anskaffelseskost i 2025 (-)	-1 083 859	-51 041	-5 640 756	-7 596 260	15 809 847	8 213 587
Overføring mellom grupper	-	-	-	-	-	-
Anskaffelseskost 31.12.2025	156 636 779	18 939 294	58 735 014	403 557 769	-	403 557 769
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.2025	-	-	-	-	-	-
Nedskrivninger i 2025	-	-	-	-	-	-
Akkumulerte avskrivninger 01.01.2025	71 442 228	8 866 254	41 552 097	160 267 058	-15 809 847	144 457 211
Ordinære avskrivninger i 2025	16 001 607	1 382 518	10 263 761	37 668 122	-	37 668 122
Akkumulerte avskrivninger avgang i 2025 (-)	-870 181	-51 041	-5 588 803	-7 225 733	15 809 847	8 584 114
Balansført verdi 31.12.2025	70 063 125	8 741 563	12 507 959	212 848 322	-	212 848 322
Avskrivningssatser (levetider)	3 til 20 år lineært	5 til 15 år lineært	3 til 10 år lineært		5 år lineært	
Avhendelse av varige driftsmidler i 2025:						
Salgssum ved avgang anleggsmidler	-	-	-	50 000	-	50 000
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	-213 678	-	-51 953	-370 527	-	-370 527
= Regnskapsmessig gevinst/tap	-213 678	-	-51 953	-320 527	-	-320 527

*** Nærmere om korrigering merverdiavgift**

Skatteetaten har akseptert at NIBIO har full fradragsrett for merverdiavgift fra og med T4 2015. Som følge av dette endret NIBIO bokføringspraksis fra og med T5 2020, og har derfor korrigert regnskapstallene for de tidligere periodene.

NIBIO fikk i 2020 tilbakebetalt for mye innbetalt merverdiavgift for perioden T4 2015 - T4 2020 fra Skatteetaten. Dette vil påvirke varige driftsmidler og avskrivninger frem til og med 2024. Alle justeringer er bokført.

Note 5 Andre driftskostnader

	31.12.2025	31.12.2024
Frakt og transport	1 175 808	1 372 038
Husleie	48 582 251	45 913 132
Energi, brensel og vann, og andre kostnader lokaler	23 583 799	24 044 591
Leie maskiner, inventar, jord o.l.	39 051 614	32 955 851
Verktøy, inventar < kr 50.000 og driftsmaterialer	23 183 238	21 776 165
Reparasjon og vedlikehold	16 512 967	16 185 590
Kjøp av konsulenttjenester og andre fremmede tjenester	46 276 380	42 918 234
Kontorrekvisita, bøker, møter og kurs	20 060 911	23 038 132
Telefon, porto o.l.	3 014 099	2 502 814
Kostnad transportmidler	2 011 745	1 946 489
Kostnad og godtgjørelse for reise, diett, bil o.l.	33 942 823	33 136 672
Salg, reklame og representasjon	1 114 031	793 817
Kontingent og gave	1 735 425	1 743 346
Forsikringspremie, garanti og service	735 811	684 852
Annen kostnad	4 650 633	3 535 418
Tap o.l.	421 310	1 281 883
Sum andre driftskostnader, inkludert alle kostnader som dekkes direkte på prosjekter	266 052 844	253 829 025

Tallene i tabellen *over* inkluderer kostnader som blir belastet prosjekter som finansieres av tilskuddsgivere eller bevilgning. I tabellen *nedanfor* presenteres kostnadene hvor slike direkte prosjektutlegg er ekskludert, og viser altså kostnader til intern drift av NIBIO:

	31.12.2025	31.12.2024
Frakt og transport	476 070	591 188
Husleie	48 487 321	45 508 285
Energi, brensel og vann, og andre kostnader lokaler	23 179 714	23 717 898
Leie maskiner, inventar, jord o.l.	24 539 387	19 694 535
Verktøy, inventar < kr 50.000 og driftsmaterialer	11 192 247	10 375 841
Reparasjon og vedlikehold	13 686 616	14 118 523
Kjøp av konsulenttjenester og andre fremmede tjenester	9 371 017	6 596 201
Kontorrekvisita, bøker, møter og kurs	4 983 191	3 723 993
Telefon, porto o.l.	2 858 178	2 409 920
Kostnad transportmidler	1 975 184	1 937 832
Kostnad og godtgjørelse for reise, diett, bil o.l.	5 688 158	4 380 041
Salg, reklame og representasjon	277 044	463 557
Kontingent og gave	618 736	629 836
Forsikringspremie, garanti og service	616 023	587 842
Annen kostnad	4 343 830	3 303 929
Tap o.l.	421 310	1 281 883
Sum andre driftskostnader, ekskludert alle kostnader som dekkes direkte på prosjekt	152 714 027	139 321 303

Note 5 Andre driftskostnader (fortsettelse)**Tilleggsinformasjon om vesentlige operasjonelle leieavtaler**

Gjenværende varighet	Type eiendel					Sum
	Immaterielle eiendeler	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	Infrastruktur-eiendeler	
Varighet inntil 1 år	8 147 768	22 236 695	342 004	-	-	30 726 467
Varighet 1-5 år	7 146 777	8 575 765	1 017 081	878 757	2 881 508	20 499 887
Varighet over 5 år	-	18 472 159	-	-	-	18 472 159
Kostnadsført leiebetaling for 2025	15 294 545	49 284 619	1 359 085	878 757	2 881 508	69 698 514

NIBIO har:

- Softwarelisenser med varighet inntil ett år, der samlet kostnadsført leiebetaling for 2025 er kr 8 147 768,-.
- Softwarelisenser med varighet på 1 - 5 år, der samlet kostnadsført leiebetaling for 2025 er kr 7 146 777,-.
- Husleieavtale med LMD, som utløper 31.12.2025, der samlet kostnadsført leiebetaling for 2025 er 21 437 000,-.
- Andre husleieavtaler som utløper i 2025, der samlet kostnadsført leiebetaling for 2025 er 799 695,-.
- Hus- og jordleieavtaler med varighet på 1 - 5 år, der samlet kostnadsført leiebetaling for 2025 er kr 8 575 765,- (jordleie utgjør kr 20 035,-).
- Hus- og jordleieavtaler med varighet over 5 år, der samlet kostnadsført leiebetaling for 2025 er kr 18 472 159,- (jordleie utgjør kr 797 286,-).
- Leasingavtaler på landbruksmaskiner, med varighet inntil ett år, der samlet kostnadsført leiebetaling for 2025 er kr 342 004,-.
- Leasingavtaler på landbruksmaskiner, med varighet på 1 - 5 år, der samlet kostnadsført leiebetaling for 2025 er kr 1 017 081,-.
- Leieavtale på multifunksjonskontormaskiner, med varighet inntil ett år, der samlet kostnadsført leiebetaling for 2025 er kr 878 757,-.
- Leieavtale på IKT-infrastruktur, med varighet på 2 år, der samlet kostnadsført leiebetaling for 2025 er kr 2 881 508,-.

Note 6 Finansinntekter og finanskostnader

	31.12.2025	31.12.2024
Finansinntekter		
Renteinntekter	48 139	5 509
Valutagevinst (agio)	578 393	784 866
Annen finansinntekt	-	-
Sum finansinntekter	626 532	790 375
Finanskostnader		
Rentekostnad	4 784	12 634
Valutatap (disagio)	426 732	1 058 713
Sum finanskostnader	431 516	1 071 347

Note 7 Avregnet bevilgningsfinansiert virksomhet (nettobudsjetterte virksomheter)

	31.12.2025	31.12.2024	Endring
Avregnet bevilgningsfinansiert virksomhet	-	-	-
Sum avregnet bevilgningsfinansiert virksomhet	-	-	-

Note 8 Opptjent virksomhetskaper (nettobudsjetterte virksomheter)

	31.12.2025	31.12.2024	Endring
Opptjent virksomhetskaper	96 293 421	83 788 649	12 504 772
Opptjent virksomhetskaper bundet for kjøp av aksjer i ARD Innovation AS	400 000	400 000	-
Sum opptjent virksomhetskaper	96 693 421	84 188 649	12 504 772
Endring i opptjent virksomhetskaper			
Resultat fra oppdragsvirksomhet			12 504 772
Sum endring i opptjent virksomhetskaper			12 504 772

Note 9 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

NIBIO driver ikke innkrevingsvirksomhet. Andre overføringer til Staten har ikke vært foretatt i 2025.

Note 10 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

NIBIO driver ikke tilskuddsforvaltning. Andre overføringer fra Staten er ikke foretatt i 2025.

Det håndteres imidlertid en del koordinatormidler som NIBIO mottar og videreformidler til samarbeidspartnere i større tilskuddsprosjekter.

I 2025 ble det formidlet kr 89 658 548, og i 2024 ble det formidlet kr 86 072 437. Dette presenteres verken som inntekter eller kostnader i NIBIO's resultatregnskap.

Note 11 Investeringer i aksjer og andeler

	Org.- nummer	Samlet antall aksjer/ andeler	Aksje-/ selskaps- kapital (31.12.24)	Antall aksjer/ andeler	Eierandel (avrundet)
Aksjer					
Graminor AS	967 247 359	10 600	10 600 000	530	5,0 %
ARD Innovation AS	818 607 032	800	800 000	400	50,0 %
Aggrator Inkubator Ås AS	914 456 797	150	150 000	25	16,7 %
Sagaplant AS	993 061 158	1 060	1 060 000	60	5,7 %
Kulturlandskapsenteret i Telemark AS	988 277 592	147	353 000	4	2,7 %
Norwegian Forestry Group AS	977 298 008	1 750	175 000	688	39,3 %
Sum aksjer					
Andeler					
Rogaland Landbrukspark SA	998 031 729	-	-	1	-
Hoff SA	940 379 016	544	8 160 000	1	0,2 %
AT Skog SA	989 086 642	258 406	129 203 000	17	0,0 %
Sum andeler					
Sum aksjer og andeler					

Note 11 Investeringer i aksjer og andeler (fortsettelse)

	Stemme- andel (avrundet)	Årets resultat i selskapet (2024)	Balanseført egenkapital i selskapet (31.12.24)	Historisk kost	Balanseført verdi virksomhets- regnskapet 31.12.2025	Balanseført verdi virksomhets- regnskapet 31.12.2024
Aksjer						
Graminor AS	5,0 %	1 242 000	81 149 000	530 000	530 000	530 000
ARD Innovation AS	50,0 %	1 437 000	4 063 000	400 000	400 000	400 000
Aggrator Inkubator Ås AS	16,7 %	494 000	2 326 000	100 000	100 000	100 000
Sagaplant AS	5,7 %	1 058 000	12 394 000	120 000	60 000	60 000
Kulturlandskapsenteret i Telemark AS	2,7 %	235 000	956 000	10 000	9 600	9 600
Norwegian Forestry Group AS	39,3 %	41 000	215 000	55 000	-	-
Sum aksjer				1 215 000	1 099 600	1 099 600
Andeler						
Rogaland Landbrukspark SA	-			20 000	20 000	20 000
Hoff SA	0,2 %	36 778 000	361 550 000	30 000	15 000	15 000
AT Skog SA	0,0 %	64 440 000	635 356 000	8 500	7 955	7 955
Sum andeler				58 500	42 955	42 955
Sum aksjer og andeler					1 142 555	1 142 555

Note 12 Beholdninger av varer og driftsmateriell

	31.12.2025	31.12.2024
Anskaffelseskost		
Innkjøpte varer (ferdigvarer) og driftsmateriell	5 007 292	4 587 511
Sum anskaffelseskost	5 007 292	4 587 511
Ukurans		
Ukurans i innkjøpte varer (ferdigvarer)	-	-
Sum ukurans	-	-
Sum beholdninger av varer og driftsmateriell	5 007 292	4 587 511

Varebeholdningen består av frølager i Landvik, Grimstad.

Note 13 Kundefordringer

	31.12.2025	31.12.2024
Kundefordringer til pålydende	95 869 719	85 067 381
Avsatt til forventet tap (-)	-396 770	-452 930
Sum kundefordringer	95 472 949	84 614 451

Note 14 Opptjente, ikke fakturerte inntekter / Mottatt forskuddsbetaling (oppdragsprosjekter)**Opptjente, ikke fakturerte inntekter (fordring)**

	31.12.2025	31.12.2024
Divisjon for møtproduksjon og samfunn	1 803 332	1 558 410
Divisjon for skog og utmark	1 469 465	1 999 415
Divisjon for bioteknologi og plantehelse	586 748	171 222
Divisjon for miljø og naturressurser	7 444 277	4 173 993
Divisjon for kart og statistikk	199 441	845 943
Sentrale staber	21 269	16 468
Organisasjonsstab og eiendom	-	-
Sum opptjente, ikke fakturerte inntekter	11 524 531	8 765 452

Mottatt forskuddsbetaling (gjeld)

	31.12.2025	31.12.2024
Divisjon for møtproduksjon og samfunn	2 645 662	1 788 587
Divisjon for skog og utmark	1 306 635	2 230 639
Divisjon for bioteknologi og plantehelse	1 548 378	1 704 248
Divisjon for miljø og naturressurser	4 527 436	6 067 172
Divisjon for kart og statistikk	1 999 295	1 252 295
Sentrale staber	2 847	302 477
Organisasjonsstab og eiendom	298 256	85 640
Sum mottatt forskuddsbetaling	12 328 508	13 431 058

Note 15 Andre kortsiktige fordringer

	31.12.2025	31.12.2024
Reiseforskudd	93 238	15 000
Andre forskuddsbetalte kostnader	5 299 310	1 940 257
Andre fordringer	2 641 182	2 334 605
Forskuddsbetalinger til leverandører	8 002 896	6 508 290
Sum andre fordringer	16 036 625	10 798 151

Note 16 Bankinnskudd, kontanter og lignende

	31.12.2025	31.12.2024
Innskudd statens konsernkonto (nettobudsjetterte virksomheter)	378 629 366	407 669 889
Øvrige bankkontoer	12 542 277	37 142 089
Kontantbeholdninger	26 405	32 916
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende	391 198 048	444 844 894

Note 17 Ikke inntektsført bevilgning

	31.12.2025	31.12.2024	Endring
Ikke inntektsført bevilgning fra LMD			
<i>Faglig aktivitet og drift (ordinært tildelingsbrev)</i>			
Faglig aktivitet prosjekter	10 023 916	8 363 543	1 660 372
Jordkarbon registrering i landskog	4 226 877	3 457 830	769 047
Drift- og fellesoppgaver	158 718	512 371	-353 654
Avsatt til løpende føringer fra LMD	279 000	-	279 000
Avsatt til verdivurdering av LMDs eiendommer	-	1 500 000	-1 500 000
<i>Faglig aktivitet (supplerende tildelingsbrev)</i>			
20/1443-32 Tidlig hogst	-	641 348	-641 348
22/1678 Reindriftens arealer	-	933 180	-933 180
22/1678 Svanhovd, tiltakspakke	-	98 302	-98 302
22/1678-2 Miljøregistreringer i skog	-	289 812	-289 812
24/84 og 22/1678 Budsjettmemda	-	825 818	-825 818
24/84 2024.05.02 Forprosjekt stormskadeberedskap	-	99 283	-99 283
24/84 2024.08.23 Forsøk på fleralderskogbruk	2 411 373	4 931 643	-2 520 270
24/84 2024.10.16 Fosen reinbeitedistrikt	58 408	72 208	-13 800
24/84 2024.11.05 Utvikling av regnemetode	100 948	145 727	-44 779
24/84 2024.12.11 Utredning reinbeite + arealregnskap	773 208	1 513 740	-740 532
22/1678 2025.01.30 Sikringsskog	20 925	78 065	-57 140
24/2431-2025.05.15 Skogtiltak	100 000	-	100 000
24/2431-2025.05.20 Deltakelse i OECD relatert arbeid	168 603	-	168 603
24/2431-2025.07.02 Økologisk jordbruk	323 060	-	323 060
24/2431-2025.06.30 Omsetning av mineralgjødning	146 470	-	146 470
24/2431-2025.08.21 Klonbank for grønnsaker	339 280	-	339 280
24/2431-2025.09.30 OECD-arbeid om klimafotavtrykk	90 390	-	90 390
Sum faglig aktivitet og drift	19 221 176	23 462 870	-4 241 694
<i>Investeringer</i>			
Eiendom	13 961 636	26 063 541	-12 101 905
IKT	11 840 623	10 562 346	1 278 276
Utstyr og øvrige investeringer	1 263 232	2 303 225	-1 039 992
Sum investeringer	27 065 491	38 929 112	-11 863 621
<i>Justert for bevilgning ikke mottatt ved periodeslutt</i>	-	-	-
Sum ikke inntektsført bevilgning fra LMD	46 286 667	62 391 982	-16 105 315
Ikke inntektsført bevilgning fra Norges Forskningsråd			
Strategiske instituttsatsinger (SIS, FS, FS Pilot)	2 002 194	521 354	1 480 840
RETUR-EU-midler**	-	-	-
Påbegynte anskaffelser/investeringer	1 088 159	1 031 250	56 908
Annen grunnbevilgning	3 529 861	2 865 931	663 931
Sum ikke inntektsført bevilgning fra Norges Forskningsråd	6 620 214	4 418 535	2 201 679
<i>** Resultatbasert ekstra grunnfinansiering knyttet til innvilgede EU-søknader</i>			
Ikke inntektsført annen bevilgning			
Tilbakebetalt MVA***	11 709 652	21 975 644	-10 265 992
Tilbakebetalt MVA, overført til dedikerte investeringsprosjekter	10 885 711	17 486 124	-6 600 413
Motsatt sammenstilling, trinn 2 (SRS 10), fra 2022	-	3 384 861	-3 384 861
Motsatt sammenstilling, trinn 2 (SRS 10), fra 2023	5 988 166	9 063 663	-3 075 498
Motsatt sammenstilling, trinn 2 (SRS 10), fra 2024	2 310 757	2 310 757	-
Motsatt sammenstilling, trinn 2 (SRS 10), fra 2025	40 293 120	-	40 293 120
Sum ikke inntektsført annen bevilgning	71 187 406	54 221 050	16 966 356
<i>*** Følger disponeringsplan sendt LMD i 2021</i>			
Sum ikke inntektsført bevilgning	124 094 287	121 031 567	3 062 720

Note 18 Ikke innteksført tilskudd og overføringer**Opptjente, ikke mottatte tilskudd og overføringer (fordringer)**

	31.12.2025	31.12.2024
Divisjon for matproduksjon og samfunn	25 641 502	24 275 036
Divisjon for skog og utmark	39 617 725	35 138 901
Divisjon for bioteknologi og plantehelse	15 115 132	15 000 793
Divisjon for miljø og naturressurser	16 678 039	11 716 313
Divisjon for kart og statistikk	2 609 550	4 161 005
Sentrale staber	4 043 530	4 559 110
Organisasjonsstab og eiendom	7	-
Sum opptjente, ikke mottatte tilskudd og overføringer (fordringer)	103 705 485	94 851 158

Ikke innteksførte tilskudd og overføringer (gjeld)

	31.12.2025	31.12.2024
Divisjon for matproduksjon og samfunn	8 915 244	12 359 554
Divisjon for skog og utmark	43 324 425	33 840 585
Divisjon for bioteknologi og plantehelse	18 948 067	8 197 569
Divisjon for miljø og naturressurser	29 084 136	35 544 382
Divisjon for kart og statistikk	36 737 655	44 308 326
Sentrale staber	76 000	93 000
Organisasjonsstab og eiendom	19 880 143	24 843 369
Mottatte forskudd på EU-midler	12 542 277	37 142 089
Sum ikke innteksførte tilskudd og overføringer (gjeld)	169 507 948	196 328 874

Sum ikke innteksført tilskudd og overføringer**65 802 463****101 477 716****Note 19 Annen kortsiktig gjeld**

	31.12.2025	31.12.2024
Avsetning for lønnsoppgjøret 2024*		8 215 833
Andre lønnsavsetninger **	27 753 221	27 093 048
Påløpte kostnader	8 171 142	12 097 772
Annen kortsiktig gjeld	26 098 598	40 176 068
Sum annen kortsiktig gjeld	62 022 961	87 582 721

* På bakgrunn av at lønnsoppgjøret i staten for 2024 ikke var ferdigstilt før i slutten av november, hadde ikke virksomheten utbetalt resultatet av lønnsoppgjøret i 2024. Virksomheten gjorde derfor et estimat for lønnsavsetningen for det sentrale lønnsoppgjøret (lokale og sentrale tillegg). Avsetningsbeløpet **kr 8 215 833,-** gjelder kun bruttolønnskostnad. Inkludert avsatte feriepenger, arbeidsgiveravgift og pensjonskostnad er det totale avsetningsbeløpet **kr 11 312 545**.

** Andre lønnsavsetninger per 31.12.25 inkluderer skyldige, ikke-uttatte feriedager overført fra 2025 og tidligere på kr 15 931 594 og skyldig fleksitid på kr 10 667 592. Ved 31.12.2024 var avsetningen for skyldige, ikke-uttatte feriedager på kr 15 682 897 og skyldig fleksitid på kr 10 387 161. Tallene er oppgitt uten avsatte feriepenger og arbeidsgiveravgift.

Note 20 - Resultatregnskap, alternativ presentasjon

I resultatregnskapet under er *alle* direkte prosjektkostnader presentert på regnskapslinjen Prosjekt-/varekostnader. Alle andre regnskapslinjer (kostnader) viser her kun ordinære driftskostnader, ekskludert direkte prosjektkostnader. Direkte prosjektkostnader er faktiske kostnader og utlegg som blir belastet inntektsgivende prosjekter (som finansieres av bevilgning, tilskudd eller oppdragsmidler), og som dermed ikke inngår i kalkulatorisk timekostnad.

	Note	31.12.2025	31.12.2024
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	440 093 916	490 208 148
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	360 341 977	323 015 808
Inntekt fra oppdrag	1	164 245 499	158 457 839
Salgs- og leieinntekter	1	8 265 475	9 091 263
Andre driftsinntekter	1	15 464 096	12 905 864
<i>Sum driftsinntekter</i>		988 410 963	993 678 922
Driftskostnader			
Prosjekt-/varekostnader		150 470 758	154 128 936
Lønnskostnader		632 185 121	653 979 623
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler		40 732 802	42 583 104
Andre driftskostnader	5	152 714 027	139 321 303
<i>Sum driftskostnader</i>		976 102 708	990 012 966
Driftsresultat		12 308 255	3 665 955
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter		626 532	790 375
Finanskostnader		430 015	1 071 347
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>		196 518	-280 972
Resultat av periodens aktiviteter		12 504 772	3 384 983
Avregninger og disponeringer			
Avregning bevilgningsfinansiert virksomhet (nettobudsjetterte)		-	-4 626 119
Disponering av periodens resultat (til virksomhetskapital)	8	12 504 772	8 011 102
<i>Sum avregninger og disponeringer</i>		12 504 772	3 384 983

